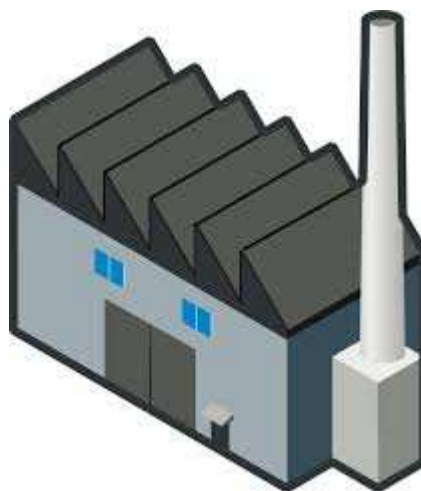

Πανελλήνιος
Σύνδεσμος
Εξαγωγέων

Κέντρο
Εξαγωγικών
Ερευνών &
Μελετών

Η Συμβολή του Μεταποιητικού Τομέα στις Εξαγωγές και την Απασχόληση Κλαδική Ανάλυση

Ι. Χαλικιάς, Ph.D.
Ομότιμος Καθηγητής Ποσοτικής Ανάλυσης
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Επιστημονικός Υπεύθυνος ΚΕΕΜ

Σεπτέμβριος 2017

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	5
1 Εισαγωγή.....	8
2 Βασικά Μεγέθη της Μεταποίησης.....	10
3 Δείκτες Αποδοτικότητας της Μεταποίησης.....	14
4 Οι Εξαγωγικές Επιδόσεις της Μεταποίησης.....	20
5 Συγκρίσεις μεταξύ Κλάδων.....	24
6 Παράρτημα - Πίνακες.....	32
7 Πηγές.....	54
Συμπεράσματα.....	55

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Σύνολο Επενδύσεων στη Μεταποίηση (εκ. €)	10
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Αριθμός Επιχειρήσεων (άνω των 10 ατόμων) και Αριθμός Απασχολουμένων στην Μεταποίηση	11
Διάγραμμα 3: Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής Μεταποίησης (εκ. €)	12
Διάγραμμα 4: Συμμετοχή της Προστιθέμενης Αξίας Παραγωγής της Μεταποίησης (%)	13
Διάγραμμα 5: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Δείκτης Όγκου) και Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (1995 = 100)	14
Διάγραμμα 6: Δείκτες Μοναδιαίου Κόστους Εργασίας στην Μεταποίηση (1995 = 100)	16
Διάγραμμα 7: Δείκτες Μέσου Ετήσιου Κόστους και Παραγωγικότητας της Εργασίας στην Μεταποίηση (1995 = 100)	17
Διάγραμμα 8: Δείκτες Μέσου Ετήσιου Κόστους και Παραγωγικότητας της Εργασίας στην Μεταποίηση (1995 = 100)	19
Διάγραμμα 9: Εξαγωγές των Κλάδων Μεταποίησης (1995 - 2016)	20
Διάγραμμα 10: Εξαγωγές, Εισαγωγές & Εμπορικό Ισοζύγιο (εκτός πετρελαιοειδών, 1995 - 2016)	21
Διάγραμμα 11: Εξωστρέφεια της Ελληνικής Μεταποίησης (1995 - 2013)	22
Διάγραμμα 12: Φαινόμενη Εγχώρια Κατανάλωση (1995 - 2013)	23

Διάγραμμα 13: Αριθμός Επιχειρήσεων	24
Διάγραμμα 14: Αριθμός Απασχολουμένων (Μισθωτοί και Ημερομίσθιοι)	25
Διάγραμμα 15: Μέσες Ετήσιες Αμοιβές (Μισθωτοί και Ημερομίσθιοι)	25
Διάγραμμα 16: Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (εκ. €)	26
Διάγραμμα 17: Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής (εκ. €)	27
Διάγραμμα 18: Προστιθέμενη Αξία / Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (%)	28
Διάγραμμα 19: Επενδύσεις Έτους 2013 (εκ. €)	29
Διάγραμμα 20: Εξαγωγές Έτους 2016 (εκ. €)	30
Διάγραμμα 21: Δείκτες Εξωστρέφειας (Εξαγωγές / Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής, %)	30

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (εκ. €)	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)	33
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ (εκ. €)	34
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)	35
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (εκ. €)	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ / ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (%)	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (εκ. €)	39
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (ΜΙΣΘΩΤΟΙ & ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΙ)	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΜΕΣΟ ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ (€)	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (1995 = 100)	42
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (1995 = 100)	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (1995 = 100)	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΕΞΑΓΩΓΕΣ (εκ. €)	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΕΞΑΓΩΓΕΣ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΕΞΑΓΩΓΕΣ (Ποσοστιαία Κατανομή εκτός Πετρελαιοειδών & Άνθρακα, %)	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (εκ. €)	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (ΕΞΑΓΩΓΕΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ: εκ. €)	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΛΟΓΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ / ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (%)	50

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΦΑΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ + ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ: εκ. €)	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΛΟΓΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ / ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (%)	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗΣΗ ΜΕΤΑΞΥ NACE R.2 & NACE R1.1 ΚΑΙ SITC REV. 4	53

Πρόλογος

Με την κατανάλωση στην εσωτερική αγορά να συρρικνώνεται και την ρευστότητα να δίδεται με το σταγονόμετρο, οι εξαγωγές αποτελούν μονόδρομο για την επιβίωση και ανάπτυξη των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Ήδη, αρκετές μεταποιητικές βιομηχανίες αντιλαμβανόμενες τη σημασία της εξωστρέφειας στράφηκαν στις διεθνείς αγορές και μπόρεσαν να αντισταθμίσουν τις απώλειες στην εσωτερική αγορά.

Οι εξαγωγές είναι η μόνη λύση για την επιβίωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων και ειδικότερα για την περίοδο που η χώρα μας μαστίζεται από την οικονομική κρίση και η εσωτερική κατανάλωση συνεχώς συρρικνώνεται. Η σημαντική βελτίωση της εξωστρέφειας του μεταποιητικού τομέα αποκαλύπτεται από την αύξηση του δείκτη εξαγωγές / ακαθάριστη αξία παραγωγής. Κατά την προ κρίσης περίοδο οι εξαγωγές αποτελούσαν περίπου το 40% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής (με περίπου αμετάβλητη τη βιομηχανική παραγωγή). Όμως, κατά τα χρόνια της κρίσης, που ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής συνεχώς μειώνεται, οι εξαγωγές αυξάνονται, και ο δείκτης εξωστρέφειας διαμορφώθηκε σε επίπεδα άνω του 60%. Με άλλα λόγια η επιβίωση του μεταποιητικού τομέα εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από τις εξαγωγές.

Αυτό προκύπτει από τη νέα μελέτη “Η Εξέλιξη του Μεταποιητικού Τομέα κατά την προ και μετά Κρίσης Περίοδο: Κλαδική Ανάλυση” του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών (ΚΕΕΜ), που εξετάζει, τόσο για το σύνολο όσο και σε κλαδικό επίπεδο, την εξέλιξη των επιδόσεων της ελληνικής βιομηχανίας σε συνδυασμό με τους κύριους προσδιοριστικούς παράγοντες όπως είναι η ανταγωνιστικότητα, οι επενδύσεις και η παραγωγικότητα.

Η παρούσα μελέτη βασίζεται στα πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την μεταποίηση (Διαρθρωτική Έρευνα: Βασικά οικονομικά μεγέθη ανά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στο σύνολο Χώρας για τις επιχειρήσεις της μεγάλης βιομηχανίας με μέση ετήσια απασχόληση άνω των 10 ατόμων). Τα αναλυτικά αυτά στοιχεία καλύπτουν όλους τους κλάδους (24 κλάδοι σύμφωνα με την νεώτερη Κοινοτική ταξινόμηση, Αναθεώρηση 2 - NACE Revision 2) και παρέχουν αναλυτικά στοιχεία, όπως επενδύσεις, ακαθάριστη και προστιθέμενη αξία παραγωγής, απασχόληση, κλπ. Τα στοιχεία αυτά καλύπτουν την περίοδο 1995 - 2013 και, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, αναμένεται το επόμενο έτος να δοθούν στη δημοσιότητα τα στοιχεία για τα έτη 2014 και 2015, που είναι σε στάδιο επεξεργασίας. Τα μόνα ετήσια δημοσιευμένα στοιχεία, έως και το έτος 2016, είναι τα στοιχεία εξαγωγών και εισαγωγών.

Η μελέτη διεξήχθη από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του ΚΕΕΜ κ. Ιωάννη Χαλικιά, Ομότιμο Καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι κυριότερες διαπιστώσεις που προέκυψαν από την ανάλυση των σχετικών μεγεθών είναι οι εξής:

- Η ελληνική βιομηχανία σημείωσε τις καλύτερες επιδόσεις της τη δεκαετία του 70 όταν συμμετείχε στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) με ποσοστό περίπου 20% και με σχεδόν 400.000 εργαζόμενους ή 12% του συνόλου των απασχολούμενων. Σήμερα το ποσοστό συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ έχει

περιοριστεί σε 5,4% με 168.000 θέσεις εργασίας ή 4,5% του συνόλου των απασχολουμένων.

- Τα τελευταία 20 χρόνια ο κλάδος της ελληνικής μεταποίησης σημειώνει στασιμότητα και στη συνέχεια δραστική μείωση. Ειδικότερα, κατά την προ της οικονομικής κρίσης περίοδο, 1995 - 2007, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής ήταν μόλις +0,6%, και από το 2008, έτος που σημειώθηκε η πρώτη ύφεση, έως και το 2013, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής της βιομηχανικής παραγωγής ήταν -6,3%. Έτσι, σωρευτικά κατά την περίοδο 2008 - 2013, η βιομηχανική παραγωγή συρρικνώθηκε κατά -30,3%, και μόνο κατά τα έτη 2014 και 2015 αυξήθηκε κατά +1,8% και +1,9%, αντίστοιχα. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι κατά την περίοδο 1995 - 2015, η βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε κατά -19,5%.
- Αποτέλεσμα της συρρίκνωσης του μεταποιητικού τομέα είναι η δραστική μείωση των επενδύσεων, του αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων και του αριθμού των απασχολουμένων. Οι επενδύσεις μετά από θεαματική αύξηση κατά την περίοδο 1995 - 2000, ακολουθούν πτωτική πορεία έως το 2005, και μετά από ανάκαμψη κατά έτη 2006, 2007 και 2008 (που οφείλεται στις επενδύσεις των κλάδων Πετρελαίου & Άνθρακα και Χημικών & Φαρμακευτικών Προϊόντων) συνεχίζουν την πτωτική τους πορεία με αποτέλεσμα οι επενδύσεις το 2013 να διαμορφωθούν στα επίπεδα του 1995. Παράλληλα, οι μεταποιητικές επιχειρήσεις από 5.814 το 1995 περιορίστηκαν σε 2.845 το 2013 και χάθηκαν 82.090 θέσεις εργασίας (1995: 250.437 απασχολούμενοι, 2013: 168.347 απασχολούμενοι).
- Σημαντική μείωση σημείωσε και η προστιθέμενη αξία παραγωγής της μεταποίησης. Κατά την περίοδο 1995 - 2004, η προστιθέμενη αξία αποτελούσε περίπου το 36% - 40% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής. Από το 2005 το ποσοστό αυτό μειώνεται συνεχώς και περιορίστηκε σε 22% και 23% κατά τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα τη μείωση της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ. Κατά την περίοδο 1995 - 2001, το ποσοστό του ΑΕΠ που προερχόταν από τον μεταποιητικό τομέα ήταν πάνω από 7%. Από το 2002 το ποσοστό συμμετοχής συνεχώς μειώνεται και διαμορφώθηκε σε 4,9% και 5,4% κατά τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα.
- Κύρια αιτία της συρρίκνωσης του μεταποιητικού τομέα είναι η διάβρωση της ανταγωνιστικότητας όπως προκύπτει από τον δείκτη του μοναδιαίου κόστους εργασίας (ΜΚΕ) που αποτελεί και τον βασικό δείκτη μέτρησης της ανταγωνιστικότητας της μεταποίησης. Το ΜΚΕ αυξήθηκε σωρευτικά στην περίοδο 1995 - 2011 κατά 86%, σημειώνοντας μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης +3,9%, όταν ο αντίστοιχος δείκτης του ΜΚΕ στις χώρες της ΕΕ αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό +1,9%. Αποτέλεσμα ήταν τα ελληνικά προϊόντα να γίνουν σωρευτικά και σε σχετικούς όρους, κατά 43% πιο ακριβά από τα προϊόντα των ανταγωνιστών μας. Η μείωση των μισθών και ημερομισθίων που επιβλήθηκε από τους πιστωτές με τα προγράμματα προσαρμογής οδήγησε σε μείωση του ΜΚΕ και βελτίωση του Σχετικού ΜΚΕ κατά τα έτη 2011 - 2013, με αποτέλεσμα να αντισταθμίσει περίπου το 50% της απώλειας της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων.

- Κύριες αιτίες της αύξησης του μοναδιαίου κόστους εργασίας είναι η σημαντική αύξηση των μισθών και ημερομισθίων και η δυσανάλογα μικρή, σε σχέση με την πρώτη, αύξηση του όγκου παραγωγής στη μεταποίηση. Με άλλα λόγια, η αύξηση του ΜΚΕ είναι το αποτέλεσμα δύο αντίθετα μεταβαλλόμενων μεγεθών: της αμοιβής της εργασίας και της παραγωγικότητας της. Αρκεί να αναφερθεί ότι κατά την περίοδο 1995 - 2010 το μέσο ετήσιο κόστος εργασίας αυξήθηκε κατά +117% και η παραγωγικότητα μόλις κατά +9%. Σύγκλιση μεταξύ των δύο δεικτών παρατηρείται κατά την περίοδο 2010 - 2013, όπου το μέσο ετήσιο κόστος εργασίας μειώθηκε κατά -10% και η παραγωγικότητα αυξήθηκε κατά +6%.
- Οι εξαγωγές είναι η μόνη λύση για την επιβίωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων και ειδικότερα για την περίοδο που η χώρα μας μαστίζεται από την οικονομική κρίση και η εσωτερική κατανάλωση συνεχώς συρρικνώνεται. Μετά από συνεχή αύξηση των εξαγωγών κατά την περίοδο 1995 - 2008 με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +6,4%, ακολουθεί μείωση κατά -17,5% το 2009 λόγω της διεθνούς κρίσης. Έκτοτε, οι εξαγωγές μεταβάλλονται με θετικό ρυθμό σημειώνοντας σωρευτική αύξηση +44,4% στην περίοδο 2009 - 2016. Εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, που οι τιμές τους έχουν συρρικνωθεί τα τελευταία έτη, η εικόνα είναι ακόμα καλύτερη. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 2013 (αρχή της πτώσης της τιμής του πετρελαίου) έως το 2016, οι συνολικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά -8,1%, ενώ οι εξαγωγές των λοιπών κλάδων, εκτός πετρελαιοειδών, αυξήθηκαν κατά +11,7%.
- Τέλος, οι δυναμικότεροι κλάδοι, με κριτήριο τα μεγέθη που προσδιορίζουν το δυναμισμό και την προοπτική τους (ακαθάριστη αξία παραγωγής, προστιθέμενη αξία παραγωγής, επενδύσεις, εξωστρέφεια, παραγωγικότητα, κλπ), είναι: Πετρέλαιο & Άνθρακας, Τρόφιμα & Ποτά, Βασικά Μέταλλα, Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα, Προϊόντα Ελαστικού, Μεταλλικά Προϊόντα (εκτός Μηχανών), Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά, Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός, Προϊόντα Καπνού και Εκτυπώσεις & Εκδόσεις.
- Το ερώτημα είναι εάν οι εξαγωγικές επιδόσεις των κλάδων που θα επιβιώσουν θα μπορέσουν να αντισταθμίσουν τις απώλειες των κλάδων που είναι σε τροχιά συρρίκνωσης (Υποδήματα, Ένδυση, Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες, Έπιπλα, κλπ). Οι μέχρι σήμερα εξελίξεις συνηγορούν υπέρ αυτής της άποψης.

1 Εισαγωγή¹

Η κλαδική ανάλυση της ελληνικής οικονομίας, τόσο σε στατικό επίπεδο (πίνακες εισροών - εκροών), όσο και σε δυναμικό επίπεδο (εκτίμηση μακροοικονομικών υποδειγμάτων) αποτελεί ένα από τα κύρια ενδιαφέροντα των οικονομολόγων. Έτσι, πολλές κλαδικές μελέτες έχουν επιχειρηθεί στο παρελθόν με αντικείμενο την ανάλυση βασικών οικονομικών μεγεθών όπως η κατανάλωση, οι επενδύσεις, απασχόληση, κλπ.

Με την παρούσα μελέτη επιδιώκεται να καλυφθεί ένα κενό που παρουσιάζει η βιβλιογραφία στην κλαδική εξέταση των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας σε συνδυασμό με τους κύριους προσδιοριστικούς αυτής παράγοντες όπως είναι η ανταγωνιστικότητα, οι επενδύσεις και η παραγωγικότητα της εργασίας. Η ελληνική βιομηχανία σημείωσε τις καλύτερες επιδόσεις της τη δεκαετία του 70 όταν συμμετείχε στο ΑΕΠ με ποσοστό περίπου 20% με 400.000 περίπου εργαζόμενους ή 12% του συνόλου των απασχολούμενων. Σήμερα το ποσοστό συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ έχει περιοριστεί σε 5,4% με 168.000 θέσεις εργασίας ή 4,5% του συνόλου των απασχολούμενων.

Σκοπός μας δεν είναι η εκτίμηση δυναμικών υποδειγμάτων, αλλά η παρακολούθηση μέσω κατάλληλων δεικτών της εξέλιξης των επιδόσεων και της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της ελληνικής βιομηχανίας κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας. Άλλωστε η εκτίμηση τέτοιων οικονομετρικών σχέσεων μεταξύ των διαφόρων μεταβλητών είναι πλέον δευτερεύουσας σημασίας αφού το πρώτο βήμα είναι η κατασκευή ενιαίων σειρών που αποτελεί και το αντικείμενο της μελέτης.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ που καλύπτουν την περίοδο 1995 – 2013, εξετάζουμε σε κλαδικό επίπεδο την εξέλιξη των βασικών οικονομικών μεγεθών (επενδύσεις, προστιθέμενη αξία, απασχόληση, κλπ.), τις εξαγωγικές επιδόσεις των διαφόρων βιομηχανικών κλάδων, τη μεταβολή της σχέσης εξαγωγών προς εισαγωγές, και την εξέλιξη της ανταγωνιστικότητάς τους. Με τον όρο ανταγωνιστικότητα εννοούμε τους μετρήσιμους παράγοντες, δηλαδή το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και την παραγωγικότητα της εργασίας στη μεταποίηση.

Το ΚΕΕΜ έχει δημοσιεύσει στο παρελθόν παρόμοιες μελέτες με αντικείμενο τη μέτρηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της ελληνικής μεταποίησης, πρώτα για το σύνολο της βιομηχανίας και αργότερα για τους επί μέρους κλάδους [1], [2]. Η κύρια αιτία της καθυστέρησης της ανάλυσης σε κλαδικό επίπεδο ήταν η έλλειψη κλαδικών στοιχείων σε αναφορά με την απασχόληση, τις αμοιβές, κλπ. Τα στοιχεία αυτά αν και συλλέγονταν από την τότε Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΣΥΕ), παρουσίαζαν χρονική υστέρηση στο χρόνο δημοσίευσής τους. Όμως, χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες της ΕΣΥΕ και του ΙΟΒΕ, τα δεδομένα αυτά μετά από ψηφιοποίηση και κατάλληλη επεξεργασία, διαμορφώθηκαν σε πλήρεις ενιαίες σειρές που κάλυψαν την περίοδο 1961 - 1992 με όλα τα βασικά οικονομικά μεγέθη τόσο για το σύνολο της βιομηχανίας όσο και για τους βασικούς, σε διψήφιο επίπεδο, βιομηχανικούς κλάδους, και έτσι κατέστη δυνατή μια πρώτη κλαδική προσέγγιση [3].

¹ Μία σύντομη έκδοση της παρούσας μελέτης έχει δημοσιευτεί στο περιοδικό *Οικονομικές Εξελίξεις, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών*, Τεύχος 32, Φεβρουάριος 2017

Η παρούσα μελέτη καλύπτει την περίοδο 1995 - 2013 και βασίζεται στα αναθεωρημένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) [6]. Ειδικότερα, κατά την περίοδο 1995 - 2007 η μεταποιητική δραστηριότητα αναλύεται σε 23 κλάδους σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών, Αναθεώρηση 1.1 (NACE Revision 1.1), και για την περίοδο 2008 - 2013 σε 24 κλάδους σύμφωνα με την νεώτερη Κοινοτική ταξινόμηση, Αναθεώρηση 2 (NACE Revision 2). Η μελέτη αναφέρεται μόνο στις επιχειρήσεις της μεγάλης βιομηχανίας (μέση ετήσια απασχόληση άνω των 10 ατόμων).

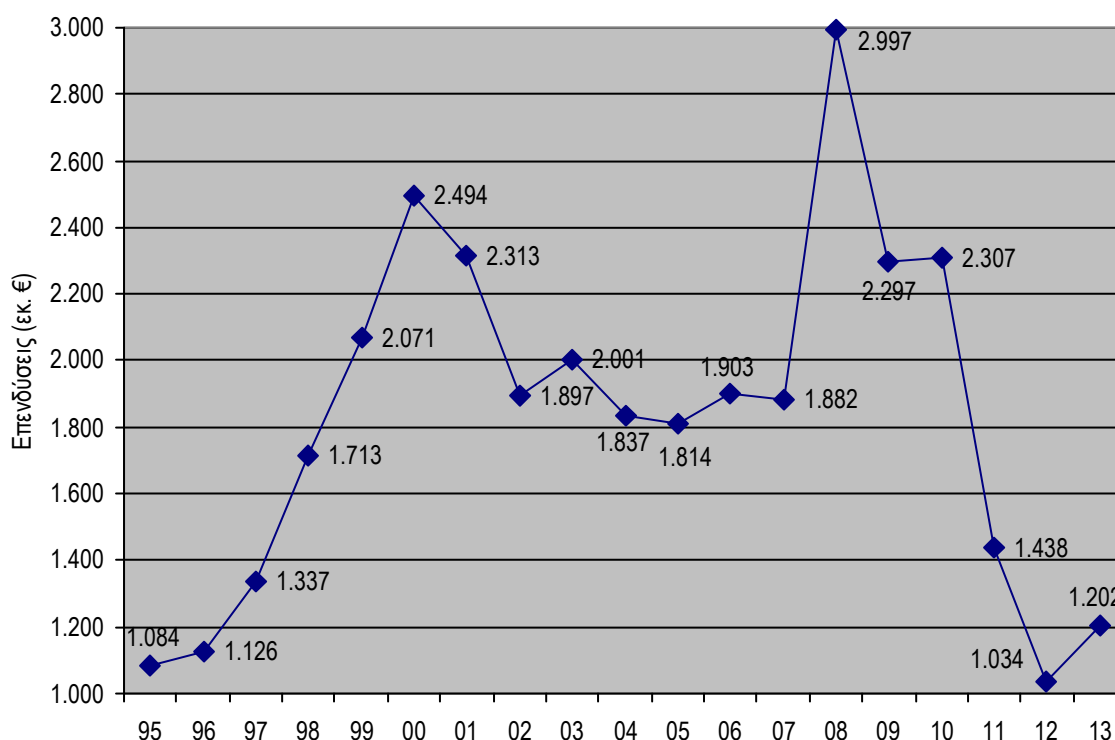
Η έλλειψη κλαδικών μελετών για τις εξαγωγικές επιδόσεις της ελληνικής βιομηχανίας οφείλεται και σε έναν άλλον σημαντικό λόγο. Την έλλειψη αντιστοιχίας μεταξύ των συστημάτων ταξινόμησης του εξωτερικού εμπορίου και της βιομηχανικής δραστηριότητας. Πιο συγκεκριμένα, στο εξωτερικό εμπόριο τα προϊόντα ταξινομούνται με κριτήριο είτε τη χρήση τους (τρόφιμα, πρώτες ύλες, κλπ.) ή την πρώτη ύλη από την οποία κατασκευάζονται (χημικά είδη, βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη, κλπ). Έτσι, τα προϊόντα καταγράφονται με βάση την Τυποποιημένη Ταξινόμηση του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ, Έκδοση 4.0). Αντίθετα, στην βιομηχανία τα προϊόντα ταξινομούνται με βάση το βιομηχανικό κλάδο ο οποίος τα παράγει (εκροές). Γίνεται, λοιπόν, αμέσως αντιληπτή η δυσκολία που υπάρχει για την αντιστοίχιση των 5-ψηφίων κωδικών του συστήματος ταξινόμησης του διεθνούς εμπορίου (ΤΤΔΕ - SITC) και των τριψηφίων κωδικών του συστήματος ταξινόμησης των βιομηχανικών κλάδων (NACE), που εν μέρει καλύπτεται από τις δημοσιεύσεις της Eurostat [7].

Στην παρούσα μελέτη, το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται προσεγγιστικά με την αντιστοίχιση των 2-ψηφίων ή 3-ψηφίων κατηγοριών της ΤΤΔΕ με τις διψήφιες κατηγορίες της NACE (που αποτελούν και τους κύριους βιομηχανικούς κλάδους). Στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας τις βάσεις δεδομένων του εξωτερικού εμπορίου που έχουν αναπτυχθεί από το ΚΕΕΜ, εκτιμήθηκε η αξία των εξαγωγών και εισαγωγών κατά βιομηχανικό κλάδο.

2 Βασικά Μεγέθη της Μεταποίησης

Βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία της βιομηχανικής βάσης μιας χώρας και την επέκταση της μέσα από την ίδρυση μεγάλων παραγωγικών μονάδων, είναι οι επενδύσεις που πραγματοποιούν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις. Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει τις συνολικές ακαθάριστες επενδύσεις που πραγματοποίησαν οι επιχειρήσεις της μεγάλης βιομηχανίας (μέση ετήσια απασχόληση 10 άτομα και άνω) στη περίοδο 1995 - 2013. Η περίοδος 1995 - 2000 χαρακτηρίζεται από τους υψηλούς ρυθμούς αύξησης των επενδύσεων σε όλους σχεδόν τους βιομηχανικούς κλάδους. Ακολουθεί η πτωτική πορεία τα επόμενα πέντε έτη έως το 2005 και μικρή ανάκαμψη κατά τα έτη 2006 και 2007. Η θεαματική αύξηση των επενδύσεων το 2008 οφείλεται στις επενδύσεις των κλάδων Πετρελαίου & Άνθρακα και Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα. Οι επενδύσεις των δύο συγκεκριμένων κλάδων σχεδόν πενταπλασιάστηκαν το 2008 και αποτελούν το 41,5% των συνολικών επενδύσεων. Από το 2008 αρχίζει η διαδοχική πτώση των επενδύσεων του μεταποιητικού τομέα ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης της χώρας. Με βάση τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία οι επενδύσεις μειώθηκαν από το 2008 έως και το 2013 κατά -60%.

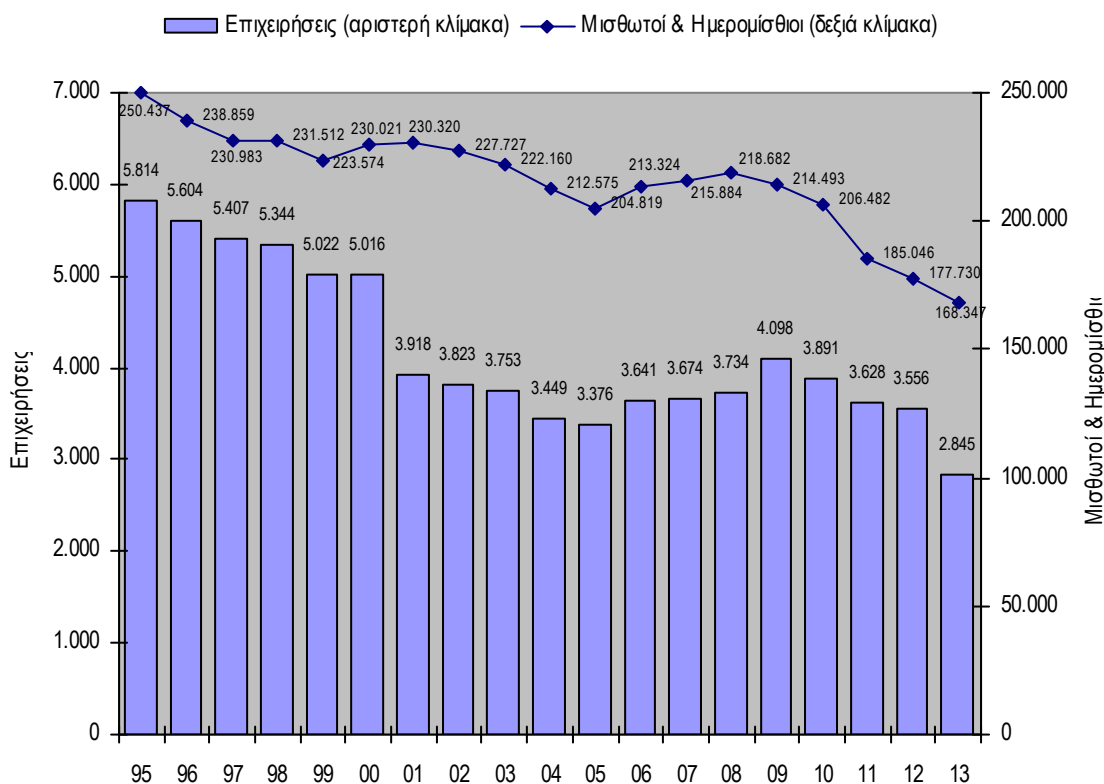
Διάγραμμα 1: Σύνολο Επενδύσεων στη Μεταποίηση (εκ. €)

Οι επενδύσεις προέρχονται κυρίως από τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις και αφορούν νέες τεχνολογίες και αυτοματισμούς με αποτέλεσμα να μην σημαίνουν κατ' ανάγκη ίδρυση νέων επιχειρήσεων ή ίδρυση νέων θέσεων εργασίας. Το Διάγραμμα 2

είναι αποκαλυπτικό για την εξέλιξη του αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων κατά την περίοδο 1995 – 2013. Από τα μέσα της δεκαετίας του 90 σημειώνεται διαδοχική μείωση του αριθμού των βιομηχανικών επιχειρήσεων που συνεχίζεται μέχρι το 2005 με απώλεια 2.438 μεταποιητικών μονάδων. Ακολουθεί μία τετραετία, 2005 – 2009, με αυξητική τάση στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων ως αποτέλεσμα των κινήτρων που καθιερώθηκαν τότε για τις εταιρίες (μείωση εταιρικών φόρων, δημιουργία αφορολόγητων αποθεματικών, κλπ). Το ευνοϊκό κλίμα οδήγησε στην ίδρυση νέων μεταποιητικών μονάδων και από 3.376 το 2015 αυξήθηκαν σε 4.098 το 2009. Η οικονομική κρίση που ακολούθησε σε συνδυασμό με την πολιτική αβεβαιότητα και την αύξηση της φορολογίας οδήγησαν στην παύση της λειτουργίας σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων που περιορίστηκαν σε 2.845 το 2013.

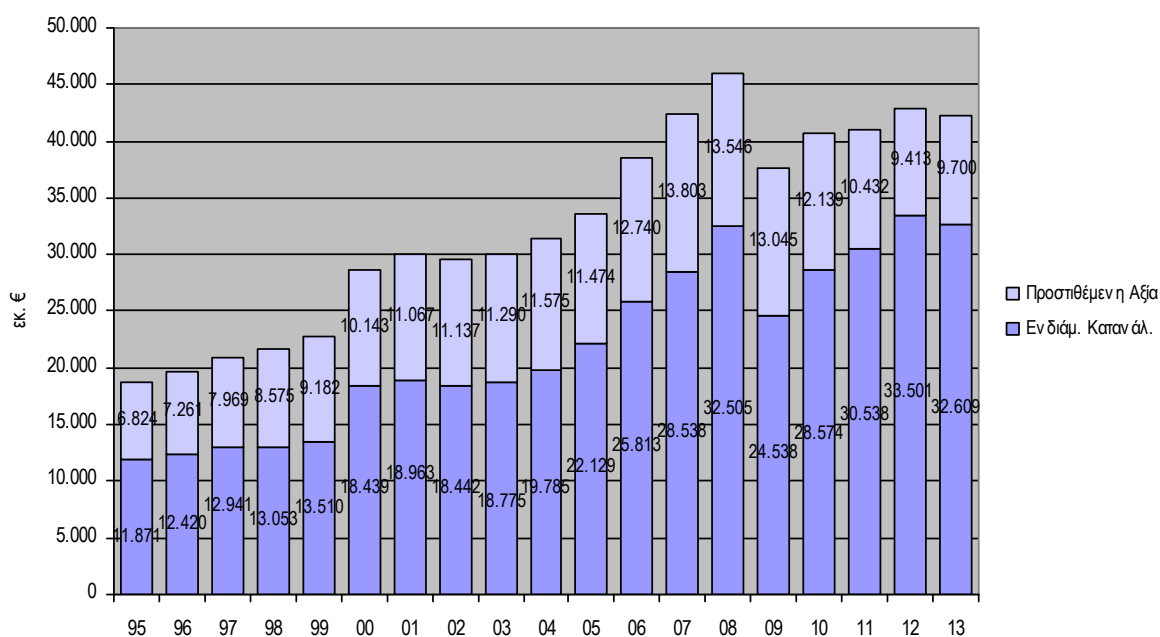
Διάγραμμα 2: Αριθμός Επιχειρήσεων (άνω των 10 ατόμων) και Αριθμός Απασχολουμένων στην Μεταποίηση

Ανάλογη εικόνα παρουσιάζει και η εξέλιξη του αριθμού των εργαζομένων στην μεταποίηση. Σωρευτικά κατά την περίοδο 1995 - 2013 οι θέσεις εργασίας στη μεταποίηση μειώθηκαν κατά 81.653 άτομα ή σε ποσοστό κατά -32,7%. Η μόνη περίοδος που σημειώνεται μικρή αύξηση του αριθμού των απασχολουμένων είναι η περίοδος 2005 – 2009, περίοδος κατά την οποία αυξάνεται και ο αριθμός των νέων επιχειρήσεων.

Τέλος, όσον αφορά την ακαθάριστη αξία παραγωγής της μεταποίησης, παρατηρείται ο υψηλός ρυθμός αύξησης κατά την περίοδο 1995 - 2008 (Διάγραμμα 3). Συγκεκριμένα, η ακαθάριστη αξία παραγωγής αυξήθηκε συνολικά κατά 146,3% σημειώνοντας μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +6,9%. Ανάλογη εικόνα παρουσιάζει και η εξέλιξη της προστιθέμενης αξίας της μεταποίησης με σωρευτική αύξηση 98,5% και μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +5,4%. Από το 2009 η εικόνα αλλάζει. Η ακαθάριστη αξία παραγωγής σημειώνει το 2009 σημαντική μείωση κατά -18,4% και στη συνέχεια μεταβάλλεται με θετικό, αλλά χαμηλό ρυθμό μεταβολής (+1,6%). Αντίθετα, η προστιθέμενη αξία της μεταποίησης συρρικνώνεται δραστικά, σημειώνοντας σωρευτική μείωση στην περίοδο 2008 - 2013 κατά -28,4%, δηλαδή μέσο ρυθμό μεταβολής -7,7%. Κύρια αιτία της μείωσης της προστιθέμενης αξίας κατά την περίοδο 2008 - 2013 είναι η κατάρρευση των επενδύσεων που ήδη αναφέρθηκε, με αποτέλεσμα την αντικατάσταση των εισροών (ενδιάμεσες καταναλώσεις) από εγχώριες πηγές με εισροές από το εξωτερικό.

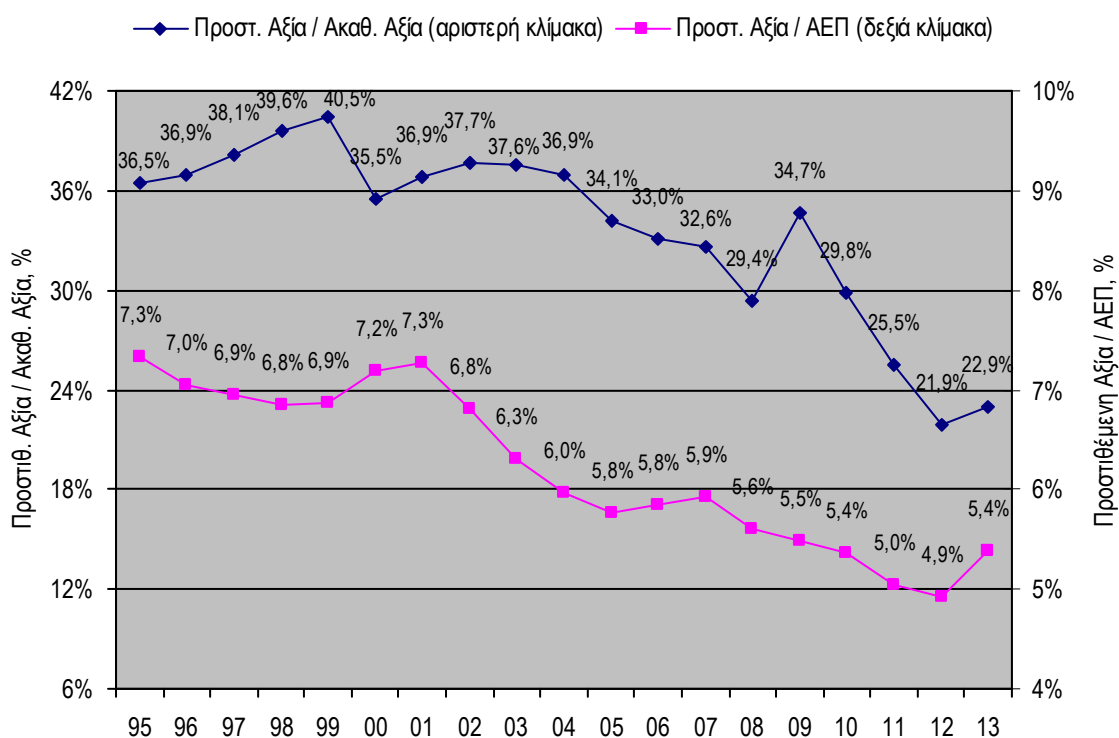
Διάγραμμα 3: Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής Μεταποίησης (εκ. €)

Αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων είναι η μείωση τα τελευταία χρόνια τόσο του ποσοστού της ακαθάριστης αξίας παραγωγής που αποτελεί η προστιθέμενη αξία όσο και η συμβολή του μεταποιητικού τομέα στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ). Το Διάγραμμα 4 είναι αποκαλυπτικό για την εξέλιξη αυτών των δύο δεικτών. Στην περίοδο 1995 - 2004, η προστιθέμενη αξία αποτελούσε περίπου το 36% - 40% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής της μεταποίησης. Από το 2005 το ποσοστό αυτό συνεχώς μειώνεται και περιορίστηκε σε 22% και 23% κατά τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα.

Ανάλογη εικόνα παρουσιάζει και η εξέλιξη της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ. Κατά την περίοδο 1995 - 2001, το ποσοστό του ΑΕΠ που προερχόταν από τον μεταποιητικό τομέα ήταν περίπου 7%. Από το 2002 το ποσοστό συμμετοχής συνεχώς μειώνεται και διαμορφώθηκε σε 4,9% και 5,4% τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 4: Συμμετοχή της Προστιθέμενης Αξίας Παραγωγής της Μεταποίησης (%)

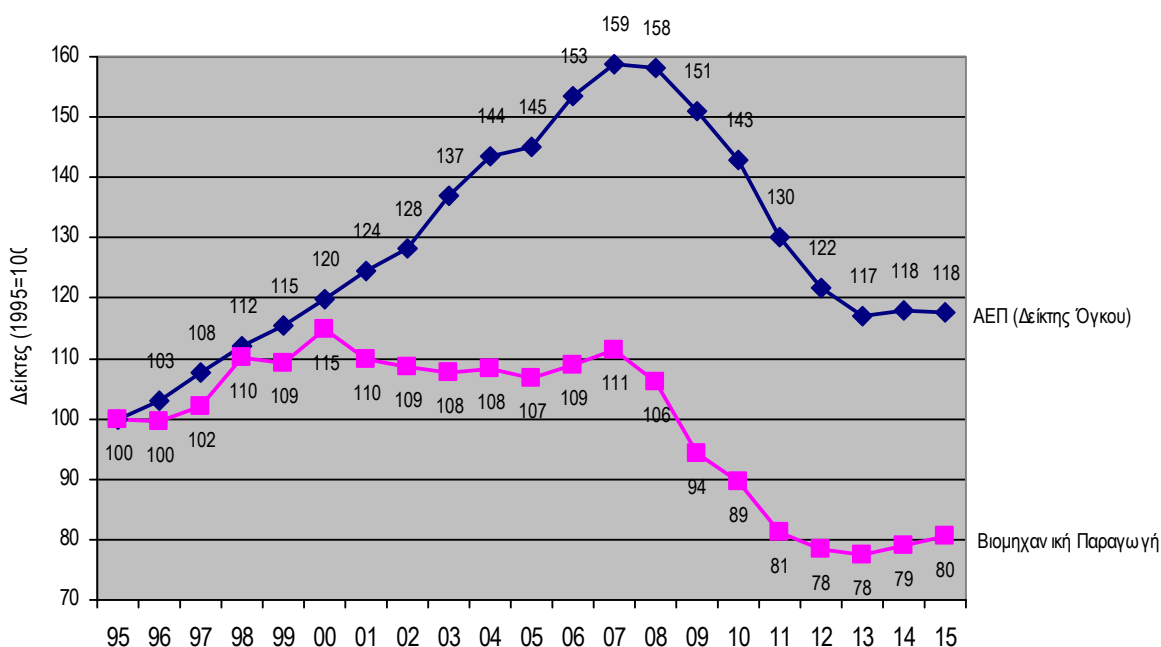

3 Δείκτες Αποδοτικότητας της Μεταποίησης

Βασικός δείκτης μέτρησης της αποδοτικότητας του μεταποιητικού τομέα είναι ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής. Το Διάγραμμα 5 αποτυπώνει την εξέλιξη του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής καθώς και του Ακαθαρίστου Εγχωρίου Προϊόντος (ΑΕΠ - δείκτης όγκου) κατά την περίοδο 1995 - 2015 (προσωρινά στοιχεία). Είναι εμφανής η υστέρηση του ρυθμού μεταβολής της βιομηχανικής παραγωγής σε σχέση με τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ.

Ειδικότερα, κατά την προ οικονομικής κρίσης περίοδο, 1995 - 2007, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ ήταν +4,0% και του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής μόλις +0,6%. Από το 2008, έτος που σημειώθηκε η πρώτη ύφεση κατά -0,4%, έως και το 2013, ο μέσος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ ήταν -5,5% και της βιομηχανικής παραγωγής -6,3%. Έτσι, σωρευτικά κατά την περίοδο 2008 - 2013, το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά -26,4% και η βιομηχανική παραγωγή κατά -30,3%. Τέλος, κατά τα έτη 2014 και 2015, το ΑΕΠ μεταβλήθηκε κατά +0,8% και -0,2% και ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατά +1,8% και +1,9%, αντίστοιχα. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, σε αντίθεση με το ΑΕΠ που κατά την εξεταζόμενη περίοδο 1995 - 2015 αυξήθηκε κατά +17,6%, η βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε κατά -19,5%.

Διάγραμμα 5: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Δείκτης Όγκου) και Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (1995 = 100)

Ποιες είναι οι αιτίες της υποχώρησης της βιομηχανικής παραγωγής; Τι επέδρασε τόσο αρνητικά στην μεταποίηση που επί χρόνια χαρακτηρίζεται από έλλειψη επενδύσεων, μείωση του αριθμού των μεταποιητικών μονάδων, συρρίκνωση της παραγωγής, με

αποτέλεσμα την αποβιομηχάνιση της χώρας; Η απάντηση είναι απλή: Η απώλεια της ανταγωνιστικότητας του τομέα της μεταποίησης.

Ο όρος «ανταγωνιστικότητα» περιλαμβάνει ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά. Ποιοτικά χαρακτηριστικά είναι, για παράδειγμα, η ποιότητα του προϊόντος, η έγκαιρη παράδοσή του, η σταθερή παρουσία του στη διεθνή αγορά, κλπ. Η ποσοτική πλευρά της ανταγωνιστικότητας, που εξετάζεται σε αυτή τη μελέτη, αφορά δύο μετρήσιμους παράγοντες που κατά τη διεθνή πρακτική είναι και οι κυριότεροι, δηλαδή το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και η παραγωγικότητα της εργασίας στη μεταποίηση. Αυτοί οι δύο δείκτες μετρούν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης τόσο σε απόλυτους όρους, δηλαδή εάν η επιχείρηση βελτιώνεται, όσο και σε σχετικούς όρους, δηλαδή εάν η επιχείρηση βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της γρηγορότερα από τους ανταγωνιστές της.

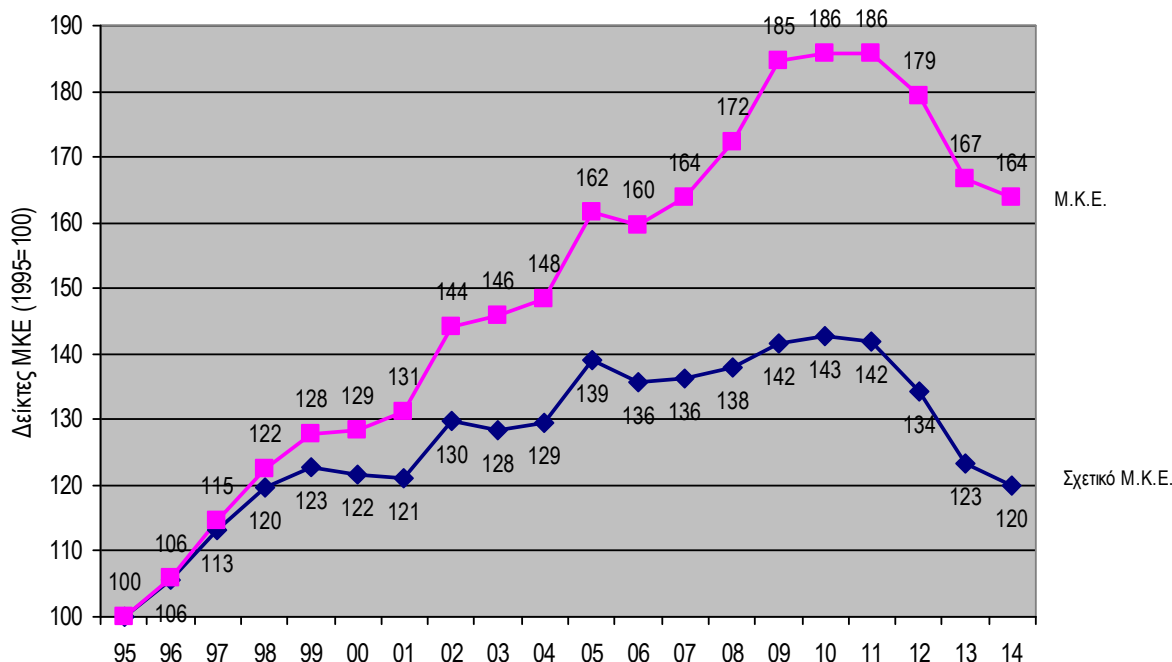
Στην περίπτωση της μεταποίησης που εκτός από το εσωτερικό της χώρας οι επιχειρήσεις προωθούν τα προϊόντα τους και στο εξωτερικό, ένας άλλος μετρήσιμος παράγοντας είναι οι τιμές των εξαγομένων προϊόντων. Όμως, ο δείκτης των τιμών εξαγωγών (είτε ως απόλυτος ή ως σχετικός δείκτης, δηλαδή οι τιμές εξαγωγών σε σχέση με τις τιμές των ανταγωνιστών) έχει μειωμένη αξιοπιστία ως δείκτης μέτρησης της ανταγωνιστικότητας για τον εξής λόγο. Οι παραγωγοί στην προσπάθειά τους να πουλήσουν τα προϊόντα τους, αυξάνουν τις τιμές σε ποσοστό μικρότερο από το ποσοστό αύξησης του κόστους παραγωγής (και επομένως σε ποσοστό μικρότερο από τη μείωση της ανταγωνιστικότητας) συμπιέζοντας έτσι τα κέρδη τους. Επίσης, αν το εσωτερικό κόστος αυξηθεί δυσανάλογα, τότε είναι δυνατό οι έλληνες εξαγωγείς να μη μπορούν να πουλήσουν στο επίπεδο των τιμών που διαμορφώνει ο διεθνής ανταγωνισμός, αφού οι τιμές αυτές αδυνατούν να καλύψουν το κόστος παραγωγής, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην είναι ανταγωνιστικοί, αλλά στην κυριολεξία να αποκλείονται από τη διεθνή και ενίοτε και από την εσωτερική αγορά. Έτσι, το επίπεδο στο οποίο διαμορφώνονται οι εξαγωγικές τιμές μετά από μία μεταβολή του εσωτερικού κόστους της επιχείρησης, συμπληρωματικό μόνο χαρακτήρα έχει στον τρόπο μετρήσεως της ανταγωνιστικότητας. Οι κύριοι παράγοντες της ανταγωνιστικότητας πρέπει να αναζητηθούν στο εσωτερικό κόστος των επιχειρήσεων και αυτό μετριέται, σε ικανοποιητική έκταση, με το κόστος εργασίας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος. Άλλωστε στη σύγχρονη βιομηχανία οι βασικοί παράγοντες κόστους είναι περίπου οι ίδιοι διεθνώς (πετρέλαιο, πρώτες ύλες, μέθοδοι παραγωγής, μηχανολογικός εξοπλισμός, κλπ) με αποτέλεσμα το κόστος εργασίας να είναι ο βασικός παράγων διαφοροποίησης του κόστους παραγωγής και έχει επικρατήσει ως ο κύριος δείκτης μέτρησης της ανταγωνιστικότητας της μεταποίησης.

Ο δείκτης κόστους εργασίας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος (ή δείκτης μοναδιαίου κόστους εργασίας - ΔΜΚΕ) προκύπτει από τη σχέση (συνολικό κόστος εργασίας) / (όγκος παραγωγής). Όσον αφορά τις ανταγωνίστριες χώρες, η σύγκριση του κόστους εργασίας περιορίστηκε στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Προκειμένου να διευκολυνθεί η σύγκριση μεταξύ της μεταβολής του μοναδιαίου κόστους εργασίας της ελληνικής μεταποίησης και της μεταβολής του μοναδιαίου κόστους εργασίας στις χώρες της ΕΕ, έχει κατασκευαστεί ένας σχετικός δείκτης, ο οποίος αντιπροσωπεύει το πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση του δείκτη μοναδιαίου κόστους εργασίας της ελληνικής μεταποίησης με τον αντίστοιχο δείκτη των ανταγωνιστριών χωρών. Έτσι, αύξηση του σχετικού δείκτη σημαίνει ότι το

μοναδιαίο κόστος εργασίας στην ελληνική μεταποίηση αυξάνει περισσότερο από το μοναδιαίο κόστος στη μεταποίηση των ανταγωνιστών μας και επομένως μειώνεται η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της ελληνικής μεταποιήσεως και αντίστροφα. Ο σχετικός αυτός δείκτης του μοναδιαίου κόστους εργασίας έχει υπολογιστεί σε κοινό νόμισμα (ECU) για την περίοδο προ ευρώ.

Το Διάγραμμα 6 είναι αποκαλυπτικό για τη διάβρωση που υπέστη η ανταγωνιστικότητα του ελληνικού μεταποιητικού τομέα κατά την περίοδο 1995 - 2011. Ο δείκτης Μοναδιαίου Κόστους Εργασίας (ΜΚΕ) αυξήθηκε σωρευτικά κατά 86% σημειώνοντας μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης +3,9%, όταν ο αντίστοιχος δείκτης ΜΚΕ στις χώρες της ΕΕ αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό +1,9%. Αποτέλεσμα ήταν τα ελληνικά προϊόντα να γίνουν σωρευτικά, σε σχετικούς όρους, κατά 43% πιο ακριβά από τα προϊόντα των ανταγωνιστών μας. Αξίζει να σημειωθεί ότι με βάση παλαιότερη μελέτη του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών, οι χώρες της ΕΕ αντιπροσωπεύουν περίπου τα δύο τρίτα του συνολικού ανταγωνισμού που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά προϊόντα στις διεθνείς αγορές [4], [5].

Διάγραμμα 6: Δείκτες Μοναδιαίου Κόστους Εργασίας στην Μεταποίηση (1995 = 100)

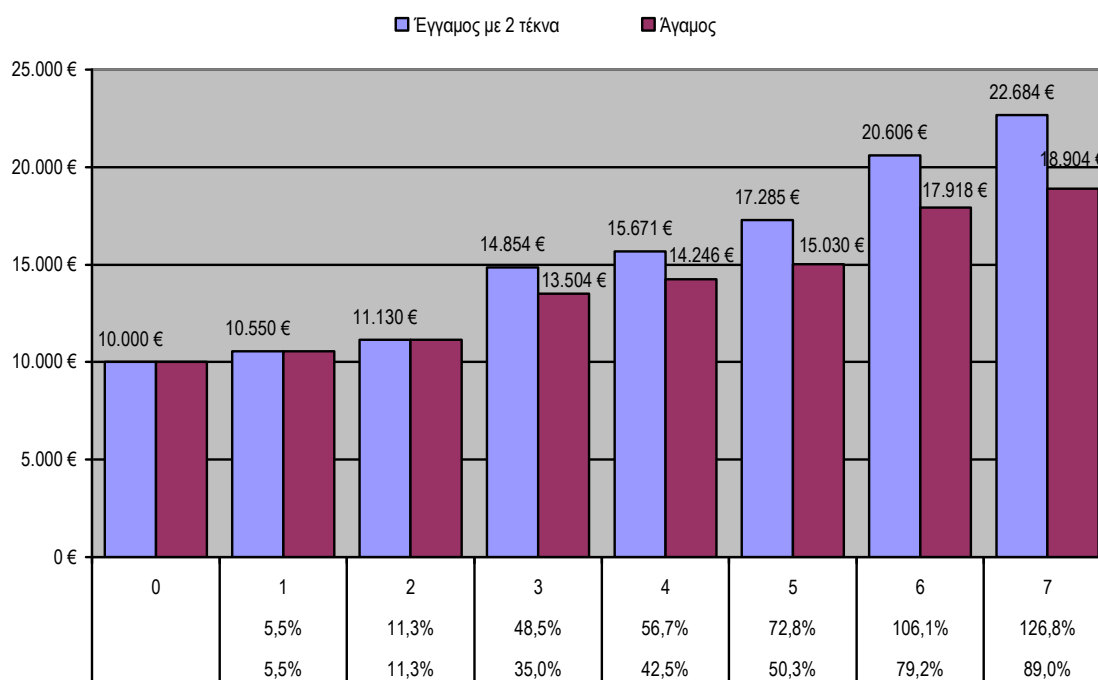

Η μείωση των μισθών και ημερομισθίων που επιβλήθηκε από τους πιστωτές με τα προγράμματα προσαρμογής οδήγησε σε μείωση του ΜΚΕ και βελτίωση του Σχετικού ΜΚΕ κατά τα έτη 2011 - 2013, με αποτέλεσμα να αντισταθμίσει περίπου το 50% της απώλειας της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων.

Κύριες αιτίες της αύξησης του μοναδιαίου κόστους εργασίας, και ως εκ τούτου της διάβρωσης της ανταγωνιστικότητας, είναι η σημαντική αύξηση των μισθών και

ημερομισθίων και η δυσανάλογα μικρή, σε σχέση με την πρώτη, αύξηση του όγκου παραγωγής στη μεταποίηση. Με άλλα λόγια, η αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας είναι το αποτέλεσμα δύο αντίθετα μεταβαλλόμενων μεγεθών: της αμοιβής της εργασίας και της παραγωγικότητας της.

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη Εργατικού Κόστους κατά την περίοδο 2002 - 2009

Έτος / Σωρευτική Αύξηση (%) Έγγαμου / Σωρευτική Αύξηση (%) Άγαμου

Υποθέσεις:

Κατώτατος μισθός: € 556,04. Ετήσιο εργατικό κόστος: € 556,04 x 14 + 28,46% εργοδ. εισφ. = €10.000,00

Μέσο ετήσιο ποσοστό αύξησης του κατώτερου μισθού βάσει Εθνικών Συλλογικών Συμβάσεων: 5,5%

Επίδομα ωρίμανσης: 15% την 1η 3-ετία, 13% την 2η 3-ετία

Επίδομα γάμου: 10%, επίδομα / τέκνο: 5%

Γάμος: 3ο έτος, 1ο τέκνο: 5ο έτος, 2ο τέκνο 7ο έτος

Για παράδειγμα, επί εποχής σκληρού Ευρώ και προ κρίσης, 2002 - 2009, το βασικό κόστος εργασίας στην μεταποίηση σχεδόν διπλασιάστηκε (μέση ετήσια αύξηση Εθνικών Συλλογικών Συμβάσεων +5,5%, επίδομα ωρίμανσης 15% την 1η 3-ετία, 13% την 2η 3-ετία, 10% στις επόμενες τέσσερις 3-ετίες, επίδομα γάμου 10%, επίδομα / τέκνο 5%, κλπ) με αποτέλεσμα να καταρρεύσει η μεταποίηση διότι η αύξηση της παραγωγικότητας ήταν σαφώς μικρότερη της αύξησης του κόστους εργασίας όπως αναλύεται στη συνέχεια. Το Διάγραμμα 7 παρουσιάζει την εξέλιξη του ετήσιου κόστους μισθοδοσίας ενός ανειδίκευτου εργάτη / εργάτριας κατά την περίοδο 2002 - 2009 (7 έτη) που για λόγους συγκρισιμότητας ομαλοποιήθηκε έτσι ώστε το ετήσιο εργατικό κόστος κατά την περίοδο 0 να ισούται με €10.000,00. Με βάση τις παραπάνω υποθέσεις, το βασικό ετήσιο κόστος μισθοδοσίας αυξήθηκε κατά την

περίοδο 2002 - 2009 κατά +89% για τον άγαμο και κατά 126% για τον έγγαμο με δύο παιδιά.

Ο δείκτης κόστους εργασίας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος (ή δείκτης μοναδιαίου κόστους εργασίας - ΔΜΚΕ) εκτιμάται σύμφωνα με τον εξής τύπο:

$$\Delta\text{ΜΚΕ} = \frac{(\text{Δείκτης αριθμού απασχολουμένων}) \times (\text{Δείκτης αμοιβών})}{\text{Δείκτης όγκου παραγωγής}}$$

Ο αριθμητής εκφράζει το συνολικό κόστος μισθοδοσίας και ο παρανομαστής τον όγκο παραγωγής. Έτσι προκύπτει ένας δείκτης που μετράει διαχρονικά το κόστος εργασίας ανά μία μονάδα παραγόμενου προϊόντος.

Επίσης, ο δείκτης της παραγωγικότητας της εργασίας ισούται με:

$$\text{Δείκτης Παραγωγικότητας} = \frac{\text{Δείκτης όγκου παραγωγής}}{\text{Δείκτης αριθμού απασχολουμένων}}$$

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής: Όσο μειώνεται το κόστος εργασίας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος, τόσο αυξάνεται η ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης και αντίστροφα. Επίσης, όσο αυξάνεται ο όγκος παραγωγής ανά εργαζόμενο τόσο αυξάνεται η παραγωγικότητα και αντίστροφα.

Από τις παραπάνω σχέσεις προκύπτει ένας εναλλακτικός τρόπος μέτρησης του Μοναδιαίου Κόστους Εργασίας:

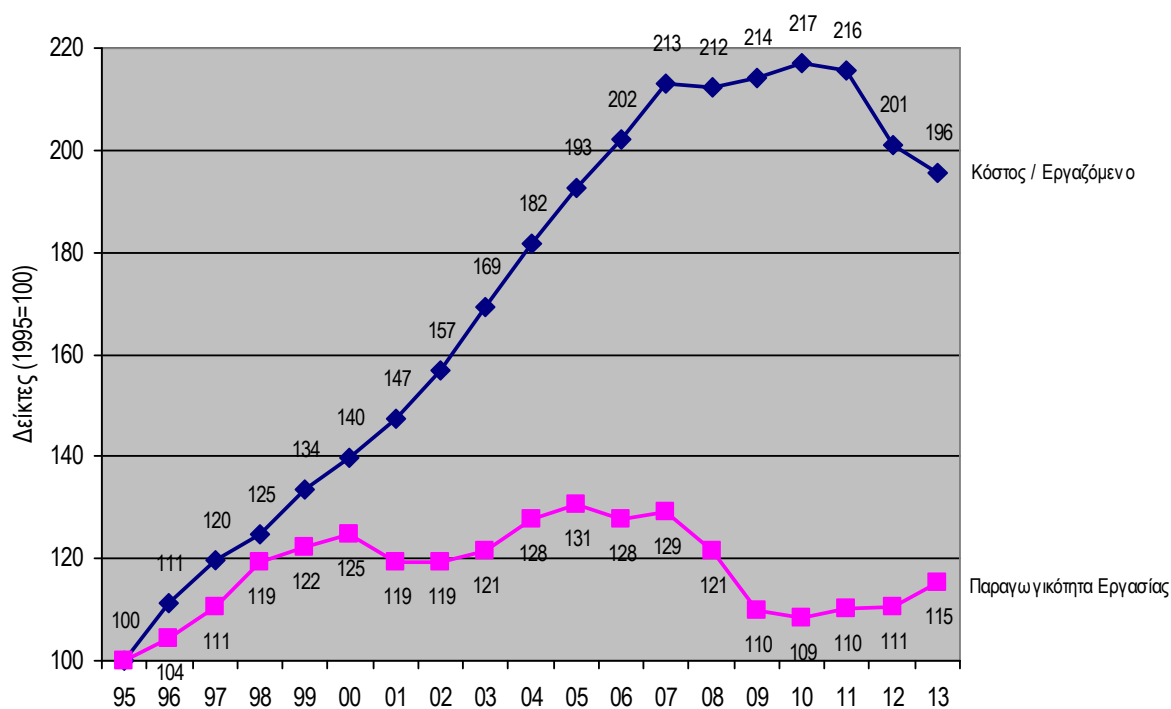
$$\begin{aligned} \Delta\text{ΜΚΕ} &= \frac{\text{Δείκτης αμοιβών}}{(\text{Δείκτης όγκου παραγωγής}) / (\text{Δείκτης αριθμού απασχολουμένων})} \\ &= \frac{\text{Δείκτης αμοιβών}}{\text{Δείκτης Παραγωγικότητας}} \end{aligned}$$

Με άλλα λόγια ο Δείκτης του Μοναδιαίου Κόστους Εργασίας ισούται με τον Δείκτη της Αμοιβής της Εργασίας διαιρούμενο με τον Δείκτη Παραγωγικότητας της Εργασίας. Αυτό σημαίνει ότι εάν η παραγωγικότητα αυξάνει περισσότερο από το κόστος της εργασίας τότε ο ΔΜΚΕ μειώνεται και ως εκ τούτου βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα και αντίστροφα.

Στο Διάγραμμα 8 αποτυπώνονται οι εξελίξεις του μέσου ετήσιου κόστους ανά εργαζόμενο καθώς και του δείκτη παραγωγικότητας της ελληνικής μεταποίησης. Τώρα γίνεται σαφές γιατί αυξήθηκε υπέρμετρα το μοναδιαίο κόστος εργασίας. Το μέσο ετήσιο κόστος ανά εργαζόμενο αυξήθηκε κατά την περίοδο 1995 - 2010 κατά 117% όταν η παραγωγικότητα βελτιώθηκε μόλις κατά 9%. Όλοι οι επιστημονικοί φορείς της χώρας (ΚΕΠΕ, ΤτΕ, ΙΟΕΒΕ, ΠΣΕ, κλπ) ήδη από το 2000 όταν δρομολογήθηκε η ένταξη της χώρας μας στη ζώνη του Ευρώ, προειδοποίησαν τους κοινωνικούς εταίρους (ΣΕΒ, ΓΣΕΕ, κλπ) ότι η ένταξη στο ενιαίο νόμισμα αφαιρούσε από τη χώρα μας τις δυνατότητες της εθνικής νομισματικής πολιτικής που με τις υποτιμήσεις του εθνικού νομίσματος μπορούσε, όπως στο παρελθόν, να αντισταθμίζει

τις απώλειες της ανταγωνιστικότητας που προκαλούσε η αύξηση των μισθών και ημερομισθίων. Αποτέλεσμα της συνεχούς διάβρωσης της ανταγωνιστικότητας ήταν να συρρικνωθούν αρκετοί κλάδοι της μεταποίησης ειδικά εκείνοι που χαρακτηρίζονται ως κλάδοι έντασης εργασίας (κλωστοϋφαντουργία, έπιπλα & λοιπές μεταποιητικές δραστηριότητες, ένδυση, υποδήματα & είδη ταξιδιού).

Διάγραμμα 8: Δείκτες Μέσου Ετήσιου Κόστους και Παραγωγικότητας της Εργασίας στην Μεταποίηση (1995 = 100)

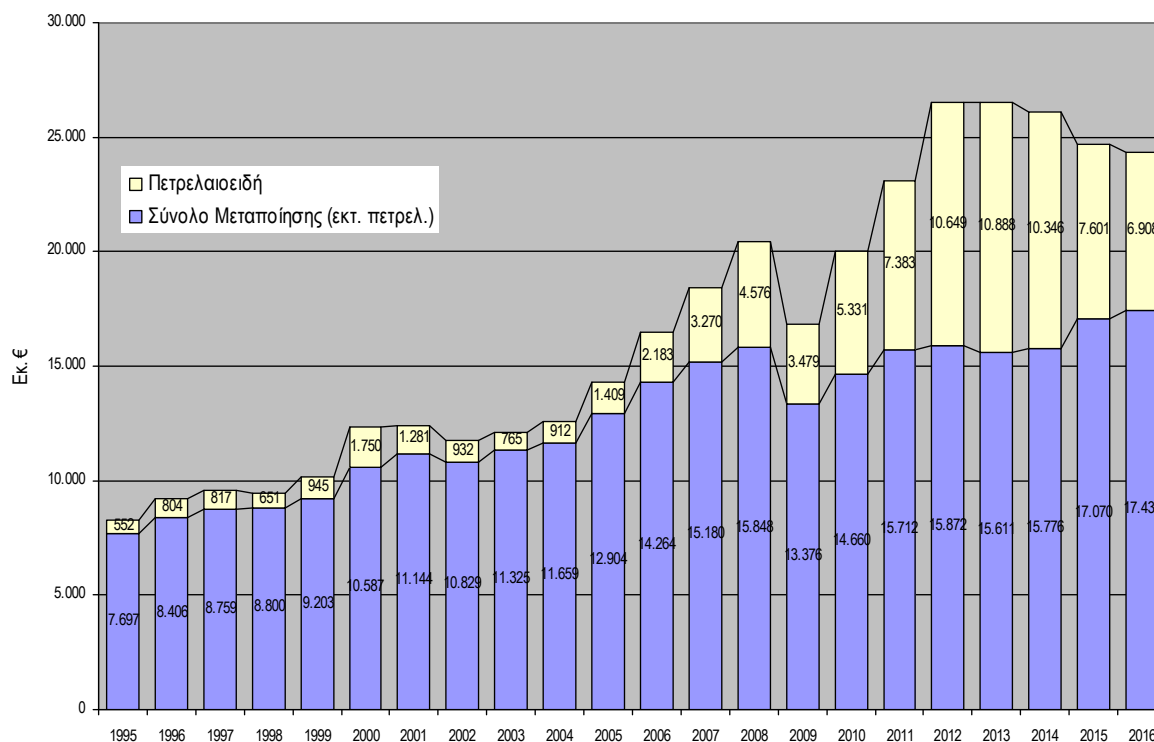

4 Οι Εξαγωγικές Επιδόσεις της Μεταποίησης

Στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, οι εξαγωγές αποτελούν τον κύριο μοχλό ανάπτυξης της βιομηχανίας, αφού μέσα από τις εφαρμοζόμενες οικονομίες κλίμακας βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα τους με αποτέλεσμα την παραπέρα αύξηση της παραγωγής και την επέκταση των εξαγωγών. Η ελληνική μεταποίηση ακολούθησε αυτόν τον κανόνα και από τα πρώτα χρόνια της εκβιομηχάνισης της χώρας άρχισε και η εξωστρέφεια της βιομηχανίας. Ειδικότερα, τα τελευταία χρόνια που η χώρα μας μαστίζεται από την οικονομική κρίση και η εσωτερική κατανάλωση συνεχώς συρρικνώνεται, οι εξαγωγές έγιναν η μόνη λύση για την επιβίωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Σημειώνεται ότι την τελευταία δεκαετία οι εξαγωγές καυσίμων εμφανίζουν σημαντική αύξηση (2004: 912 εκ. € - 2012: 10.649 εκ. € - 2016: 6.269 εκ. €) λόγω της αύξησης της τιμής του πετρελαίου και της επέκτασης του κλάδου των πετρελαιοειδών. Παράλληλα, η συνεχιζόμενη υποχώρηση των διεθνών τιμών του πετρελαίου οδήγησε σε μείωση της αξίας των εξαγωγών του κλάδου, παρά τη διατήρηση ή και αύξηση του όγκου των εξαγωγών. Γι' αυτούς τους λόγους, συνήθως τα καύσιμα εξαιρούνται από την ανάλυση του εξωτερικού εμπορίου διότι υποκρύπτουν την εξέλιξη των εξαγωγών άλλων κατηγοριών προϊόντων. Το Διάγραμμα 9 δείχνει την εξέλιξη των εξαγωγών της μεταποίησης κατά την περίοδο 1995 – 2016.

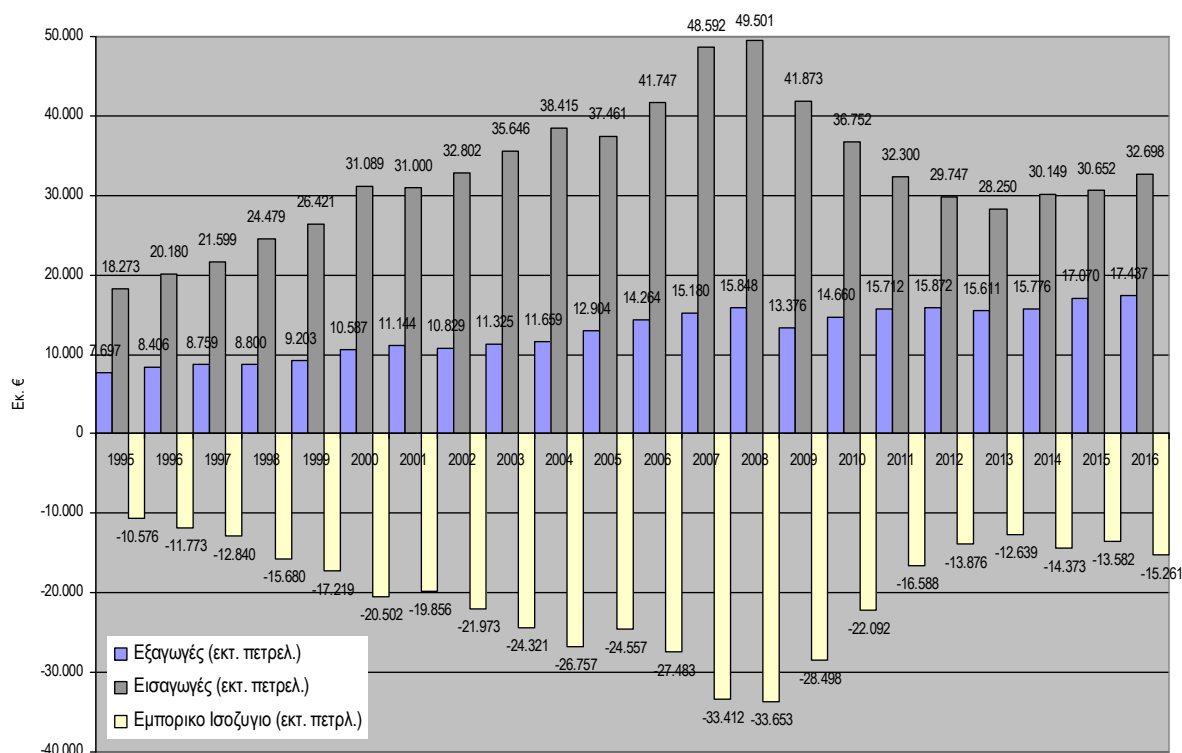
Διάγραμμα 9: Εξαγωγές των Κλάδων Μεταποίησης (1995 - 2016)

Μετά από συνεχή αύξηση των εξαγωγών της μεταποίησης (εκτός πετρελαιοειδών) κατά την περίοδο 1995 - 2008 με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +5,5%, ακολουθεί

μείωση κατά -15,6% το 2009 λόγω της διεθνούς κρίσης. Έκτοτε, οι εξαγωγές μεταβάλλονται με θετικό ρυθμό (μ.ρ.μ. +3,2%) σημειώνοντας σωρευτική αύξηση +30,4% κατά την περίοδο 2009 - 2016. Αποτέλεσμα αυτών των ευμενών εξελίξεων, και σε συνδυασμό με τη μείωση των εισαγωγών λόγω ύφεσης και capital controls, ήταν να ανακοπεί η διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος και από -33,6 δις € το 2008 περιορίστηκε σε -15,3 δις € το 2016 (Διάγραμμα 10).

Διάγραμμα 10: Εξαγωγές, Εισαγωγές & Εμπορικό Ισοζύγιο (εκτός πετρελαιοειδών, 1995 - 2016)

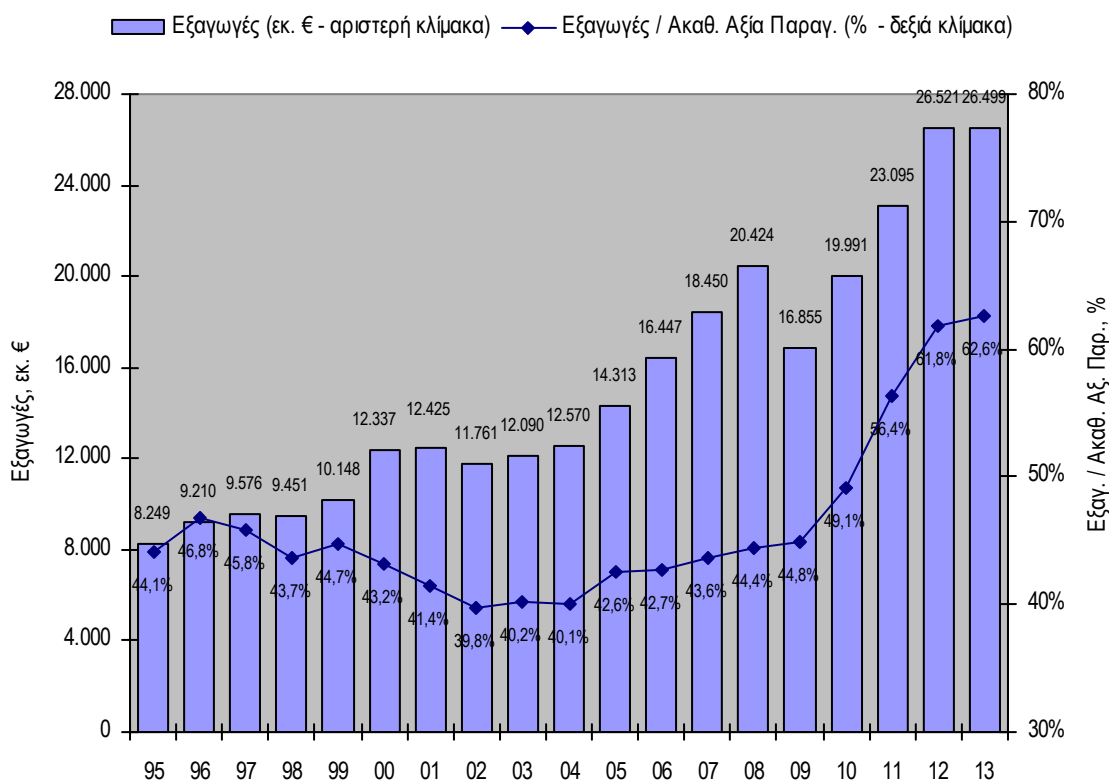

Η βελτίωση αυτή του εμπορικού ισοζυγίου, που εν μέρει οφείλεται στην καλή πορεία των εξαγωγών μας, είναι αποτέλεσμα της μεταβολής της τεχνολογικής σύνθεσης των εξαγόμενων προϊόντων [8]. Συγκεκριμένα, από την δεκαετία του 90 άρχισαν να σημειώνουν σημαντική αύξηση οι εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας (ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα, πετροχημικά, βιομηχανικά μηχανήματα, συσκευές τηλεπικοινωνίας, προκατασκευασμένα κτίρια, συσκευές υγιεινής, θέρμανσης και φωτισμού, όργανα και επιστημονικές συσκευές, κλπ) που βελτίωσαν τη σύνθεση των εξαγωγών της ελληνικής μεταποίησης με προϊόντα μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας.

Το Διάγραμμα 11 είναι αποκαλυπτικό για το πόσο έχει αυξηθεί η εξωστρέφεια της ελληνικής μεταποίησης κατά τα χρόνια της κρίσης. Η εξωστρέφεια εκφράζεται από το λόγο (εξαγωγές) / (ακαθάριστη αξία παραγωγής). Κατά την προ κρίσης περίοδο οι εξαγωγές αποτελούσαν περίπου το 40% - 43% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής με παράλληλη αύξηση ή σταθερότητα της βιομηχανικής παραγωγής (Διάγραμμα 5). Όμως, κατά τα χρόνια της κρίσης, που ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής συνεχώς

μειώνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό -6,3%, οι εξαγωγές αυξάνονται και ο δείκτης εξωστρέφειας (εξαγωγές / παραγωγή) αυξήθηκε από 43,6% το 2007 σε 62,6% το 2013.

Διάγραμμα 11: Εξωστρέφεια της Ελληνικής Μεταποίησης (1995 - 2013)

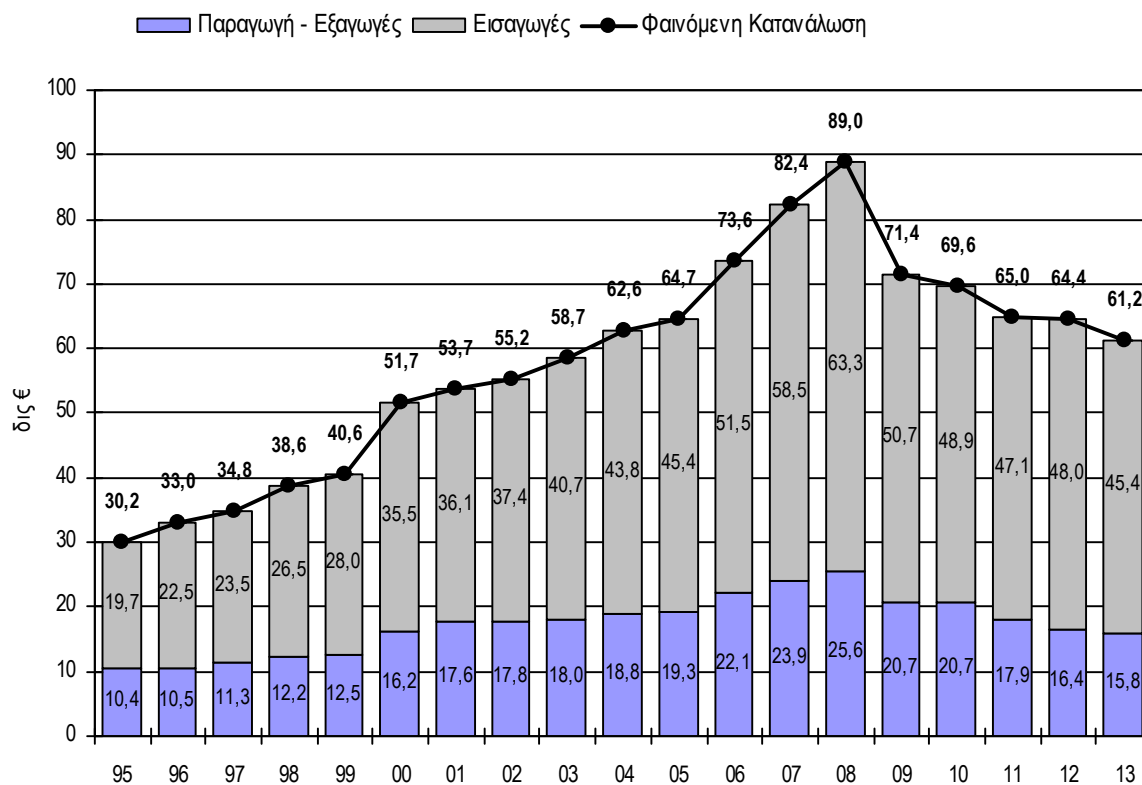

Παράλληλα, η ελληνική μεταποίηση στην προσπάθεια της να αυξήσει τις εξαγωγικές της επιδόσεις, περιόρισε την παρουσία της στην εγχώρια αγορά. Κύρια αιτία ήταν οι χαμηλές τιμές που επεκράτησαν στην ελληνική αγορά λόγω κρίσης και η μειωμένη ζήτηση. Με άλλα λόγια οι μεταποιητικές επιχειρήσεις εστράφησαν στις ξένες αγορές στις οποίες προσέφεραν τα προϊόντα τους σε καλύτερες τιμές και με καλύτερους όρους πληρωμής. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία του Διαγράμματος 12 που δείχνει τη σύνθεση της εγχώριας φαινόμενης κατανάλωσης (παραγωγή + εισαγωγές - εξαγωγές). Εάν από την παραγωγή αφαιρέσουμε τις εξαγωγές, η εγχώρια παραγωγή καλύπτει ποσοστό μόλις 26% της εγχώριας κατανάλωσης, ενώ το υπόλοιπο 74% ικανοποιείται από τις εισαγωγές. Αξίζει να σημειωθεί ότι έως και το 2008 οι εισαγωγές αντιστοιχούσαν στο 70% ή και λιγότερο της εγχώριας κατανάλωσης, και διαδοχικά αυξήθηκαν στο 74% το 2013.

Με άλλα λόγια, τα εγχώρια παραγόμενα προϊόντα αντικατεστάθησαν από φθηνότερα εισαγόμενα προϊόντα, και αυτό προκύπτει και από τους όρους εμπορίου (δείκτης εξαγομένων προϊόντων / δείκτης εισαγομένων προϊόντων). Οι όροι εμπορίου βελτιώθηκαν κατά την περίοδο 2009 - 2015 κατά +28,2%, που σημαίνει ότι κατά την περίοδο αυτή οι εξαγωγικές επιχειρήσεις πέτυχαν στο εξωτερικό υψηλότερες τιμές

κατά 28,2% σε σχέση με τις τιμές που θα εισέπρατταν στο εσωτερικό (αυτό συνέβη σε μεγάλο βαθμό στον κλάδο των τροφίμων & ποτών).

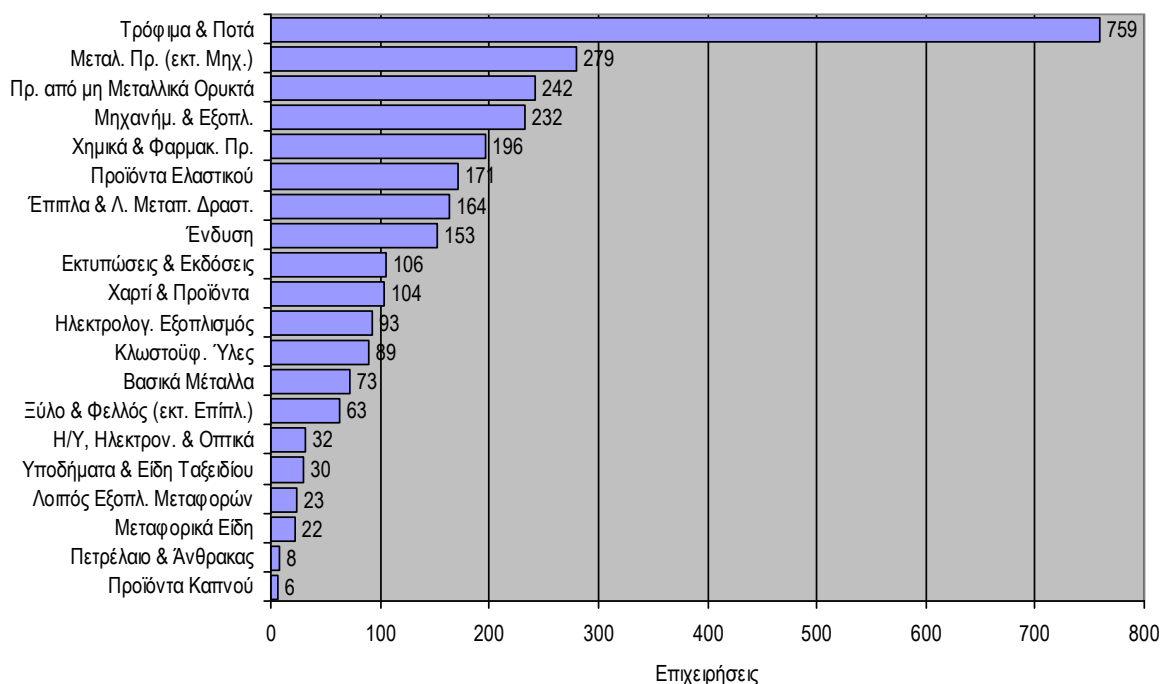
Διάγραμμα 12: Φαινόμενη Εγχώρια Κατανάλωση (1995 - 2013)

5 Συγκρίσεις μεταξύ Κλάδων

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζουμε τα βασικά μεγέθη των είκοσι βιομηχανικών κλάδων προκειμένου να έχουμε μια συγκριτική εικόνα μεταξύ των κλάδων με απώτερο σκοπό να ξεχωρίσουμε εκείνους τους κλάδους που αντέχουν στην κρίση, έχουν προοπτικές ανάπτυξης και ως εκ τούτου κρίνονται ως βιώσιμοι και παράλληλα έχουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

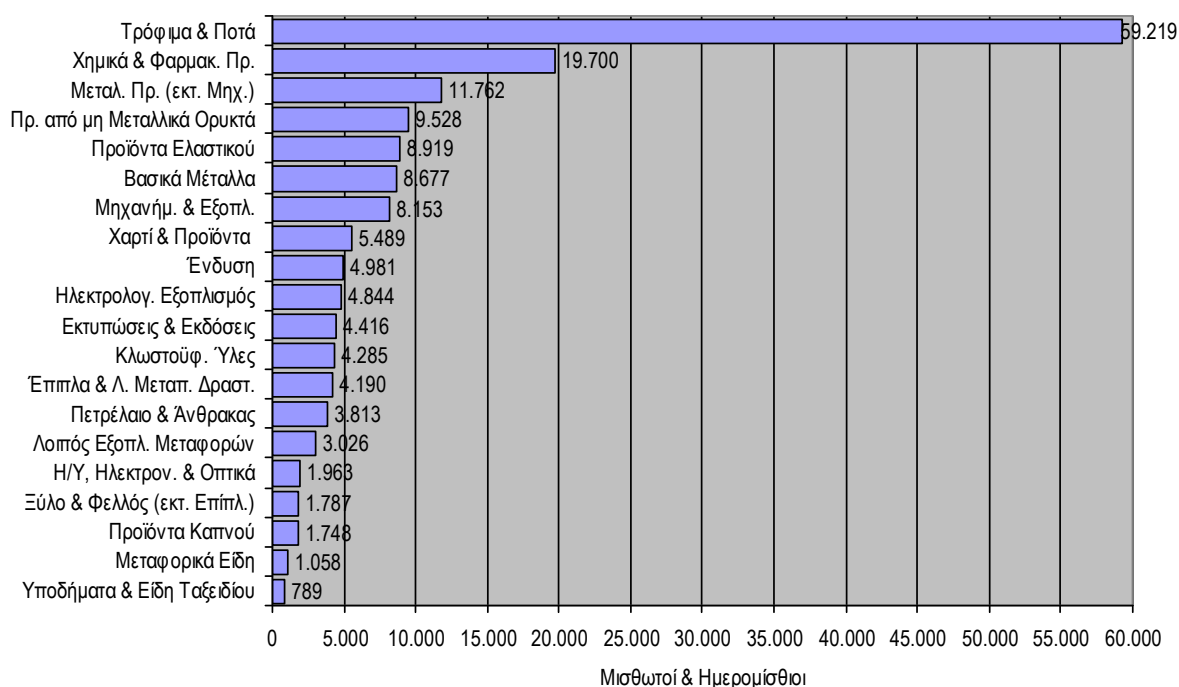
Διάγραμμα 13: Αριθμός Επιχειρήσεων το 2013

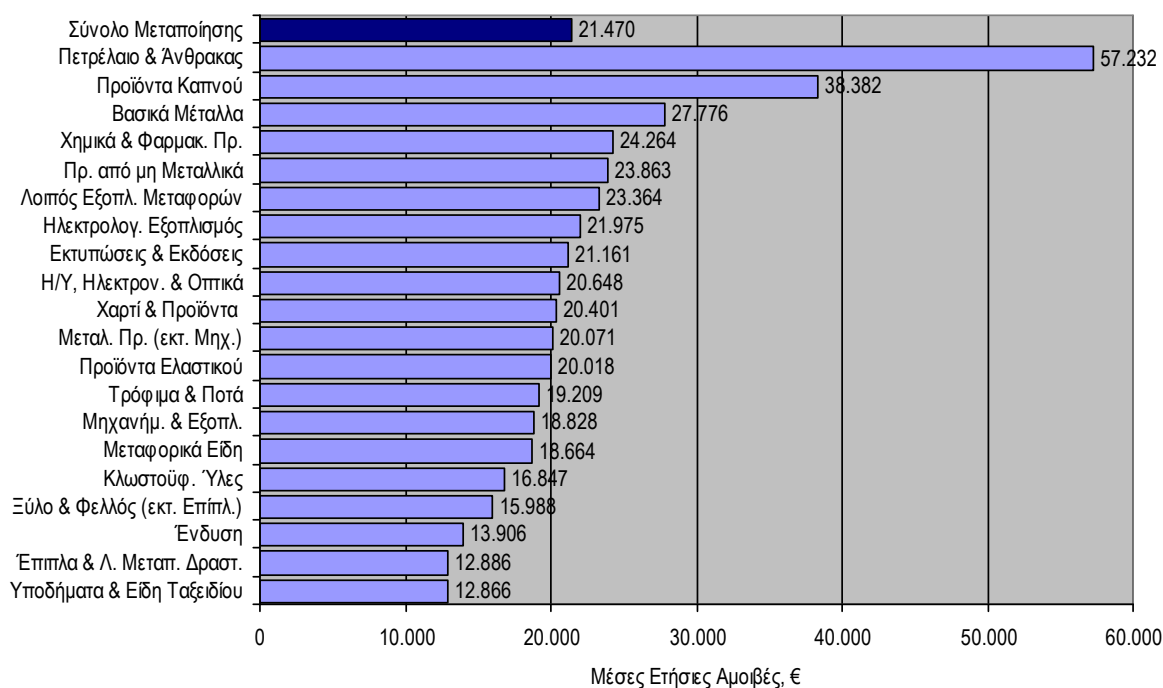
Ο κλάδος Τροφίμων & Ποτών περιλαμβάνει το μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων (Διάγραμμα 13) και προσφέρει τις περισσότερες θέσεις εργασίας (Διάγραμμα 14). Συγκεκριμένα, στον κλάδο των Τροφίμων & Ποτών δραστηριοποιούνται 759 επιχειρήσεις που απασχολούν 59.219 εργαζόμενους ή 35,2% του συνόλου των απασχολούμενων στη μεταποίηση. Οι μέσες ετήσιες αποδοχές του κλάδου ανέρχονται σε 19.209 €, που είναι χαμηλότερες από τις μέσες ετήσιες αποδοχές του συνόλου της μεταποίησης που ανέρχονται σε 21.470 € (Διάγραμμα 15).

Τις υψηλότερες αποδοχές συναντάμε στους κλάδους του Πετρελαίου & Άνθρακα με μέσες ετήσιες αποδοχές 57.232 €, και Προϊόντα Καπνού με μέσες ετήσιες αποδοχές 38.382 €. Στους λοιπούς κλάδους οι ετήσιες αποδοχές κυμαίνονται από 12.866 € (Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού) έως 27.776 € (Βασικά Μέταλλα).

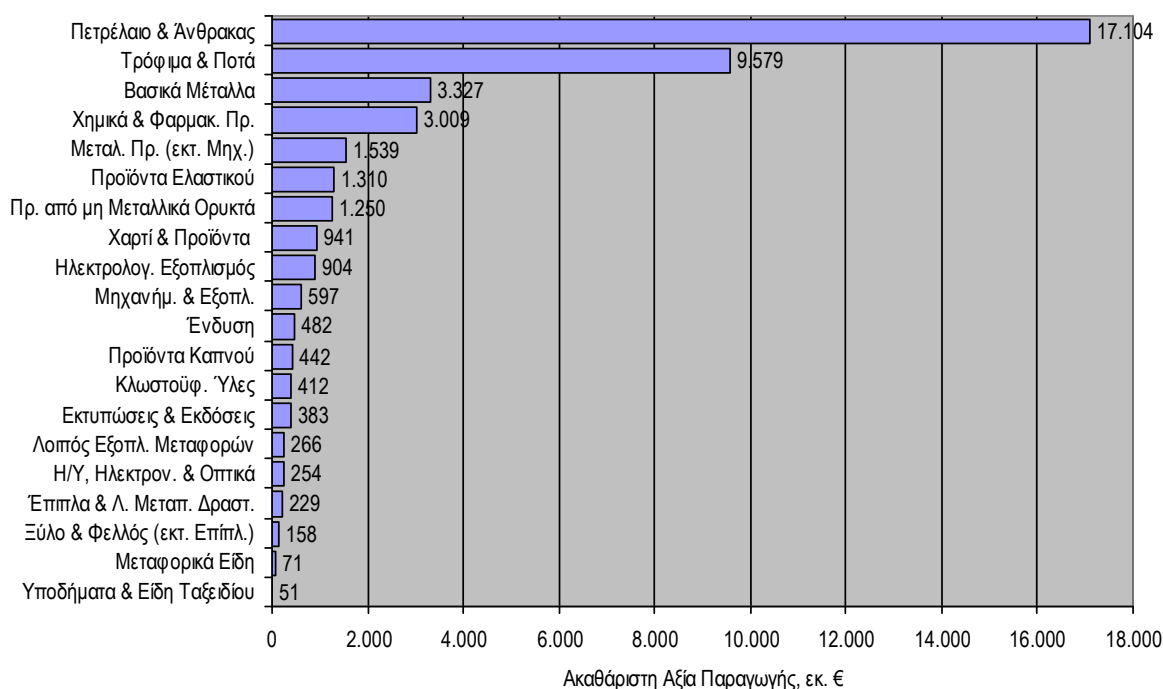
Διάγραμμα 14: Αριθμός Απασχολουμένων (Μισθωτοί και Ημερομίσθιοι)

Διάγραμμα 15: Μέσες Ετήσιες Αμοιβές (Μισθωτοί και Ημερομίσθιοι)

Διάγραμμα 16: Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (εκ. €)

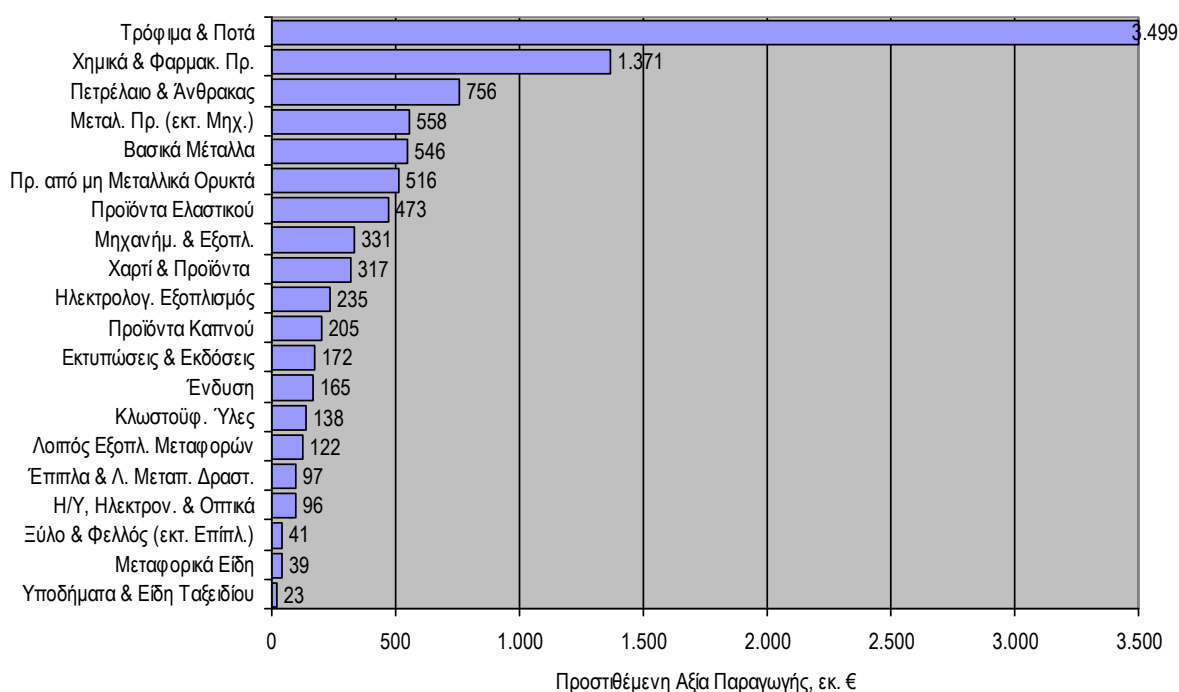
Την υψηλότερη ακαθάριστη αξία παραγωγής παρουσιάζει ο κλάδος Πετρέλαιο & Άνθρακας με αξία παραγωγής 17,1 δις € το 2013 ή 40,4% της συνολικής ακαθάριστης αξίας παραγωγής της μεταποίησης (Διάγραμμα 16). Ακολουθούν οι κλάδοι Τρόφιμα & Ποτά (9,6 δις € ή 22,6%), Βασικά Μέταλλα (3,3 δις € ή 7,9%) και Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα (3 δις € ή 7,1%). Οι τέσσερις συγκεκριμένοι κλάδοι καλύπτουν το 78% του συνόλου της ακαθάριστης αξίας παραγωγής της μεταποίησης. Στη συνέχεια ακολουθούν τρεις επίσης σημαντικοί κλάδοι με αξία παραγωγής άνω του ενός δις € και συγκεκριμένα ο κλάδος Μεταλλικών Προϊόντων εκτός μηχανών (1,5 δις € ή 3,6%), Προϊόντα Ελαστικού (1,3 δις € ή 3,1%) και Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά (1,25 δις € ή 3%). Οι λοιποί κλάδοι παρουσιάζουν σημαντικά μικρότερη αξία παραγωγής που κυμαίνεται από 51 εκ. € (Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού) έως 941 εκ. € (Χαρτί & Προϊόντα από Χαρτί).

Η εικόνα είναι διαφορετική εάν λάβουμε υπόψη την προστιθέμενη αξία παραγωγής των κλάδων που αποτυπώνει και την πραγματική συνεισφορά τους στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας. Η προστιθέμενη αξία προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ εκροών (ακαθάριστη αξία παραγωγής) και εισροών (ενδιάμεση κατανάλωση). Σημειώνεται ότι εάν στο σύνολο της προστιθέμενης αξίας όλων των κλάδων της Ελληνικής οικονομίας (99 δισηήφιοι κλάδοι), προστεθούν οι φόροι (μείον επιδοτήσεις) προκύπτει το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ).

Τα στοιχεία του Διαγράμματος 17 είναι αποκαλυπτικά για την συνεισφορά των κλάδων της μεταποίησης στο ΑΕΠ. Την υψηλότερη προστιθέμενη αξία εμφανίζει ο κλάδος των Τροφίμων & Ποτών που το 2013 ανήλθε σε 3,5 δις €, δηλαδή το 36,1% της συνολικής προστιθέμενης αξίας της μεταποίησης ή 1,9% του ΑΕΠ. Ακολουθούν οι κλάδοι Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα με προστιθέμενη αξία 1,4 δις € ή 14,1%

της συνολικής προστιθέμενης αξίας της μεταποίησης, Πετρέλαιο & Άνθρακας (756 εκ. € ή 7,8%), Μεταλλικά Προϊόντα (558 εκ. € ή 5,8%), Βασικά Μέταλλα (546 εκ. € ή 5,6%), Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά (516 εκ. € ή 5,3%) και Προϊόντα Ελαστικού (473 εκ. € ή 4,9%). Η συνολική προστιθέμενη αξία των επτά κλάδων ανέρχεται σε 7,7 δις € ή 80% του συνόλου της μεταποίησης. Οι λοιποί δέκα τρεις κλάδοι συνεισφέρουν μόλις το 20% στη συνολική προστιθέμενη αξία της μεταποίησης.

Διάγραμμα 17: Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής (εκ. €)

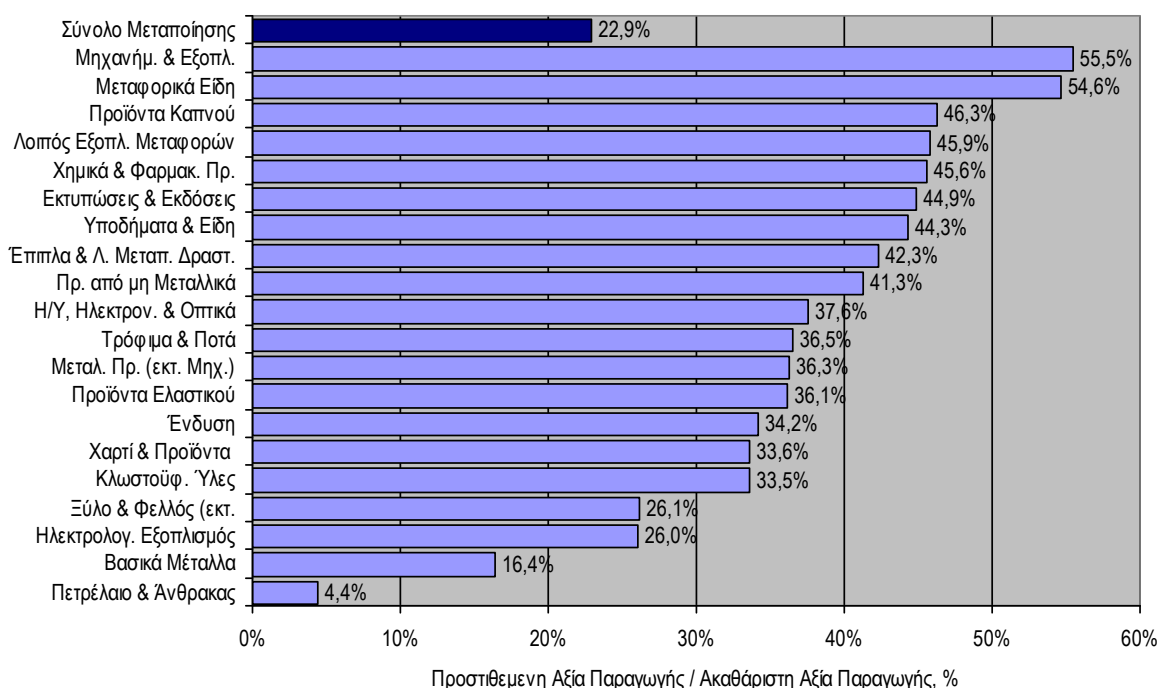
Ένας άλλος ενδιαφέρων δείκτης είναι ο λόγος:

Προστιθέμενη Αξία / Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (%)

που αποτυπώνει και την πραγματική (σε σχετικούς όρους) προστιθέμενη αξία των κλάδων της μεταποίησης (Διάγραμμα 18). Τώρα η ιεράρχηση των κλάδων είναι διαφορετική. Συνολικά ο κλάδος της μεταποίησης παράγει προστιθέμενη αξία που αποτελεί το 22,9% της συνολικής ακαθάριστης αξίας παραγωγής. Έτσι, σε σχέση με το σύνολο της μεταποίησης, τον υψηλότερο δείκτη παρουσιάζει ο κλάδος Μηχανήματα & Εξοπλισμός με δείκτη (προστιθέμενη αξία / ακαθάριστη αξία παραγωγής) 55,5% και ακολουθούν τα Μεταφορικά Είδη (64,6%), Προϊόντα Καπνού (46,3%), Λοιπός Εξοπλισμός Μεταφορών (45,9%), Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα (45,6%), Εκτυπώσεις & Εκδόσεις (44,9%), Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού (44,3%), Έπιπλα & Λοιπές Μεταποιητικές Δραστηριότητες (42,3%) και Προϊόντα από μη Μεταλλικά Υλικά (41,3%).

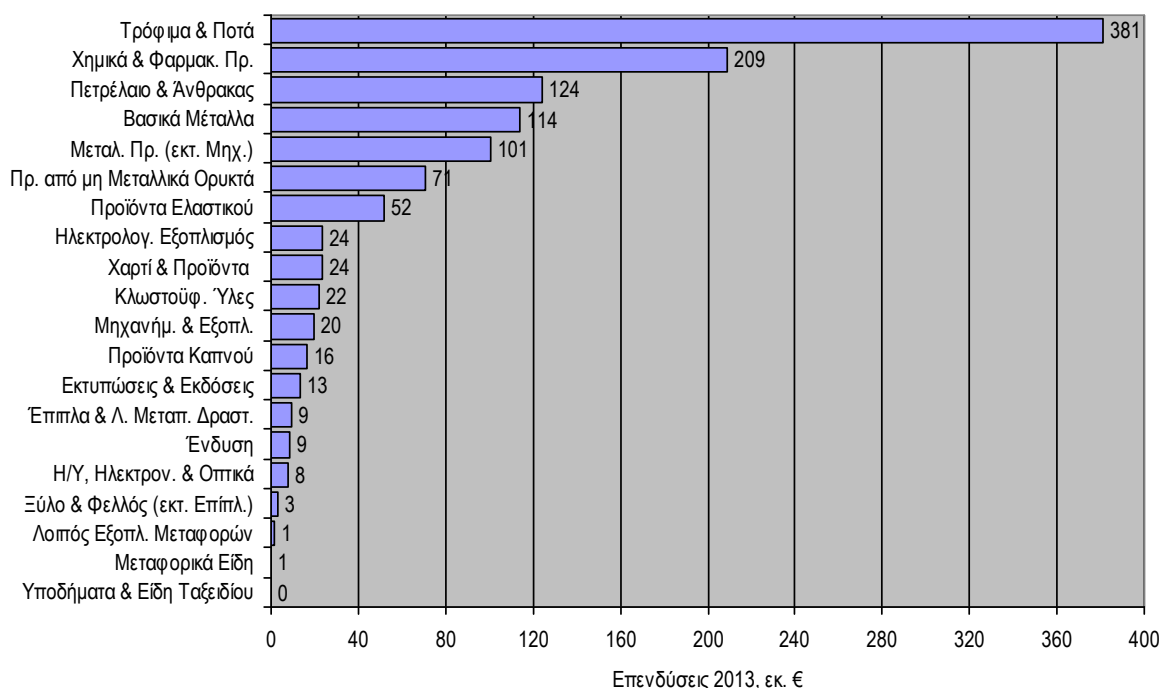
Οι παραπάνω δείκτες κρίνονται ικανοποιητικοί ακόμα και με διεθνή πρότυπα παρά το μικρό μέγεθος των κλάδων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι εάν εξαιρέσουμε τον κλάδο του Πετρελαίου & Άνθρακα, ο δείκτης (προστιθέμενη αξία / ακαθάριστη αξία παραγωγής) των λοιπών 19 κλάδων ανέρχεται σε 35,5% (από 22,9% περιλαμβανομένου του κλάδου Πετρελαίου & Άνθρακα). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο κλάδος Πετρελαίου & Άνθρακα έχει πολύ μικρό δείκτη (μόλις 4,4%) που οφείλεται στη μικρή προστιθέμενη αξία (756 εκ. €) σε σχέση με την ακαθάριστη αξία παραγωγής (17.104 εκ. €).

Διάγραμμα 18: Προστιθέμενη Αξία / Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (%)

Ένα από τα βασικότερα οικονομικά μεγέθη που χαρακτηρίζουν τη δυναμική των διαφόρων κλάδων, είναι το ύψος των επενδύσεων. Παρά το γεγονός ότι οι επενδύσεις στη μεταποίηση σημειώνουν συνεχή μείωση από το 2008, αρκετοί κλάδοι αντιστέκονται και συνεχίζουν να επενδύουν διότι, όπως περιγράφεται στη συνέχεια, χαρακτηρίζονται από έντονη εξωστρέφεια. Με βάση τα δεδομένα του Διαγράμματος 19, που απεικονίζει τις επενδύσεις κατά το έτος 2013, ο κλάδος με τις υψηλότερες επενδύσεις είναι τα Τρόφιμα και Ποτά με επενδύσεις ύψους 381, εκ. €. Ακολουθούν τα Χημικά και Φαρμακευτικά Προϊόντα με επενδύσεις 209 εκ. €, Πετρέλαιο και Άνθρακας: 124 εκ. €, Βασικά Μέταλλα: 114 εκ. €, Μεταλλικά Προϊόντα (εκτός μηχανών): 101 εκ. €, Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά: 71 εκ. € και Προϊόντα Ελαστικού 52 εκ. €. Οι επενδύσεις των λοιπών 13 κλάδων κυμάνθηκαν από 0,5 εκ. € (Υποδήματα και Είδη Ταξιδιού) έως 24 εκ. € (Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός).

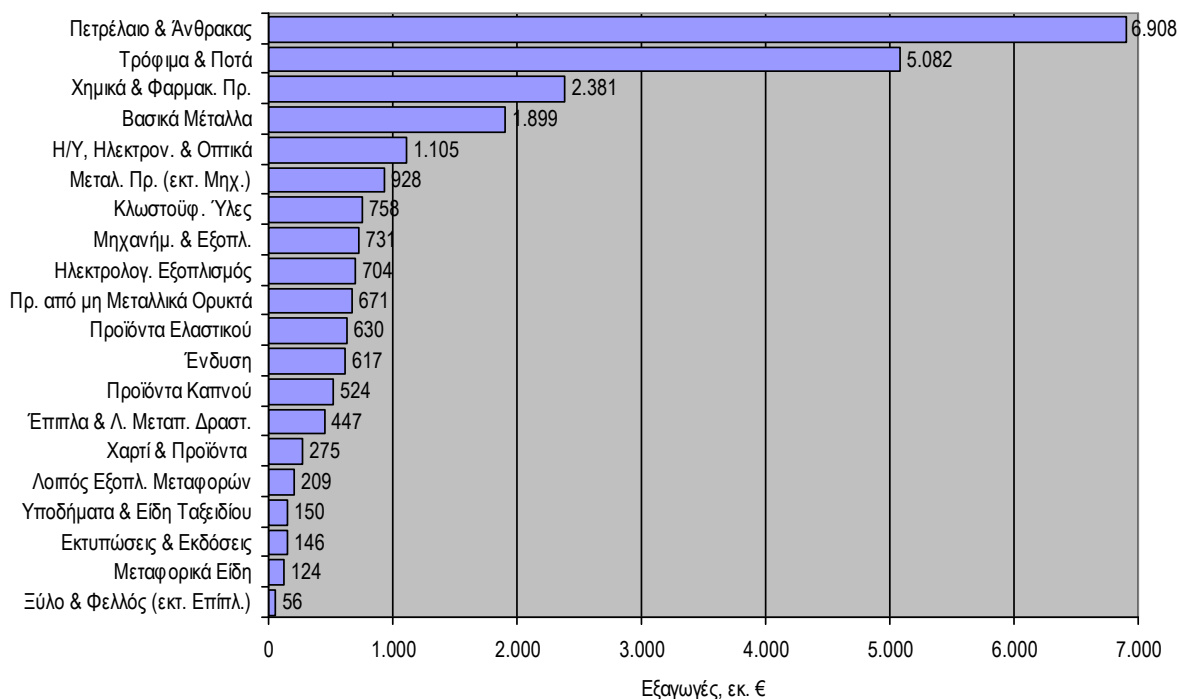
Διάγραμμα 19: Επενδύσεις Έτους 2013 (εκ. €)

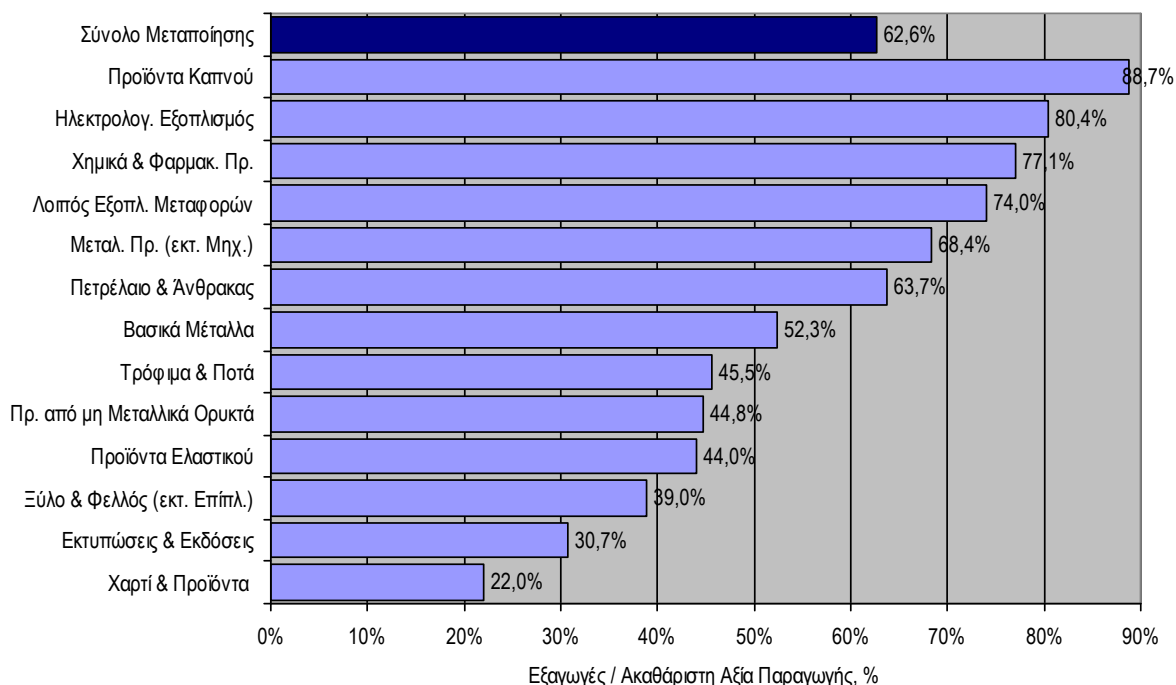
Το Διάγραμμα 20 παρουσιάζει τις εξαγωγές των 20 κλάδων της μεταποίησης κατά το έτος 2016. Με εξαίρεση τον κλάδο Πετρέλαιο & Άνθρακα, που οι εξαγωγές πλησίασαν τα 7 δις € παρά τη μείωση των τιμών των πετρελαιοειδών, τις υψηλότερες εξαγωγές σημειώνει ο κλάδος Τρόφιμα & Ποτά, ύψους 5,1 δις € ή 29,1% των συνολικών εξαγωγών των κλάδων της μεταποίησης (εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών). Ακολουθούν οι κλάδοι Χημικά & Φαρμακευτικά προϊόντα (2,4 δις € ή 13,7%), Βασικά Μέταλλα (1,9 δις € ή 10,9%) και Η/Υ, Ηλεκτρονικά & Οπτικά (1,1 δις € ή 6,3%). Αυτοί είναι οι κύριοι εξαγωγικοί κλάδοι της ελληνικής μεταποίησης με εξαγωγές άνω του 1 δις €, και συνολικές εξαγωγές το 2016 ύψους 10,5 δις € ή 60% του συνόλου (εκτός πετρελαιοειδών). Οι λοιποί κλάδοι σημείωσαν εξαγωγές κάτω του 1 δις € και κυμάνθηκαν από 56 εκ. € (Ξύλο & Φελλός) έως 928 εκ. € (Μεταλλικά Προϊόντα (εκτός Μηχανών)).

Τέλος, εάν οι εξαγωγές εκφραστούν ως ποσοστά της ακαθάριστης αξίας παραγωγής, προκύπτουν οι δείκτες εξωστρέφειας των κλάδων που αποτυπώνουν το ποσοστό της αξίας παραγωγής που προορίζεται για εξαγωγές. Είναι γνωστό ότι σε ορισμένους κλάδους μέρος των εξαγωγών προέρχεται από εισαγόμενα προϊόντα και ως εκ τούτου ο δείκτης είναι υπερτιμημένος. Παρά αυτή την αδυναμία, παραμένει ο ποιο κατάλληλος δείκτης για τη μέτρηση της εξωστρέφειας. Με βάση τα στοιχεία του Διαγράμματος 21, τη μεγαλύτερη εξωστρέφεια παρουσιάζει ο κλάδος Προϊόντα Καπνού του οποίου ποσοστό 88,7% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής προορίζεται για εξαγωγές. Δείκτη εξωστρέφειας άνω του 50% παρουσιάζουν οι κλάδοι Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός (80,4%), Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα (77,1%), Λοιπός Εξοπλισμός Μεταφορών (74%), Μεταλλικά Προϊόντα 68,4%, Πετρέλαιο & Άνθρακας (63,7%), και Βασικά Μέταλλα (52,3%).

Διάγραμμα 20: Εξαγωγές Έτους 2016 (εκ. €)

Διάγραμμα 21: Δείκτες Εξωστρέφειας (Εξαγωγές / Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής, %) (*)

(*) Εξαιρούνται οι κλάδοι: Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες, Ένδυση, Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού, Μηχανήματα & Εξοπλισμός, Η/Υ - Ηλεκτρον. & Οπτικά, Μεταφορικά Είδη και Έπιπλα & Λοιπές Μεταποιητικές Δραστηριότητες, διότι οι εξαγωγές είναι μεγαλύτερες της παραγωγής, προφανώς λόγω επανα-εξαγωγής εισαγόμενων προϊόντων

Με συνδυασμό όλων των βασικών μεγεθών που προσδιορίζουν το δυναμισμό και την προοπτική των βιομηχανικών κλάδων (ακαθάριστη αξία παραγωγής, προστιθέμενη αξία παραγωγής, επενδύσεις, εξωστρέφεια, παραγωγικότητα, κλπ), οι κλάδοι διακρίνονται σε εκείνους που έχουν προοπτικές ανάπτυξης και ως εκ τούτου αναμένεται λογικά να επιδείξουν στο μέλλον και ανάλογες επιδόσεις, και σε εκείνους που δεν εμφανίζουν ιδιαίτερες προοπτικές ανάπτυξης και αναμένεται είτε να μείνουν στάσιμοι ή να συρρικνωθούν.

Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι εξής κλάδοι:

<i>Πετρέλαιο & Άνθρακας</i>	<i>Τρόφιμα & Ποτά</i>
<i>Βασικά Μέταλλα</i>	<i>Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα</i>
<i>Προϊόντα Ελαστικού</i>	<i>Μεταλλικά Προϊόντα (εκτός Μηχανών)</i>
<i>Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά</i>	<i>Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός</i>
<i>Προϊόντα Καπνού</i>	<i>Εκτυπώσεις & Εκδόσεις</i>

Στην δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι εξής κλάδοι:

<i>Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού</i>	<i>Μεταφορικά Είδη</i>
<i>Λοιπός Εξοπλισμός Μεταφορών</i>	<i>Ξύλο & Φελλός (εκτός Επίπλων)</i>
<i>Η/Υ, Ηλεκτρονικά & Οπτικά</i>	<i>Ένδυση</i>
<i>Χαρτί & Προϊόντα</i>	<i>Έπιπλα & Λ. Μεταποιητικές Δραστηριότητες</i>
<i>Μηχανήματα & Εξοπλισμός</i>	<i>Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες</i>

6 Παράρτημα - Πίνακες

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Ανθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	351	15	88	39	8	11	51	27	50	87	66	55	63	33	30	17	25	2	48	17	1.084
1996	333	25	119	40	15	17	46	35	43	95	56	80	74	47	32	14	26	2	10	17	1.126
1997	402	34	89	37	15	15	70	62	34	114	64	96	131	50	31	21	40	3	9	21	1.337
1998	414	34	158	39	9	17	49	95	81	176	79	102	192	65	40	30	45	10	53	25	1.713
1999	510	26	144	43	14	18	55	123	183	144	82	128	244	154	47	36	53	10	29	29	2.071
2000	539	13	191	59	11	85	69	191	163	197	112	137	365	88	53	64	77	14	29	36	2.494
2001	504	14	138	44	14	30	67	119	80	181	101	167	388	79	44	194	28	17	57	45	2.313
2002	483	10	91	35	7	66	48	153	61	160	101	164	194	92	48	43	41	21	36	44	1.897
2003	515	44	101	33	15	34	48	92	90	152	82	257	229	85	48	35	43	16	47	34	2.001
2004	491	16	53	36	12	33	75	62	63	175	86	143	261	101	52	46	40	14	46	33	1.837
2005	378	33	45	31	15	16	30	53	406	148	84	149	119	80	57	38	38	6	56	30	1.814
2006	432	13	85	45	12	32	50	101	114	147	97	164	173	112	55	51	113	19	37	49	1.903
2007	468	11	84	63	14	43	70	83	66	174	135	188	148	124	51	21	40	12	45	44	1.882
2008	540	98	35	42	9	23	67	39	314	929	126	149	209	189	69	10	60	10	27	52	2.997
2009	480	15	25	28	4	38	47	28	223	711	124	140	138	115	65	5	45	4	13	49	2.297
2010	438	17	11	14	14	26	32	22	378	517	102	99	365	110	26	17	36	6	24	52	2.307
2011	344	6	20	27	1	9	47	17	373	108	49	129	126	71	29	10	41	5	6	20	1.438
2012	314	9	6	12	1	11	22	16	205	90	47	57	88	90	18	7	16	3	12	10	1.034
2013	381	16	22	9	0	3	24	13	124	209	52	71	114	101	20	8	24	1	1	9	1.202

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστούφ. Ύλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	32,4%	1,4%	8,2%	3,6%	0,8%	1,0%	4,7%	2,5%	4,6%	8,0%	6,1%	5,0%	5,8%	3,1%	2,8%	1,6%	2,3%	0,2%	4,4%	1,5%	100,0%
1996	29,6%	2,2%	10,6%	3,6%	1,4%	1,5%	4,1%	3,1%	3,8%	8,4%	5,0%	7,1%	6,6%	4,2%	2,8%	1,3%	2,3%	0,2%	0,9%	1,5%	100,0%
1997	30,1%	2,5%	6,7%	2,8%	1,1%	1,1%	5,2%	4,6%	2,5%	8,6%	4,8%	7,2%	9,8%	3,7%	2,3%	1,5%	3,0%	0,3%	0,7%	1,6%	100,0%
1998	24,2%	2,0%	9,2%	2,3%	0,5%	1,0%	2,9%	5,6%	4,7%	10,3%	4,6%	6,0%	11,2%	3,8%	2,3%	1,7%	2,7%	0,6%	3,1%	1,4%	100,0%
1999	24,6%	1,3%	7,0%	2,1%	0,7%	0,9%	2,7%	5,9%	8,8%	6,9%	3,9%	6,2%	11,8%	7,4%	2,3%	1,7%	2,5%	0,5%	1,4%	1,4%	100,0%
2000	21,6%	0,5%	7,7%	2,4%	0,5%	3,4%	2,8%	7,7%	6,5%	7,9%	4,5%	5,5%	14,6%	3,5%	2,1%	2,6%	3,1%	0,6%	1,2%	1,5%	100,0%
2001	21,8%	0,6%	6,0%	1,9%	0,6%	1,3%	2,9%	5,2%	3,5%	7,8%	4,4%	7,2%	16,8%	3,4%	1,9%	8,4%	1,2%	0,7%	2,5%	2,0%	100,0%
2002	25,4%	0,5%	4,8%	1,8%	0,4%	3,5%	2,5%	8,1%	3,2%	8,4%	5,3%	8,7%	10,2%	4,9%	2,5%	2,3%	2,1%	1,1%	1,9%	2,3%	100,0%
2003	25,8%	2,2%	5,1%	1,6%	0,8%	1,7%	2,4%	4,6%	4,5%	7,6%	4,1%	12,8%	11,4%	4,3%	2,4%	1,8%	2,2%	0,8%	2,3%	1,7%	100,0%
2004	26,7%	0,9%	2,9%	1,9%	0,6%	1,8%	4,1%	3,4%	3,4%	9,5%	4,7%	7,8%	14,2%	5,5%	2,8%	2,5%	2,2%	0,8%	2,5%	1,8%	100,0%
2005	20,8%	1,8%	2,5%	1,7%	0,8%	0,9%	1,7%	2,9%	22,4%	8,2%	4,6%	8,2%	6,6%	4,4%	3,2%	2,1%	2,1%	0,4%	3,1%	1,6%	100,0%
2006	22,7%	0,7%	4,5%	2,3%	0,7%	1,7%	2,6%	5,3%	6,0%	7,7%	5,1%	8,6%	9,1%	5,9%	2,9%	2,7%	6,0%	1,0%	1,9%	2,6%	100,0%
2007	24,9%	0,6%	4,4%	3,4%	0,7%	2,3%	3,7%	4,4%	3,5%	9,2%	7,2%	10,0%	7,9%	6,6%	2,7%	1,1%	2,1%	0,6%	2,4%	2,3%	100,0%
2008	18,0%	3,3%	1,2%	1,4%	0,3%	0,8%	2,2%	1,3%	10,5%	31,0%	4,2%	5,0%	7,0%	6,3%	2,3%	0,3%	2,0%	0,3%	0,9%	1,7%	100,0%
2009	20,9%	0,7%	1,1%	1,2%	0,2%	1,7%	2,0%	1,2%	9,7%	31,0%	5,4%	6,1%	6,0%	5,0%	2,8%	0,2%	1,9%	0,2%	0,6%	2,1%	100,0%
2010	19,0%	0,7%	0,5%	0,6%	0,6%	1,1%	1,4%	0,9%	16,4%	22,4%	4,4%	4,3%	15,8%	4,8%	1,1%	0,7%	1,6%	0,3%	1,1%	2,3%	100,0%
2011	23,9%	0,4%	1,4%	1,8%	0,1%	0,6%	3,2%	1,2%	25,9%	7,5%	3,4%	9,0%	8,8%	4,9%	2,0%	0,7%	2,9%	0,3%	0,4%	1,4%	100,0%
2012	30,4%	0,8%	0,5%	1,1%	0,1%	1,1%	2,1%	1,5%	19,8%	8,7%	4,5%	5,5%	8,6%	8,7%	1,7%	0,7%	1,6%	0,3%	1,2%	1,0%	100,0%
2013	31,7%	1,3%	1,8%	0,7%	0,0%	0,2%	2,0%	1,1%	10,3%	17,4%	4,3%	5,9%	9,5%	8,4%	1,6%	0,7%	2,0%	0,1%	0,1%	0,8%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ (εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	1.708	140	497	408	97	105	227	268	264	699	249	451	479	251	216	146	152	43	293	133	6.824
1996	1.832	151	492	388	94	110	227	317	301	757	258	556	428	277	253	156	149	42	330	143	7.261
1997	1.911	161	516	387	82	106	233	341	563	764	268	664	494	304	280	159	193	49	350	142	7.969
1998	2.141	157	529	420	82	110	252	354	490	812	295	762	554	330	289	222	200	40	381	157	8.575
1999	2.248	151	522	412	75	129	257	519	583	851	316	792	580	400	304	247	209	59	348	178	9.182
2000	2.345	144	577	446	89	136	288	566	723	818	332	875	772	432	348	329	221	89	406	209	10.143
2001	2.712	164	547	402	82	143	313	587	650	1.002	343	1.013	770	447	362	539	232	70	463	226	11.067
2002	2.651	166	563	366	88	127	315	627	581	912	384	1.014	792	469	395	481	194	76	731	207	11.137
2003	2.814	172	515	350	85	122	296	696	613	920	397	1.111	788	488	366	369	210	103	673	204	11.290
2004	2.925	245	444	287	78	141	289	705	722	945	398	1.078	953	518	378	347	215	98	600	210	11.575
2005	2.896	265	380	335	74	108	262	698	973	903	398	1.060	910	497	375	269	206	70	590	205	11.474
2006	3.147	284	386	327	82	131	290	771	963	1.023	422	1.260	1.173	641	419	267	234	67	615	238	12.740
2007	3.523	299	361	359	90	162	313	827	1.102	1.208	500	1.253	1.059	689	432	286	278	76	721	264	13.803
2008	3.923	272	310	409	68	144	370	280	721	1.552	501	1.288	992	922	446	168	338	93	422	325	13.546
2009	4.085	348	233	356	60	136	364	286	1.068	1.379	485	1.066	628	900	410	89	289	71	487	306	13.045
2010	4.035	184	199	261	42	113	321	315	1.028	1.155	477	861	766	892	391	204	308	69	264	253	12.139
2011	3.651	215	193	220	29	89	287	251	1.013	1.003	460	565	619	605	377	91	269	43	259	193	10.432
2012	3.367	139	151	201	28	60	283	220	1.027	946	434	447	554	525	352	95	275	29	132	147	9.413
2013	3.499	205	138	165	23	41	317	172	756	1.371	473	516	546	558	331	96	235	39	122	97	9.700

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ενδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Ανθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	25,0%	2,0%	7,3%	6,0%	1,4%	1,5%	3,3%	3,9%	3,9%	10,2%	3,7%	6,6%	7,0%	3,7%	3,2%	2,1%	2,2%	0,6%	4,3%	1,9%	100,0%
1996	25,2%	2,1%	6,8%	5,3%	1,3%	1,5%	3,1%	4,4%	4,1%	10,4%	3,6%	7,7%	5,9%	3,8%	3,5%	2,1%	2,1%	0,6%	4,5%	2,0%	100,0%
1997	24,0%	2,0%	6,5%	4,9%	1,0%	1,3%	2,9%	4,3%	7,1%	9,6%	3,4%	8,3%	6,2%	3,8%	3,5%	2,0%	2,4%	0,6%	4,4%	1,8%	100,0%
1998	25,0%	1,8%	6,2%	4,9%	1,0%	1,3%	2,9%	4,1%	5,7%	9,5%	3,4%	8,9%	6,5%	3,8%	3,4%	2,6%	2,3%	0,5%	4,4%	1,8%	100,0%
1999	24,5%	1,6%	5,7%	4,5%	0,8%	1,4%	2,8%	5,7%	6,3%	9,3%	3,4%	8,6%	6,3%	4,4%	3,3%	2,7%	2,3%	0,6%	3,8%	1,9%	100,0%
2000	23,1%	1,4%	5,7%	4,4%	0,9%	1,3%	2,8%	5,6%	7,1%	8,1%	3,3%	8,6%	7,6%	4,3%	3,4%	3,2%	2,2%	0,9%	4,0%	2,1%	100,0%
2001	24,5%	1,5%	4,9%	3,6%	0,7%	1,3%	2,8%	5,3%	5,9%	9,1%	3,1%	9,2%	7,0%	4,0%	3,3%	4,9%	2,1%	0,6%	4,2%	2,0%	100,0%
2002	23,8%	1,5%	5,1%	3,3%	0,8%	1,1%	2,8%	5,6%	5,2%	8,2%	3,4%	9,1%	7,1%	4,2%	3,5%	4,3%	1,7%	0,7%	6,6%	1,9%	100,0%
2003	24,9%	1,5%	4,6%	3,1%	0,8%	1,1%	2,6%	6,2%	5,4%	8,2%	3,5%	9,8%	7,0%	4,3%	3,2%	3,3%	1,9%	0,9%	6,0%	1,8%	100,0%
2004	25,3%	2,1%	3,8%	2,5%	0,7%	1,2%	2,5%	6,1%	6,2%	8,2%	3,4%	9,3%	8,2%	4,5%	3,3%	3,0%	1,9%	0,8%	5,2%	1,8%	100,0%
2005	25,2%	2,3%	3,3%	2,9%	0,6%	0,9%	2,3%	6,1%	8,5%	7,9%	3,5%	9,2%	7,9%	4,3%	3,3%	2,3%	1,8%	0,6%	5,1%	1,8%	100,0%
2006	24,7%	2,2%	3,0%	2,6%	0,6%	1,0%	2,3%	6,1%	7,6%	8,0%	3,3%	9,9%	9,2%	5,0%	3,3%	2,1%	1,8%	0,5%	4,8%	1,9%	100,0%
2007	25,5%	2,2%	2,6%	2,6%	0,7%	1,2%	2,3%	6,0%	8,0%	8,8%	3,6%	9,1%	7,7%	5,0%	3,1%	2,1%	2,0%	0,6%	5,2%	1,9%	100,0%
2008	29,0%	2,0%	2,3%	3,0%	0,5%	1,1%	2,7%	2,1%	5,3%	11,5%	3,7%	9,5%	7,3%	6,8%	3,3%	1,2%	2,5%	0,7%	3,1%	2,4%	100,0%
2009	31,3%	2,7%	1,8%	2,7%	0,5%	1,0%	2,8%	2,2%	8,2%	10,6%	3,7%	8,2%	4,8%	6,9%	3,1%	0,7%	2,2%	0,5%	3,7%	2,3%	100,0%
2010	33,2%	1,5%	1,6%	2,1%	0,3%	0,9%	2,6%	2,6%	8,5%	9,5%	3,9%	7,1%	6,3%	7,3%	3,2%	1,7%	2,5%	0,6%	2,2%	2,1%	100,0%
2011	35,0%	2,1%	1,8%	2,1%	0,3%	0,9%	2,8%	2,4%	9,7%	9,6%	4,4%	5,4%	5,9%	5,8%	3,6%	0,9%	2,6%	0,4%	2,5%	1,9%	100,0%
2012	35,8%	1,5%	1,6%	2,1%	0,3%	0,6%	3,0%	2,3%	10,9%	10,0%	4,6%	4,7%	5,9%	5,6%	3,7%	1,0%	2,9%	0,3%	1,4%	1,6%	100,0%
2013	36,1%	2,1%	1,4%	1,7%	0,2%	0,4%	3,3%	1,8%	7,8%	14,1%	4,9%	5,3%	5,6%	5,8%	3,4%	1,0%	2,4%	0,4%	1,3%	1,0%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Ανθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφο- ρικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	4.752	303	1.219	956	238	288	640	504	1.820	1.664	659	1.081	1.820	626	499	310	479	134	403	300	18.695
1996	5.011	311	1.213	935	236	292	610	567	2.411	1.733	636	1.239	1.659	676	564	300	434	118	438	298	19.680
1997	5.113	340	1.234	934	213	296	584	595	2.802	1.777	659	1.396	1.917	714	595	305	534	131	466	303	20.910
1998	5.632	340	1.293	1.004	199	307	606	646	2.105	1.873	714	1.534	1.992	800	610	447	532	145	525	325	21.628
1999	5.696	315	1.214	950	174	316	610	920	2.647	1.892	705	1.584	1.980	881	638	503	535	310	474	348	22.693
2000	6.037	316	1.336	1.042	205	353	743	1.086	5.489	2.012	829	1.815	2.900	997	762	712	646	308	589	407	28.582
2001	6.807	340	1.341	989	190	396	783	1.124	4.965	2.220	847	2.028	3.130	1.043	794	925	686	241	750	430	30.030
2002	6.655	314	1.348	905	201	351	803	1.108	4.539	2.126	900	2.211	3.239	1.093	842	767	564	197	1.026	389	29.579
2003	6.823	319	1.249	899	191	358	724	1.221	4.589	2.186	922	2.385	3.265	1.141	807	614	645	267	1.068	391	30.064
2004	7.007	442	1.118	749	166	399	708	1.246	4.976	2.322	952	2.276	3.960	1.225	834	564	724	288	1.006	399	31.361
2005	6.924	456	909	786	156	345	668	1.270	7.390	2.366	975	2.349	4.059	1.233	884	495	755	174	1.005	405	33.603
2006	7.503	511	990	920	170	401	752	1.390	8.837	2.615	1.118	2.888	4.799	1.643	1.022	505	946	153	913	476	38.553
2007	8.492	522	1.019	1.021	188	466	874	1.458	9.544	2.935	1.319	2.903	5.356	1.782	1.067	472	1.141	202	1.058	521	42.341
2008	9.368	494	802	1.096	152	402	939	570	12.875	3.237	1.369	2.890	5.436	2.446	886	310	1.256	242	633	649	46.051
2009	9.328	565	599	900	132	340	863	562	9.235	2.854	1.133	2.409	3.213	2.232	765	189	865	168	642	587	37.583
2010	9.544	364	540	744	98	333	840	596	12.760	2.539	1.217	2.031	3.831	2.197	706	310	983	167	409	506	40.713
2011	9.460	417	564	606	65	305	834	508	14.363	2.433	1.265	1.428	4.456	1.556	678	210	1.003	97	310	411	40.970
2012	9.467	319	477	549	58	227	850	455	18.028	2.258	1.229	1.159	3.799	1.431	629	258	1.081	67	252	318	42.913
2013	9.579	442	412	482	51	158	941	383	17.104	3.009	1.310	1.250	3.327	1.539	597	254	904	71	266	229	42.309

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υφες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	25,4%	1,6%	6,5%	5,1%	1,3%	1,5%	3,4%	2,7%	9,7%	8,9%	3,5%	5,8%	9,7%	3,3%	2,7%	1,7%	2,6%	0,7%	2,2%	1,6%	100,0%
1996	25,5%	1,6%	6,2%	4,7%	1,2%	1,5%	3,1%	2,9%	12,3%	8,8%	3,2%	6,3%	8,4%	3,4%	2,9%	1,5%	2,2%	0,6%	2,2%	1,5%	100,0%
1997	24,5%	1,6%	5,9%	4,5%	1,0%	1,4%	2,8%	2,8%	13,4%	8,5%	3,2%	6,7%	9,2%	3,4%	2,8%	1,5%	2,6%	0,6%	2,2%	1,4%	100,0%
1998	26,0%	1,6%	6,0%	4,6%	0,9%	1,4%	2,8%	3,0%	9,7%	8,7%	3,3%	7,1%	9,2%	3,7%	2,8%	2,1%	2,5%	0,7%	2,4%	1,5%	100,0%
1999	25,1%	1,4%	5,3%	4,2%	0,8%	1,4%	2,7%	4,1%	11,7%	8,3%	3,1%	7,0%	8,7%	3,9%	2,8%	2,2%	2,4%	1,4%	2,1%	1,5%	100,0%
2000	21,1%	1,1%	4,7%	3,6%	0,7%	1,2%	2,6%	3,8%	19,2%	7,0%	2,9%	6,4%	10,1%	3,5%	2,7%	2,5%	2,3%	1,1%	2,1%	1,4%	100,0%
2001	22,7%	1,1%	4,5%	3,3%	0,6%	1,3%	2,6%	3,7%	16,5%	7,4%	2,8%	6,8%	10,4%	3,5%	2,6%	3,1%	2,3%	0,8%	2,5%	1,4%	100,0%
2002	22,5%	1,1%	4,6%	3,1%	0,7%	1,2%	2,7%	3,7%	15,3%	7,2%	3,0%	7,5%	11,0%	3,7%	2,8%	2,6%	1,9%	0,7%	3,5%	1,3%	100,0%
2003	22,7%	1,1%	4,2%	3,0%	0,6%	1,2%	2,4%	4,1%	15,3%	7,3%	3,1%	7,9%	10,9%	3,8%	2,7%	2,0%	2,1%	0,9%	3,6%	1,3%	100,0%
2004	22,3%	1,4%	3,6%	2,4%	0,5%	1,3%	2,3%	4,0%	15,9%	7,4%	3,0%	7,3%	12,6%	3,9%	2,7%	1,8%	2,3%	0,9%	3,2%	1,3%	100,0%
2005	20,6%	1,4%	2,7%	2,3%	0,5%	1,0%	2,0%	3,8%	22,0%	7,0%	2,9%	7,0%	12,1%	3,7%	2,6%	1,5%	2,2%	0,5%	3,0%	1,2%	100,0%
2006	19,5%	1,3%	2,6%	2,4%	0,4%	1,0%	2,0%	3,6%	22,9%	6,8%	2,9%	7,5%	12,4%	4,3%	2,6%	1,3%	2,5%	0,4%	2,4%	1,2%	100,0%
2007	20,1%	1,2%	2,4%	2,4%	0,4%	1,1%	2,1%	3,4%	22,5%	6,9%	3,1%	6,9%	12,7%	4,2%	2,5%	1,1%	2,7%	0,5%	2,5%	1,2%	100,0%
2008	20,3%	1,1%	1,7%	2,4%	0,3%	0,9%	2,0%	1,2%	28,0%	7,0%	3,0%	6,3%	11,8%	5,3%	1,9%	0,7%	2,7%	0,5%	1,4%	1,4%	100,0%
2009	24,8%	1,5%	1,6%	2,4%	0,4%	0,9%	2,3%	1,5%	24,6%	7,6%	3,0%	6,4%	8,5%	5,9%	2,0%	0,5%	2,3%	0,4%	1,7%	1,6%	100,0%
2010	23,4%	0,9%	1,3%	1,8%	0,2%	0,8%	2,1%	1,5%	31,3%	6,2%	3,0%	5,0%	9,4%	5,4%	1,7%	0,8%	2,4%	0,4%	1,0%	1,2%	100,0%
2011	23,1%	1,0%	1,4%	1,5%	0,2%	0,7%	2,0%	1,2%	35,1%	5,9%	3,1%	3,5%	10,9%	3,8%	1,7%	0,5%	2,4%	0,2%	0,8%	1,0%	100,0%
2012	22,1%	0,7%	1,1%	1,3%	0,1%	0,5%	2,0%	1,1%	42,0%	5,3%	2,9%	2,7%	8,9%	3,3%	1,5%	0,6%	2,5%	0,2%	0,6%	0,7%	100,0%
2013	22,6%	1,0%	1,0%	1,1%	0,1%	0,4%	2,2%	0,9%	40,4%	7,1%	3,1%	3,0%	7,9%	3,6%	1,4%	0,6%	2,1%	0,2%	0,6%	0,5%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ / ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (%)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	35,9%	46,1%	40,8%	42,7%	40,6%	36,6%	35,4%	53,2%	14,5%	42,0%	37,8%	41,7%	26,3%	40,1%	43,3%	46,9%	31,6%	31,8%	72,7%	44,2%	36,5%
1996	36,6%	48,5%	40,6%	41,5%	39,7%	37,6%	37,3%	55,8%	12,5%	43,7%	40,5%	44,9%	25,8%	41,0%	44,9%	52,0%	34,4%	35,3%	75,3%	47,9%	36,9%
1997	37,4%	47,2%	41,8%	41,5%	38,7%	35,7%	39,9%	57,2%	20,1%	43,0%	40,7%	47,6%	25,8%	42,6%	47,0%	52,2%	36,2%	37,3%	75,1%	47,0%	38,1%
1998	38,0%	46,1%	40,9%	41,8%	41,1%	35,8%	41,6%	54,8%	23,3%	43,4%	41,3%	49,7%	27,8%	41,2%	47,4%	49,5%	37,7%	27,5%	72,6%	48,1%	39,6%
1999	39,5%	48,0%	43,0%	43,3%	42,8%	40,8%	42,2%	56,5%	22,0%	45,0%	44,9%	50,0%	29,3%	45,5%	47,7%	49,1%	39,1%	19,1%	73,4%	51,1%	40,5%
2000	38,8%	45,6%	43,2%	42,8%	43,3%	38,5%	38,7%	52,1%	13,2%	40,6%	40,0%	48,2%	26,6%	43,3%	45,7%	46,2%	34,1%	28,8%	69,0%	51,3%	35,5%
2001	39,8%	48,3%	40,8%	40,6%	43,5%	36,2%	40,0%	52,2%	13,1%	45,1%	40,4%	49,9%	24,6%	42,9%	45,6%	58,3%	33,8%	28,9%	61,7%	52,4%	36,9%
2002	39,8%	52,8%	41,8%	40,5%	43,6%	36,2%	39,2%	56,5%	12,8%	42,9%	42,6%	45,9%	24,4%	42,9%	46,9%	62,7%	34,3%	38,7%	71,2%	53,3%	37,7%
2003	41,2%	53,9%	41,2%	38,9%	44,4%	34,0%	40,9%	57,0%	13,4%	42,1%	43,0%	46,6%	24,1%	42,8%	45,3%	60,0%	32,5%	38,5%	63,0%	52,3%	37,6%
2004	41,7%	55,5%	39,7%	38,3%	46,9%	35,4%	40,9%	56,6%	14,5%	40,7%	41,8%	47,4%	24,1%	42,2%	45,3%	61,4%	29,7%	33,9%	59,7%	52,5%	36,9%
2005	41,8%	58,0%	41,8%	42,6%	47,3%	31,4%	39,2%	55,0%	13,2%	38,2%	40,9%	45,1%	22,4%	40,3%	42,5%	54,2%	27,3%	40,3%	58,7%	50,7%	34,1%
2006	41,9%	55,5%	39,0%	35,6%	48,2%	32,5%	38,5%	55,5%	10,9%	39,1%	37,7%	43,6%	24,4%	39,0%	41,0%	52,8%	24,8%	44,1%	67,3%	50,0%	33,0%
2007	41,5%	57,4%	35,4%	35,2%	47,9%	34,7%	35,9%	56,7%	11,5%	41,1%	37,9%	43,2%	19,8%	38,6%	40,5%	60,6%	24,3%	37,7%	68,2%	50,7%	32,6%
2008	41,9%	55,1%	38,6%	37,4%	45,1%	35,9%	39,4%	49,2%	5,6%	47,9%	36,6%	44,6%	18,3%	37,7%	50,4%	54,2%	26,9%	38,2%	66,7%	50,0%	29,4%
2009	43,8%	61,6%	38,9%	39,5%	45,5%	39,9%	42,2%	50,9%	11,6%	48,3%	42,8%	44,2%	19,5%	40,3%	53,6%	47,2%	33,5%	42,2%	75,9%	52,1%	34,7%
2010	42,3%	50,5%	36,8%	35,1%	43,2%	33,9%	38,2%	52,9%	8,1%	45,5%	39,2%	42,4%	20,0%	40,6%	55,5%	65,9%	31,4%	41,6%	64,7%	50,0%	29,8%
2011	38,6%	51,6%	34,2%	36,3%	45,5%	29,1%	34,4%	49,4%	7,1%	41,2%	36,3%	39,6%	13,9%	38,9%	55,6%	43,1%	26,8%	43,9%	83,4%	47,1%	25,5%
2012	35,6%	43,6%	31,7%	36,7%	48,5%	26,4%	33,3%	48,4%	5,7%	41,9%	35,3%	38,5%	14,6%	36,7%	56,0%	36,8%	25,4%	43,9%	52,3%	46,1%	21,9%
2013	36,5%	46,3%	33,5%	34,2%	44,3%	26,1%	33,6%	44,9%	4,4%	45,6%	36,1%	41,3%	16,4%	36,3%	55,5%	37,6%	26,0%	54,6%	45,9%	42,3%	22,9%

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (εκ. €) (*)

Έτος	Κλάδοι Μεταποίησης																				Σύνολο Μεταπ.
	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφο- ρικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	
1995	711	55	275	259	56	60	118	152	107	358	124	274	212	134	158	60	77	31	286	74	3.579
1996	758	55	275	251	54	65	127	162	115	383	129	292	233	145	179	64	81	29	322	76	3.793
1997	817	56	280	248	51	68	142	184	112	386	131	319	235	156	192	68	86	32	307	79	3.950
1998	870	56	288	254	48	70	133	201	117	393	141	344	241	170	199	79	95	35	312	87	4.134
1999	899	59	277	236	42	70	134	264	121	400	145	342	244	190	212	96	99	39	308	92	4.271
2000	946	64	285	242	47	80	145	311	127	398	160	362	283	217	232	117	106	44	326	103	4.596
2001	993	65	276	229	44	85	153	336	142	380	176	391	316	229	237	155	112	45	367	113	4.846
2002	1.060	68	300	213	48	77	176	338	181	401	191	406	340	250	256	158	111	45	381	104	5.104
2003	1.141	78	293	207	49	65	173	365	208	409	194	470	347	265	265	160	118	50	400	114	5.374
2004	1.208	87	281	185	48	81	157	381	228	437	200	466	368	269	277	163	123	56	384	114	5.515
2005	1.273	86	245	184	45	79	153	402	245	477	202	481	373	269	284	152	122	46	394	123	5.638
2006	1.416	115	265	198	53	93	163	441	257	542	228	539	351	322	314	128	122	51	427	140	6.162
2007	1.495	127	279	216	55	91	183	470	264	570	257	562	388	331	327	136	153	54	461	151	6.568
2008	1.624	100	245	261	45	92	207	146	350	588	267	602	494	492	280	84	194	62	306	201	6.640
2009	1.716	94	223	228	43	92	196	163	389	576	278	567	450	512	238	66	178	54	291	208	6.562
2010	1.852	103	154	195	33	96	182	195	349	538	266	507	417	476	240	116	187	51	271	179	6.409
2011	1.748	99	136	162	20	90	168	158	356	495	251	420	411	390	234	54	171	39	159	145	5.704
2012	1.612	83	117	135	18	62	155	135	306	481	233	334	367	334	234	51	156	30	146	111	5.103
2013	1.470	89	93	88	13	37	145	117	302	617	231	297	319	307	200	53	139	25	93	69	4.705

(*) Κόστος εργασίας περιλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (ΜΙΣΘΩΤΟΙ & ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΙ)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	50.586	2.926	23.670	28.773	5.351	4.742	8.293	10.087	4.117	19.208	9.392	16.992	10.572	10.410	11.166	3.870	5.245	2.126	15.468	7.463	250.457
1996	49.397	2.784	21.341	25.227	4.815	4.666	8.256	10.022	3.710	18.837	8.860	16.455	10.616	10.252	11.274	3.999	5.713	1.820	13.772	7.043	238.859
1997	49.323	2.693	20.522	22.665	4.121	4.467	7.844	10.296	3.596	18.131	8.921	16.185	10.345	10.294	11.248	3.574	5.087	1.848	13.035	6.788	230.983
1998	50.257	2.623	20.076	22.390	3.722	4.517	7.305	10.834	3.530	17.796	9.135	15.950	10.207	10.849	11.315	3.870	5.318	1.817	12.838	7.163	231.512
1999	49.270	2.315	17.549	19.046	3.192	4.244	7.068	13.407	3.252	16.867	8.864	14.971	10.025	11.411	11.432	4.081	5.253	1.951	12.446	6.930	223.574
2000	49.830	2.259	17.300	18.304	3.399	4.497	7.479	14.867	3.438	15.888	9.469	15.465	11.371	12.622	11.682	4.764	5.425	2.202	12.454	7.306	230.021
2001	50.882	2.279	16.483	16.380	3.016	4.528	7.676	14.298	3.428	15.190	9.853	16.186	12.745	12.677	11.498	5.146	5.524	2.166	12.916	7.449	230.320
2002	51.169	2.259	16.724	14.342	2.971	4.307	7.548	13.944	3.262	14.780	9.949	16.603	12.612	12.997	11.457	6.023	5.160	2.007	12.832	6.781	227.727
2003	50.542	2.133	15.419	13.198	2.931	3.658	6.890	14.183	3.296	14.270	9.824	16.860	12.443	12.697	11.229	5.907	5.172	2.130	12.548	6.830	222.160
2004	49.779	2.076	13.849	10.926	2.597	4.070	6.220	13.685	3.209	14.837	9.407	15.606	12.187	12.195	10.746	5.666	5.228	2.320	11.546	6.426	212.575
2005	49.709	2.017	11.438	9.671	2.292	3.768	5.852	13.646	3.246	15.054	8.990	15.758	11.774	11.705	10.278	4.931	4.932	1.850	11.403	6.505	204.819
2006	51.758	2.520	11.583	10.663	2.566	4.140	6.150	14.003	3.819	16.016	9.295	16.601	10.915	13.075	10.758	4.183	4.781	1.911	11.518	7.069	213.324
2007	52.764	2.388	11.459	10.727	2.528	4.011	6.404	14.235	3.798	16.510	10.157	16.613	10.834	13.189	10.704	4.150	5.364	1.930	11.064	7.055	215.884
2008	58.992	2.267	9.334	11.582	1.946	3.700	7.146	5.309	4.518	17.290	10.201	16.444	12.502	17.503	11.366	2.754	6.904	2.211	6.951	9.761	218.682
2009	59.052	2.011	8.201	10.945	1.919	4.052	6.702	5.710	4.466	18.203	10.756	16.241	11.688	18.110	10.028	2.218	6.167	1.919	6.636	9.469	214.493
2010	64.012	1.937	6.016	8.684	1.424	3.775	6.157	6.458	4.305	17.087	9.877	14.496	10.307	16.284	9.992	3.247	6.124	1.705	6.119	8.475	206.482
2011	61.448	1.799	5.351	7.413	971	3.415	5.803	5.574	4.129	15.267	9.066	11.857	9.814	14.269	9.065	1.712	5.572	1.480	3.877	7.164	185.046
2012	61.791	1.526	4.787	6.780	908	2.874	5.725	5.030	3.734	14.945	8.887	10.250	9.424	13.072	9.261	1.875	5.301	1.185	4.002	6.373	177.730
2013	59.219	1.748	4.285	4.981	789	1.787	5.489	4.416	3.813	19.700	8.919	9.528	8.677	11.762	8.153	1.963	4.844	1.058	3.026	4.190	168.347

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΜΕΣΟ ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ (€)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Ανθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφο- ρικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	14.049	18.928	11.617	8.989	10.406	12.650	14.171	15.021	25.994	18.629	13.193	16.126	20.098	12.858	14.109	15.409	14.763	14.661	18.468	9.899	14.289
1996	15.339	19.687	12.865	9.937	11.225	13.913	15.334	16.135	30.990	20.320	14.516	17.754	21.954	14.141	15.867	15.967	14.224	16.121	23.391	10.851	15.881
1997	16.564	20.892	13.628	10.956	12.493	15.151	18.153	17.852	31.186	21.306	14.641	19.717	22.755	15.125	17.056	18.954	16.952	17.561	23.572	11.590	17.101
1998	17.312	21.408	14.337	11.343	12.942	15.488	18.224	18.526	33.268	22.088	15.477	21.597	23.574	15.696	17.561	20.412	17.939	19.115	24.313	12.086	17.856
1999	18.251	25.483	15.795	12.380	13.152	16.604	18.984	19.695	37.264	23.718	16.338	22.825	24.385	16.670	18.577	23.487	18.831	20.064	24.778	13.311	19.104
2000	18.990	28.162	16.465	13.199	13.842	17.772	19.347	20.924	37.015	25.074	16.943	23.410	24.918	17.163	19.836	24.598	19.557	20.062	26.160	14.164	19.979
2001	19.524	28.549	16.752	13.964	14.744	18.811	19.957	23.491	41.348	25.015	17.896	24.175	24.822	18.079	20.613	30.081	20.298	20.636	28.430	15.214	21.041
2002	20.711	30.221	17.954	14.820	16.106	17.822	23.370	24.261	55.506	27.142	19.153	24.437	26.947	19.260	22.357	26.152	21.543	22.360	29.708	15.377	22.413
2003	22.580	36.364	18.996	15.687	16.836	17.853	25.166	25.711	63.132	28.659	19.773	27.905	27.911	20.879	23.637	27.130	22.886	23.686	31.856	16.678	24.189
2004	24.275	41.721	20.301	16.906	18.611	19.825	25.280	27.873	70.999	29.485	21.257	29.888	30.181	22.087	25.776	28.809	23.449	24.321	33.253	17.744	25.942
2005	25.606	42.841	21.403	19.017	19.738	20.947	26.149	29.463	75.550	31.711	22.511	30.509	31.722	22.986	27.659	30.859	24.810	24.888	34.555	18.963	27.526
2006	27.352	45.583	22.893	18.525	20.460	22.496	26.443	31.460	67.368	33.833	24.509	32.489	32.134	24.638	29.165	30.579	25.515	26.498	37.036	19.760	28.885
2007	28.331	53.052	24.317	20.110	21.564	22.772	28.512	33.049	69.431	34.495	25.330	33.809	35.830	25.111	30.576	32.664	28.447	28.002	41.708	21.337	30.423
2008	27.532	44.074	26.288	22.554	23.134	24.896	28.920	27.471	77.381	33.983	26.205	36.629	39.549	28.105	24.601	30.465	28.164	28.070	44.011	20.546	30.364
2009	29.065	46.838	27.146	20.828	22.262	22.619	29.250	28.470	87.160	31.635	25.871	34.900	38.519	28.297	23.701	29.663	28.938	28.278	43.831	21.960	30.593
2010	28.931	53.281	25.663	22.510	23.221	25.519	29.497	30.149	81.166	31.511	26.895	34.995	40.428	29.233	24.034	35.870	30.500	29.637	44.364	21.104	31.037
2011	28.443	55.026	25.394	21.851	20.453	26.246	28.917	28.355	86.115	32.398	27.645	35.398	41.904	27.314	25.862	31.583	30.647	26.300	41.101	20.279	30.826
2012	26.086	54.348	24.495	19.941	19.827	21.678	27.146	26.921	82.064	32.183	26.208	32.625	38.950	25.588	25.265	27.316	29.481	25.259	36.509	17.434	28.714
2013	24.831	51.040	21.649	17.718	16.746	20.539	26.391	26.396	79.198	31.343	25.899	31.178	36.822	26.090	24.555	26.915	28.690	23.901	30.704	16.505	27.950

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΔΕΙΚΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (1995 = 100)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Ύλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1996	99	98	99	92	96	99	92	109	117	105	103	103	98	104	104	75	98	61	97	93	100
1997	104	94	105	88	88	83	76	116	121	110	102	108	106	104	105	89	98	84	85	104	102
1998	114	79	104	89	70	68	120	127	137	118	126	109	99	110	109	171	105	164	82	124	110
1999	114	85	88	88	67	68	123	104	115	122	132	110	110	129	102	155	108	202	76	134	109
2000	117	84	100	83	69	94	103	105	135	128	133	113	126	131	117	201	122	204	72	146	115
2001	119	85	93	77	65	86	92	80	134	139	133	116	130	113	112	150	114	138	72	125	110
2002	122	87	89	69	62	84	89	78	138	157	131	119	138	121	108	110	99	94	71	108	109
2003	119	89	85	69	56	78	88	81	139	165	131	122	137	121	109	98	109	110	69	90	108
2004	122	97	74	65	51	79	89	78	134	180	124	121	145	129	109	102	114	117	62	89	108
2005	120	92	61	54	44	75	95	109	138	186	117	121	149	132	114	69	118	61	61	101	107
2006	121	84	56	50	42	71	98	118	147	199	123	126	157	146	114	62	122	48	56	106	109
2007	126	88	57	54	44	63	100	113	150	215	128	119	161	142	117	51	124	55	64	108	111
2008	126	85	45	45	41	56	95	108	147	216	124	110	151	128	109	49	121	48	63	104	106
2009	122	83	33	34	35	41	92	96	145	234	107	84	123	105	87	28	97	40	51	77	94
2010	116	68	26	26	22	44	89	82	153	242	100	72	138	106	69	21	94	37	33	65	89
2011	111	75	22	21	19	37	85	64	131	238	94	48	148	99	65	16	81	26	26	51	81
2012	107	69	20	19	14	27	77	52	161	225	89	40	141	91	53	16	77	27	16	38	78
2013	104	71	18	18	13	21	80	48	168	243	87	39	134	84	51	19	66	26	20	33	78

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (1995 = 100)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	108,0	100,5	101,0	105,7	101,2	109,5	116,8	97,7	92,0	101,9	100,3	103,6	112,0	104,2	108,9	143,7	106,8	155,4	116,2	110,8	106,4
1997	110,4	107,5	97,2	109,6	105,3	135,8	159,0	104,2	86,9	98,5	103,4	107,5	104,2	111,5	115,6	128,3	113,1	123,3	126,5	102,6	108,3
1998	107,3	127,7	100,5	110,2	123,2	170,9	94,6	104,6	80,0	93,0	90,9	115,0	114,5	115,9	115,4	77,4	117,8	67,8	133,9	94,4	104,8
1999	110,6	125,2	114,9	103,1	112,1	173,6	92,5	166,9	98,4	91,7	88,7	113,1	104,5	109,8	132,3	103,5	118,1	62,3	142,3	93,4	109,3
2000	114,2	136,8	103,6	112,0	122,8	141,3	119,7	195,1	88,0	86,9	97,2	117,2	106,0	124,0	125,5	97,7	112,4	69,4	157,9	95,7	111,9
2001	117,6	137,6	108,0	115,4	122,1	165,8	141,3	277,1	99,2	76,2	106,6	123,2	114,7	152,0	134,5	173,4	127,0	103,6	178,4	123,1	123,4
2002	122,1	141,4	122,3	118,4	139,0	152,3	168,7	284,5	122,4	71,5	117,4	124,4	115,8	155,1	150,1	240,3	145,1	152,4	187,0	130,8	131,4
2003	135,2	156,7	125,6	116,7	159,4	138,8	168,3	298,8	140,2	69,1	119,7	140,9	119,6	163,8	154,0	275,1	139,8	147,6	201,6	170,8	139,5
2004	139,3	161,1	137,8	109,8	171,4	171,2	149,9	322,2	159,0	68,0	130,4	141,0	119,2	155,7	160,7	268,6	139,2	154,8	216,4	173,1	142,2
2005	149,5	169,2	145,3	131,1	183,1	175,6	136,9	244,3	166,1	71,8	139,1	145,4	117,9	152,0	158,5	368,5	134,1	243,6	227,3	164,6	147,5
2006	165,2	245,5	170,7	152,1	222,6	220,1	141,8	247,0	163,7	76,2	149,3	156,8	104,8	164,8	175,4	347,5	128,7	335,7	265,7	178,5	158,3
2007	167,0	260,4	176,5	154,0	224,6	240,1	155,6	273,7	164,3	73,9	161,6	172,6	113,8	174,5	177,5	446,5	159,2	317,1	250,9	188,9	164,9
2008	181,4	211,9	198,5	223,7	194,8	272,9	184,9	89,3	222,8	75,9	173,4	199,2	154,6	286,1	162,4	288,0	207,1	414,5	171,1	259,8	175,0
2009	198,0	205,1	247,4	257,5	217,7	375,8	180,8	112,0	250,3	68,7	209,3	247,6	172,4	363,5	173,1	396,1	238,2	440,1	200,2	363,6	194,7
2010	224,3	273,8	214,9	286,4	266,5	361,0	173,6	156,4	213,4	62,1	214,5	257,1	141,8	334,7	222,0	937,1	257,5	434,5	288,0	375,0	200,1
2011	221,5	237,0	225,2	294,0	184,6	402,5	168,6	164,0	254,0	58,0	215,1	320,4	131,1	294,8	227,5	583,4	272,1	482,5	215,4	384,3	196,0
2012	211,1	217,6	218,4	275,1	233,6	378,0	170,8	173,3	178,1	59,8	212,1	308,2	122,9	273,7	278,1	531,2	262,9	352,9	326,0	395,7	181,7
2013	198,4	226,9	192,3	189,8	176,0	286,3	154,9	159,0	168,0	71,1	214,4	276,3	112,0	273,2	247,2	476,6	271,3	310,5	165,1	286,3	169,4

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (1995 = 100)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	101,1	103,5	109,6	104,5	106,5	100,5	92,6	109,9	129,5	107,1	109,7	106,3	97,5	105,6	103,2	72,1	90,2	70,7	109,0	99,0	104,4
1997	106,8	102,7	120,7	111,2	114,1	88,2	80,6	114,1	138,0	116,1	107,3	113,7	108,7	105,5	104,6	95,8	101,5	97,1	100,9	114,1	110,5
1998	114,9	88,6	122,8	114,5	101,0	71,6	135,9	117,9	159,9	127,5	129,1	116,5	102,5	105,3	107,9	171,2	103,2	192,3	98,3	129,3	119,2
1999	117,4	107,5	118,3	133,6	112,8	75,6	144,9	78,6	145,7	138,9	139,6	125,1	116,1	118,0	99,5	147,2	108,0	219,6	94,3	143,9	122,4
2000	118,4	108,8	136,9	131,1	108,4	99,4	114,0	71,4	161,9	154,9	132,1	123,9	117,0	107,7	112,0	163,5	117,8	197,0	89,7	149,6	125,0
2001	118,2	109,6	133,5	134,7	116,1	89,7	99,7	56,4	160,4	176,2	127,2	121,7	107,6	92,5	108,6	112,6	108,3	135,9	86,3	124,9	119,3
2002	120,8	112,9	126,4	139,2	111,4	92,5	97,7	56,8	174,4	203,9	123,7	121,8	115,8	96,6	105,6	70,6	100,6	100,1	86,0	118,7	119,4
2003	118,9	122,6	130,2	149,6	101,5	101,7	105,5	57,3	173,3	222,5	125,2	122,8	116,1	99,2	108,8	64,0	110,9	109,4	85,6	98,6	121,3
2004	124,1	136,8	126,8	171,3	104,4	91,6	119,0	57,6	171,8	232,9	123,6	131,4	126,0	110,3	113,6	69,6	114,1	107,2	83,2	103,5	127,7
2005	121,9	133,8	126,8	161,4	103,6	94,3	134,8	80,3	175,0	237,1	122,7	130,1	133,9	117,6	123,6	54,3	125,3	69,7	82,3	116,4	130,6
2006	117,9	98,1	115,4	135,5	88,3	80,8	131,6	84,8	158,3	238,3	124,4	128,5	152,5	116,3	117,9	57,1	134,3	53,8	75,5	111,8	127,7
2007	120,7	107,6	118,6	145,3	92,3	75,0	129,3	80,4	162,6	250,4	118,8	121,5	156,7	111,9	122,1	47,5	121,0	60,2	90,0	114,1	129,1
2008	108,0	109,9	114,0	112,2	114,1	72,1	110,4	204,7	133,6	240,3	114,6	114,0	127,3	76,4	107,4	68,6	92,1	46,2	139,3	79,9	121,5
2009	104,5	120,6	94,5	90,0	98,3	47,6	114,1	169,2	133,9	247,4	93,7	87,4	111,2	60,5	97,0	48,6	82,3	43,8	118,5	61,0	110,0
2010	91,8	102,8	102,8	87,4	83,7	55,9	119,9	128,3	146,3	272,3	95,0	84,4	141,9	67,9	76,7	24,8	80,2	46,5	83,4	56,9	108,6
2011	91,4	122,7	97,1	82,7	106,5	51,5	121,1	115,1	130,5	300,0	97,4	68,5	159,0	72,1	80,6	35,1	76,3	37,2	103,3	53,3	110,1
2012	88,0	131,9	96,5	80,7	81,6	45,3	112,2	103,4	177,3	289,1	93,7	65,6	157,7	72,7	64,4	33,4	76,0	48,8	60,6	44,5	110,6
2013	89,1	118,8	96,9	103,9	91,4	56,7	120,2	110,5	181,4	236,6	91,5	70,0	163,6	74,3	70,4	36,7	71,6	52,5	100,7	58,2	115,4

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΕΞΑΓΩΓΕΣ (εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Ύλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	2.167	313	719	1.450	52	52	70	73	552	346	165	357	569	438	284	117	249	44	81	150	8.249
1996	2.361	404	809	1.520	60	48	80	67	804	422	176	420	538	439	347	160	263	46	76	172	9.210
1997	2.196	451	719	1.780	70	47	84	69	817	492	179	461	640	432	315	200	298	75	74	177	9.576
1998	2.229	398	711	1.656	59	40	70	70	651	534	207	398	648	463	370	243	302	69	147	185	9.451
1999	2.389	473	781	1.613	53	38	74	85	945	640	222	373	654	430	348	321	320	58	152	178	10.148
2000	2.343	450	855	1.695	58	43	112	116	1.750	849	301	439	914	471	399	606	419	71	242	203	12.337
2001	2.741	436	837	1.747	72	45	111	114	1.281	967	333	429	873	554	451	580	445	83	122	203	12.425
2002	2.524	394	741	1.579	65	71	126	111	932	1.165	345	349	889	602	471	488	450	55	204	201	11.761
2003	2.477	447	928	1.659	69	48	121	129	765	1.356	342	322	856	632	545	437	438	86	230	203	12.090
2004	2.317	365	885	1.552	57	63	125	131	912	1.572	371	331	1.038	825	550	482	479	151	168	197	12.570
2005	2.918	431	822	1.391	62	67	125	131	1.409	1.931	442	403	1.072	902	542	460	560	128	282	237	14.313
2006	3.169	377	857	1.339	78	64	127	130	2.183	2.036	490	425	1.468	1.115	627	629	738	175	174	245	16.447
2007	3.323	364	770	1.266	83	75	150	147	3.270	2.169	566	438	1.831	1.239	756	541	751	236	199	276	18.450
2008	3.544	446	787	1.123	98	71	152	174	4.576	2.142	576	509	1.654	1.512	821	579	706	157	498	298	20.424
2009	3.415	435	763	862	102	56	147	172	3.479	1.978	464	467	1.049	1.018	611	436	549	117	468	265	16.855
2010	3.706	391	838	864	104	61	173	157	5.331	2.248	515	461	1.548	1.043	639	457	651	137	353	313	19.991
2011	3.933	389	683	859	104	78	191	118	7.383	2.150	576	408	1.922	1.539	676	540	761	161	292	332	23.095
2012	4.147	428	818	784	95	77	204	107	10.649	2.186	581	510	1.849	1.213	674	575	820	188	286	330	26.521
2013	4.363	392	750	780	96	62	207	118	10.888	2.319	576	560	1.741	1.053	667	516	727	137	197	352	26.499
2014	4.199	386	692	744	105	58	231	110	10.346	2.390	595	575	1.838	970	729	811	669	121	193	361	26.122
2015	4.739	450	700	648	112	53	258	144	7.601	2.378	645	626	2.008	1.037	773	1.027	675	127	284	386	24.671
2016	5.082	524	758	617	150	56	275	146	6.908	2.381	630	671	1.899	928	731	1.105	704	124	209	447	24.345

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΕΞΑΓΩΓΕΣ (Ποσοστιαία Κατανομή, %)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Ύλες	Ενδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	26,3%	3,8%	8,7%	17,6%	0,6%	0,6%	0,8%	0,9%	6,7%	4,2%	2,0%	4,3%	6,9%	5,3%	3,4%	1,4%	3,0%	0,5%	1,0%	1,8%	100,0%
1996	25,6%	4,4%	8,8%	16,5%	0,6%	0,5%	0,9%	0,7%	8,7%	4,6%	1,9%	4,6%	5,8%	4,8%	3,8%	1,7%	2,9%	0,5%	0,8%	1,9%	100,0%
1997	22,9%	4,7%	7,5%	18,6%	0,7%	0,5%	0,9%	0,7%	8,5%	5,1%	1,9%	4,8%	6,7%	4,5%	3,3%	2,1%	3,1%	0,8%	0,8%	1,9%	100,0%
1998	23,6%	4,2%	7,5%	17,5%	0,6%	0,4%	0,7%	0,7%	6,9%	5,7%	2,2%	4,2%	6,9%	4,9%	3,9%	2,6%	3,2%	0,7%	1,6%	2,0%	100,0%
1999	23,5%	4,7%	7,7%	15,9%	0,5%	0,4%	0,7%	0,8%	9,3%	6,3%	2,2%	3,7%	6,4%	4,2%	3,4%	3,2%	3,1%	0,6%	1,5%	1,8%	100,0%
2000	19,0%	3,6%	6,9%	13,7%	0,5%	0,3%	0,9%	0,9%	14,2%	6,9%	2,4%	3,6%	7,4%	3,8%	3,2%	4,9%	3,4%	0,6%	2,0%	1,6%	100,0%
2001	22,1%	3,5%	6,7%	14,1%	0,6%	0,4%	0,9%	0,9%	10,3%	7,8%	2,7%	3,4%	7,0%	4,5%	3,6%	4,7%	3,6%	0,7%	1,0%	1,6%	100,0%
2002	21,5%	3,3%	6,3%	13,4%	0,5%	0,6%	1,1%	0,9%	7,9%	9,9%	2,9%	3,0%	7,6%	5,1%	4,0%	4,2%	3,8%	0,5%	1,7%	1,7%	100,0%
2003	20,5%	3,7%	7,7%	13,7%	0,6%	0,4%	1,0%	1,1%	6,3%	11,2%	2,8%	2,7%	7,1%	5,2%	4,5%	3,6%	3,6%	0,7%	1,9%	1,7%	100,0%
2004	18,4%	2,9%	7,0%	12,3%	0,5%	0,5%	1,0%	1,0%	7,3%	12,5%	3,0%	2,6%	8,3%	6,6%	4,4%	3,8%	3,8%	1,2%	1,3%	1,6%	100,0%
2005	20,4%	3,0%	5,7%	9,7%	0,4%	0,5%	0,9%	0,9%	9,8%	13,5%	3,1%	2,8%	7,5%	6,3%	3,8%	3,2%	3,9%	0,9%	2,0%	1,7%	100,0%
2006	19,3%	2,3%	5,2%	8,1%	0,5%	0,4%	0,8%	0,8%	13,3%	12,4%	3,0%	2,6%	8,9%	6,8%	3,8%	3,8%	4,5%	1,1%	1,1%	1,5%	100,0%
2007	18,0%	2,0%	4,2%	6,9%	0,4%	0,4%	0,8%	0,8%	17,7%	11,8%	3,1%	2,4%	9,9%	6,7%	4,1%	2,9%	4,1%	1,3%	1,1%	1,5%	100,0%
2008	17,4%	2,2%	3,9%	5,5%	0,5%	0,3%	0,7%	0,8%	22,4%	10,5%	2,8%	2,5%	8,1%	7,4%	4,0%	2,8%	3,5%	0,8%	2,4%	1,5%	100,0%
2009	20,3%	2,6%	4,5%	5,1%	0,6%	0,3%	0,9%	1,0%	20,6%	11,7%	2,8%	2,8%	6,2%	6,0%	3,6%	2,6%	3,3%	0,7%	2,8%	1,6%	100,0%
2010	18,5%	2,0%	4,2%	4,3%	0,5%	0,3%	0,9%	0,8%	26,7%	11,2%	2,6%	2,3%	7,7%	5,2%	3,2%	2,3%	3,3%	0,7%	1,8%	1,6%	100,0%
2011	17,0%	1,7%	3,0%	3,7%	0,4%	0,3%	0,8%	0,5%	32,0%	9,3%	2,5%	1,8%	8,3%	6,7%	2,9%	2,3%	3,3%	0,7%	1,3%	1,4%	100,0%
2012	15,6%	1,6%	3,1%	3,0%	0,4%	0,3%	0,8%	0,4%	40,2%	8,2%	2,2%	1,9%	7,0%	4,6%	2,5%	2,2%	3,1%	0,7%	1,1%	1,2%	100,0%
2013	16,5%	1,5%	2,8%	2,9%	0,4%	0,2%	0,8%	0,4%	41,1%	8,8%	2,2%	2,1%	6,6%	4,0%	2,5%	1,9%	2,7%	0,5%	0,7%	1,3%	100,0%
2014	16,1%	1,5%	2,6%	2,8%	0,4%	0,2%	0,9%	0,4%	39,6%	9,1%	2,3%	2,2%	7,0%	3,7%	2,8%	3,1%	2,6%	0,5%	0,7%	1,4%	100,0%
2015	19,2%	1,8%	2,8%	2,6%	0,5%	0,2%	1,0%	0,6%	30,8%	9,6%	2,6%	2,5%	8,1%	4,2%	3,1%	4,2%	2,7%	0,5%	1,2%	1,6%	100,0%
2016	20,9%	2,2%	3,1%	2,5%	0,6%	0,2%	1,1%	0,6%	28,4%	9,8%	2,6%	2,8%	7,8%	3,8%	3,0%	4,5%	2,9%	0,5%	0,9%	1,8%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΕΞΑΓΩΓΕΣ (Ποσοστιαία Κατανομή εκτός Πετρελαιοειδών & Άνθρακα, %)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	28,2%	4,1%	9,3%	18,8%	0,7%	0,7%	0,9%	1,0%	NA	4,5%	2,1%	4,6%	7,4%	5,7%	3,7%	1,5%	3,2%	0,6%	1,1%	2,0%	100,0%
1996	28,1%	4,8%	9,6%	18,1%	0,7%	0,6%	1,0%	0,8%	NA	5,0%	2,1%	5,0%	6,4%	5,2%	4,1%	1,9%	3,1%	0,5%	0,9%	2,0%	100,0%
1997	25,1%	5,1%	8,2%	20,3%	0,8%	0,5%	1,0%	0,8%	NA	5,6%	2,0%	5,3%	7,3%	4,9%	3,6%	2,3%	3,4%	0,9%	0,8%	2,0%	100,0%
1998	25,3%	4,5%	8,1%	18,8%	0,7%	0,4%	0,8%	0,8%	NA	6,1%	2,4%	4,5%	7,4%	5,3%	4,2%	2,8%	3,4%	0,8%	1,7%	2,1%	100,0%
1999	26,0%	5,1%	8,5%	17,5%	0,6%	0,4%	0,8%	0,9%	NA	7,0%	2,4%	4,1%	7,1%	4,7%	3,8%	3,5%	3,5%	0,6%	1,7%	1,9%	100,0%
2000	22,1%	4,3%	8,1%	16,0%	0,6%	0,4%	1,1%	1,1%	NA	8,0%	2,8%	4,1%	8,6%	4,4%	3,8%	5,7%	4,0%	0,7%	2,3%	1,9%	100,0%
2001	24,6%	3,9%	7,5%	15,7%	0,6%	0,4%	1,0%	1,0%	NA	8,7%	3,0%	3,8%	7,8%	5,0%	4,1%	5,2%	4,0%	0,7%	1,1%	1,8%	100,0%
2002	23,3%	3,6%	6,8%	14,6%	0,6%	0,7%	1,2%	1,0%	NA	10,8%	3,2%	3,2%	8,2%	5,6%	4,3%	4,5%	4,2%	0,5%	1,9%	1,9%	100,0%
2003	21,9%	3,9%	8,2%	14,6%	0,6%	0,4%	1,1%	1,1%	NA	12,0%	3,0%	2,8%	7,6%	5,6%	4,8%	3,9%	3,9%	0,8%	2,0%	1,8%	100,0%
2004	19,9%	3,1%	7,6%	13,3%	0,5%	0,5%	1,1%	1,1%	NA	13,5%	3,2%	2,8%	8,9%	7,1%	4,7%	4,1%	4,1%	1,3%	1,4%	1,7%	100,0%
2005	22,6%	3,3%	6,4%	10,8%	0,5%	0,5%	1,0%	1,0%	NA	15,0%	3,4%	3,1%	8,3%	7,0%	4,2%	3,6%	4,3%	1,0%	2,2%	1,8%	100,0%
2006	22,2%	2,6%	6,0%	9,4%	0,5%	0,5%	0,9%	0,9%	NA	14,3%	3,4%	3,0%	10,3%	7,8%	4,4%	4,4%	5,2%	1,2%	1,2%	1,7%	100,0%
2007	21,9%	2,4%	5,1%	8,3%	0,5%	0,5%	1,0%	1,0%	NA	14,3%	3,7%	2,9%	12,1%	8,2%	5,0%	3,6%	4,9%	1,6%	1,3%	1,8%	100,0%
2008	22,4%	2,8%	5,0%	7,1%	0,6%	0,4%	1,0%	1,1%	NA	13,5%	3,6%	3,2%	10,4%	9,5%	5,2%	3,7%	4,5%	1,0%	3,1%	1,9%	100,0%
2009	25,5%	3,3%	5,7%	6,4%	0,8%	0,4%	1,1%	1,3%	NA	14,8%	3,5%	3,5%	7,8%	7,6%	4,6%	3,3%	4,1%	0,9%	3,5%	2,0%	100,0%
2010	25,3%	2,7%	5,7%	5,9%	0,7%	0,4%	1,2%	1,1%	NA	15,3%	3,5%	3,1%	10,6%	7,1%	4,4%	3,1%	4,4%	0,9%	2,4%	2,1%	100,0%
2011	25,0%	2,5%	4,3%	5,5%	0,7%	0,5%	1,2%	0,7%	NA	13,7%	3,7%	2,6%	12,2%	9,8%	4,3%	3,4%	4,8%	1,0%	1,9%	2,1%	100,0%
2012	26,1%	2,7%	5,2%	4,9%	0,6%	0,5%	1,3%	0,7%	NA	13,8%	3,7%	3,2%	11,6%	7,6%	4,2%	3,6%	5,2%	1,2%	1,8%	2,1%	100,0%
2013	27,9%	2,5%	4,8%	5,0%	0,6%	0,4%	1,3%	0,8%	NA	14,9%	3,7%	3,6%	11,2%	6,7%	4,3%	3,3%	4,7%	0,9%	1,3%	2,3%	100,0%
2014	26,6%	2,4%	4,4%	4,7%	0,7%	0,4%	1,5%	0,7%	NA	15,1%	3,8%	3,6%	11,6%	6,1%	4,6%	5,1%	4,2%	0,8%	1,2%	2,3%	100,0%
2015	27,8%	2,6%	4,1%	3,8%	0,7%	0,3%	1,5%	0,8%	NA	13,9%	3,8%	3,7%	11,8%	6,1%	4,5%	6,0%	4,0%	0,7%	1,7%	2,3%	100,0%
2016	29,1%	3,0%	4,3%	3,5%	0,9%	0,3%	1,6%	0,8%	NA	13,7%	3,6%	3,8%	10,9%	5,3%	4,2%	6,3%	4,0%	0,7%	1,2%	2,6%	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	2.876	191	975	720	241	290	707	190	1.451	2.491	528	433	537	1.186	1.725	1.693	815	1.605	544	528	19.724
1996	2.978	223	1.008	929	307	289	651	226	2.326	2.693	578	512	491	1.219	2.031	1.618	983	1.858	983	603	22.506
1997	3.143	213	1.084	1.042	355	343	665	246	1.867	2.917	589	525	661	1.303	2.248	1.846	1.037	1.968	745	668	23.466
1998	3.250	230	1.073	1.165	344	373	737	270	1.971	3.149	608	548	547	1.372	2.436	2.362	1.254	2.203	1.874	685	26.450
1999	3.292	258	1.033	1.104	362	366	768	347	1.584	3.285	648	554	517	1.249	2.662	2.884	1.284	3.047	2.013	747	28.005
2000	3.568	286	1.123	1.298	451	410	1.008	350	4.397	4.012	744	628	807	1.650	3.027	3.592	1.591	3.357	2.281	906	35.486
2001	3.808	269	1.116	1.448	471	446	976	381	5.055	4.341	777	657	781	1.621	2.855	3.333	1.643	3.217	1.866	994	36.055
2002	4.206	301	1.093	1.328	510	456	926	347	4.576	4.553	819	699	777	1.631	2.637	3.128	1.460	3.533	3.336	1.062	37.379
2003	4.266	295	1.062	1.384	572	483	979	371	5.059	5.092	887	720	787	1.849	2.688	3.225	1.574	3.813	4.443	1.157	40.705
2004	4.527	298	1.027	1.532	593	503	1.019	380	5.407	5.646	974	792	1.118	2.218	2.918	3.445	1.858	4.582	3.672	1.311	43.822
2005	4.696	313	960	1.647	647	539	1.010	422	7.942	6.243	945	857	1.252	2.080	2.763	3.269	1.696	4.232	2.470	1.420	45.403
2006	5.009	316	1.009	1.861	706	581	1.095	463	9.730	6.734	1.041	923	1.846	2.572	3.053	3.778	1.870	4.244	3.113	1.535	51.477
2007	5.767	348	1.109	2.334	806	681	1.176	478	9.913	7.633	1.212	1.089	2.304	2.945	3.843	4.217	2.128	5.070	3.519	1.931	58.506
2008	6.137	341	1.015	2.493	901	609	1.191	501	13.843	8.189	1.213	1.072	2.067	3.139	4.158	4.261	2.358	4.619	3.214	2.020	63.344
2009	5.595	417	766	2.167	813	382	1.019	378	8.808	7.536	1.003	751	978	1.883	2.916	3.482	1.998	3.520	4.553	1.717	50.681
2010	5.543	322	677	1.886	705	336	1.021	325	12.134	7.140	942	669	1.372	1.610	2.072	2.841	2.100	1.915	3.892	1.386	48.886
2011	5.781	263	610	1.676	604	277	929	264	14.779	6.858	884	570	1.523	1.660	1.729	2.287	2.243	1.398	1.649	1.096	47.079
2012	5.464	234	517	1.449	504	263	845	253	18.279	6.256	812	425	1.490	1.308	1.410	2.087	2.322	914	2.338	856	48.026
2013	5.516	234	568	1.437	515	247	870	250	17.180	6.157	899	390	1.324	1.310	1.494	2.102	1.567	1.011	1.491	870	45.429
2014	5.474	236	618	1.497	599	272	878	243	16.071	6.190	953	419	1.388	1.370	1.706	2.525	1.337	1.337	2.147	961	46.220
2015	5.437	302	633	1.469	630	279	879	239	11.358	6.359	955	418	1.423	1.315	1.740	2.798	1.439	1.398	1.972	967	42.010
2016	5.720	323	707	1.575	682	308	946	244	9.743	6.362	1.053	468	1.453	1.472	1.998	2.708	1.665	1.617	2.306	1.091	42.441

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (ΕΞΑΓΩΓΕΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ: εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Ύλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	-709	122	-255	730	-189	-238	-637	-117	-899	-2.145	-363	-76	32	-748	-1.440	-1.576	-566	-1.561	-463	-378	-11.476
1996	-617	180	-199	591	-247	-241	-571	-159	-1.522	-2.271	-402	-92	47	-780	-1.684	-1.458	-720	-1.812	-907	-431	-13.296
1997	-946	238	-365	739	-284	-296	-581	-177	-1.051	-2.426	-410	-65	-21	-871	-1.933	-1.646	-740	-1.893	-670	-491	-13.891
1998	-1.021	168	-362	491	-285	-333	-666	-200	-1.319	-2.614	-401	-149	101	-908	-2.067	-2.119	-952	-2.135	-1.727	-500	-16.999
1999	-903	215	-252	508	-309	-328	-694	-262	-639	-2.645	-426	-181	137	-819	-2.313	-2.563	-965	-2.989	-1.861	-569	-17.858
2000	-1.225	164	-268	397	-393	-368	-896	-234	-2.647	-3.163	-442	-189	107	-1.179	-2.628	-2.986	-1.172	-3.286	-2.040	-703	-23.149
2001	-1.067	166	-278	300	-399	-401	-866	-267	-3.774	-3.374	-443	-229	92	-1.067	-2.403	-2.753	-1.198	-3.134	-1.743	-792	-23.631
2002	-1.682	93	-352	250	-445	-386	-800	-236	-3.645	-3.388	-475	-349	112	-1.029	-2.166	-2.639	-1.009	-3.479	-3.131	-861	-25.618
2003	-1.789	152	-134	274	-503	-436	-858	-241	-4.295	-3.736	-545	-398	69	-1.216	-2.143	-2.788	-1.136	-3.726	-4.213	-954	-28.615
2004	-2.210	67	-142	20	-536	-440	-895	-248	-4.495	-4.074	-603	-461	-80	-1.393	-2.369	-2.964	-1.379	-4.431	-3.505	-1.114	-31.252
2005	-1.779	118	-138	-257	-585	-472	-885	-291	-6.533	-4.312	-503	-453	-180	-1.178	-2.221	-2.809	-1.136	-4.104	-2.188	-1.183	-31.090
2006	-1.840	60	-152	-522	-628	-517	-968	-333	-7.546	-4.698	-551	-498	-378	-1.456	-2.426	-3.149	-1.131	-4.069	-2.939	-1.290	-35.030
2007	-2.444	16	-339	-1.068	-724	-606	-1.026	-331	-6.643	-5.464	-646	-652	-473	-1.705	-3.087	-3.676	-1.378	-4.835	-3.319	-1.655	-40.055
2008	-2.592	105	-228	-1.370	-804	-539	-1.038	-328	-9.267	-6.047	-637	-564	-413	-1.627	-3.337	-3.682	-1.652	-4.462	-2.716	-1.722	-42.920
2009	-2.180	19	-3	-1.304	-711	-326	-872	-206	-5.328	-5.558	-538	-284	71	-865	-2.304	-3.046	-1.450	-3.402	-4.085	-1.452	-33.826
2010	-1.836	69	162	-1.022	-601	-275	-848	-168	-6.803	-4.892	-427	-207	176	-567	-1.433	-2.383	-1.449	-1.778	-3.540	-1.073	-28.895
2011	-1.849	127	73	-817	-500	-199	-738	-147	-7.396	-4.708	-308	-162	398	-120	-1.053	-1.747	-1.481	-1.237	-1.357	-764	-23.984
2012	-1.317	194	301	-664	-409	-186	-641	-146	-7.630	-4.070	-231	85	359	-95	-735	-1.512	-1.501	-726	-2.053	-526	-21.505
2013	-1.152	158	183	-657	-419	-185	-663	-133	-6.292	-3.838	-323	170	418	-258	-828	-1.586	-840	-874	-1.294	-519	-18.931
2014	-1.275	151	74	-752	-494	-213	-647	-134	-5.725	-3.800	-358	156	450	-400	-977	-1.714	-667	-1.216	-1.954	-600	-20.098
2015	-698	148	67	-821	-518	-226	-621	-95	-3.757	-3.981	-310	208	585	-278	-967	-1.771	-764	-1.271	-1.688	-581	-17.339
2016	-638	201	51	-958	-532	-252	-671	-98	-2.835	-3.981	-423	203	446	-544	-1.267	-1.603	-961	-1.493	-2.097	-644	-18.096

ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΛΟΓΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ / ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (%)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Ύλες	Ενδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	75,3%	164,0%	73,8%	201,5%	21,6%	18,0%	9,9%	38,6%	38,0%	13,9%	31,3%	82,4%	105,9%	36,9%	16,5%	6,9%	30,5%	2,8%	14,9%	28,4%	41,8%
1996	79,3%	180,7%	80,3%	163,6%	19,5%	16,5%	12,3%	29,7%	34,5%	15,7%	30,4%	82,1%	109,7%	36,0%	17,1%	9,9%	26,7%	2,5%	7,8%	28,5%	40,9%
1997	69,9%	211,9%	66,3%	170,9%	19,9%	13,7%	12,6%	28,0%	43,7%	16,9%	30,5%	87,7%	96,8%	33,1%	14,0%	10,8%	28,7%	3,8%	10,0%	26,6%	40,8%
1998	68,6%	173,2%	66,3%	142,1%	17,2%	10,6%	9,6%	25,9%	33,1%	17,0%	34,1%	72,7%	118,5%	33,8%	15,2%	10,3%	24,1%	3,1%	7,8%	27,0%	35,7%
1999	72,6%	183,2%	75,6%	146,1%	14,6%	10,4%	9,6%	24,5%	59,7%	19,5%	34,3%	67,3%	126,5%	34,5%	13,1%	11,1%	24,9%	1,9%	7,5%	23,8%	36,2%
2000	65,7%	157,6%	76,1%	130,6%	12,9%	10,4%	11,1%	33,3%	39,8%	21,2%	40,5%	69,9%	113,3%	28,5%	13,2%	16,9%	26,3%	2,1%	10,6%	22,4%	34,8%
2001	72,0%	161,7%	75,1%	120,7%	15,3%	10,1%	11,4%	29,9%	25,3%	22,3%	42,9%	65,2%	111,7%	34,2%	15,8%	17,4%	27,1%	2,6%	6,6%	20,4%	34,5%
2002	60,0%	130,8%	67,8%	118,8%	12,7%	15,4%	13,6%	32,0%	20,4%	25,6%	42,1%	50,0%	114,4%	36,9%	17,8%	15,6%	30,9%	1,5%	6,1%	18,9%	31,5%
2003	58,1%	151,4%	87,4%	119,8%	12,0%	9,9%	12,4%	34,9%	15,1%	26,6%	38,6%	44,7%	108,8%	34,2%	20,3%	13,5%	27,8%	2,3%	5,2%	17,6%	29,7%
2004	51,2%	122,4%	86,1%	101,3%	9,7%	12,6%	12,2%	34,6%	16,9%	27,8%	38,1%	41,8%	92,8%	37,2%	18,8%	14,0%	25,8%	3,3%	4,6%	15,0%	28,7%
2005	62,1%	137,7%	85,6%	84,4%	9,6%	12,4%	12,3%	31,1%	17,7%	30,9%	46,8%	47,1%	85,6%	43,4%	19,6%	14,1%	33,0%	3,0%	11,4%	16,7%	31,5%
2006	63,3%	119,1%	85,0%	72,0%	11,0%	11,1%	11,6%	28,2%	22,4%	30,2%	47,1%	46,0%	79,5%	43,4%	20,5%	16,7%	39,5%	4,1%	5,6%	16,0%	32,0%
2007	57,6%	104,5%	69,4%	54,2%	10,2%	11,0%	12,8%	30,8%	33,0%	28,4%	46,7%	40,2%	79,5%	42,1%	19,7%	12,8%	35,3%	4,6%	5,7%	14,3%	31,5%
2008	57,8%	130,7%	77,5%	45,1%	10,8%	11,6%	12,8%	34,6%	33,1%	26,2%	47,5%	47,4%	80,0%	48,2%	19,8%	13,6%	30,0%	3,4%	15,5%	14,7%	32,2%
2009	61,0%	104,5%	99,6%	39,8%	12,5%	14,7%	14,4%	45,5%	39,5%	26,3%	46,3%	62,1%	107,3%	54,1%	21,0%	12,5%	27,5%	3,3%	10,3%	15,4%	33,3%
2010	66,9%	121,3%	123,9%	45,8%	14,7%	18,1%	17,0%	48,4%	43,9%	31,5%	54,6%	69,0%	112,8%	64,8%	30,8%	16,1%	31,0%	7,2%	9,1%	22,6%	40,9%
2011	68,0%	148,2%	112,0%	51,2%	17,2%	28,2%	20,6%	44,5%	50,0%	31,4%	65,2%	71,6%	126,2%	92,7%	39,1%	23,6%	34,0%	11,5%	17,7%	30,3%	49,1%
2012	75,9%	182,8%	158,3%	54,1%	18,9%	29,2%	24,1%	42,2%	58,3%	34,9%	71,5%	120,0%	124,1%	92,8%	47,8%	27,6%	35,3%	20,6%	12,2%	38,5%	55,2%
2013	79,1%	167,8%	132,2%	54,3%	18,6%	25,0%	23,8%	47,0%	63,4%	37,7%	64,1%	143,5%	131,5%	80,3%	44,6%	24,6%	46,4%	13,5%	13,2%	40,4%	58,3%
2014	76,7%	164,0%	111,9%	49,7%	17,5%	21,5%	26,3%	45,1%	64,4%	38,6%	62,4%	137,2%	132,4%	70,8%	42,7%	32,1%	50,1%	9,0%	9,0%	37,5%	56,5%
2015	87,2%	149,0%	110,6%	44,1%	17,8%	19,0%	29,4%	60,3%	66,9%	37,4%	67,5%	149,8%	141,1%	78,9%	44,4%	36,7%	46,9%	9,1%	14,4%	39,9%	58,7%
2016	88,8%	162,2%	107,2%	39,2%	22,0%	18,2%	29,1%	59,8%	70,9%	37,4%	59,8%	143,4%	130,7%	63,0%	36,6%	40,8%	42,3%	7,7%	9,1%	41,0%	57,4%

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΦΑΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ + ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ: εκ. €)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Υλες	Ένδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Άνθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	5.462	181	1.474	225	426	525	1.277	621	2.719	3.809	1.022	1.157	1.788	1.375	1.939	1.886	1.045	1.694	867	679	30.171
1996	5.628	131	1.412	344	483	533	1.180	726	3.933	4.004	1.039	1.331	1.612	1.456	2.248	1.757	1.154	1.930	1.345	729	32.976
1997	6.060	102	1.599	196	497	592	1.165	773	3.852	4.203	1.069	1.461	1.938	1.585	2.528	1.951	1.274	2.025	1.136	793	34.800
1998	6.653	172	1.654	513	484	640	1.272	846	3.425	4.487	1.114	1.683	1.891	1.709	2.676	2.566	1.484	2.279	2.252	826	38.627
1999	6.599	100	1.466	442	483	645	1.303	1.182	3.285	4.537	1.131	1.765	1.843	1.699	2.952	3.066	1.499	3.299	2.335	918	40.550
2000	7.261	151	1.604	645	598	721	1.639	1.319	8.136	5.175	1.271	2.004	2.793	2.177	3.390	3.698	1.819	3.594	2.628	1.110	51.731
2001	7.874	174	1.619	690	589	797	1.648	1.391	8.740	5.595	1.291	2.257	3.038	2.110	3.197	3.678	1.884	3.375	2.493	1.222	53.661
2002	8.337	221	1.700	655	646	737	1.604	1.345	8.183	5.514	1.375	2.560	3.127	2.121	3.008	3.406	1.573	3.676	4.158	1.250	55.197
2003	8.612	167	1.383	624	694	794	1.583	1.463	8.883	5.922	1.467	2.783	3.195	2.357	2.950	3.402	1.781	3.993	5.281	1.344	58.680
2004	9.217	375	1.261	729	702	839	1.603	1.494	9.471	6.396	1.555	2.736	4.040	2.618	3.203	3.528	2.103	4.718	4.511	1.513	62.613
2005	8.703	338	1.047	1.043	741	817	1.553	1.560	13.923	6.678	1.478	2.802	4.239	2.410	3.105	3.304	1.891	4.278	3.194	1.588	64.694
2006	9.343	450	1.142	1.442	799	918	1.720	1.723	16.384	7.312	1.669	3.386	5.177	3.099	3.447	3.654	2.077	4.222	3.852	1.766	73.582
2007	10.937	506	1.358	2.089	912	1.072	1.899	1.789	16.187	8.400	1.965	3.554	5.829	3.487	4.154	4.148	2.519	5.037	4.378	2.176	82.396
2008	11.961	389	1.030	2.465	955	940	1.977	898	22.142	9.284	2.006	3.454	5.849	4.072	4.222	3.993	2.908	4.704	3.349	2.371	88.971
2009	11.509	546	602	2.204	843	666	1.735	767	14.564	8.412	1.672	2.694	3.142	3.098	3.070	3.235	2.314	3.570	4.726	2.039	71.409
2010	11.380	295	378	1.766	700	608	1.687	764	19.562	7.431	1.645	2.238	3.655	2.764	2.139	2.694	2.431	1.944	3.948	1.579	69.608
2011	11.309	291	490	1.423	565	504	1.573	654	21.759	7.141	1.573	1.590	4.058	1.676	1.731	1.957	2.484	1.334	1.667	1.175	64.954
2012	10.784	126	176	1.213	467	413	1.492	601	25.658	6.329	1.460	1.074	3.441	1.526	1.364	1.770	2.583	793	2.304	845	64.419
2013	10.732	284	229	1.139	470	343	1.604	516	23.395	6.847	1.633	1.080	2.909	1.797	1.425	1.840	1.744	945	1.560	747	61.239

ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΛΟΓΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ / ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (%)

Κλάδοι Μεταποίησης																					
Έτος	Τρόφιμα & Ποτά	Προϊόντα Καπνού	Κλωστοϋφ. Ύλες	Ενδυση	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	Πρ. Ξύλου & Φελλού (εκτ. Επίπλ.)	Χαρτί & Προϊόντα	Εκτυπ. & Εκδόσεις	Πετρέλαιο & Ανθρ.	Χημικά & Φαρμακ. Πρ.	Προϊόντα Ελαστικού	Πρ. από μη Μεταλλικά Ορυκτά	Βασικά Μέταλλα	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτ. Μηχ.)	Μηχανήμ. & Εξοπλ.	Η/Υ, Ηλεκτρον. & Οπτικά	Ηλεκτρολ. Εξοπλισμός	Μεταφορικά Είδη	Λ. Εξοπλ. Μεταφορ.	Έπιπλα & Λ. Μεταπ. Δραστ.	Σύνολο Μεταπ.
1995	45,6%	103,3%	59,0%	151,7%	21,9%	18,1%	10,9%	14,5%	30,3%	20,8%	25,1%	33,0%	31,2%	69,9%	57,0%	37,8%	51,9%	33,0%	20,1%	50,0%	44,1%
1996	47,1%	129,7%	66,7%	162,6%	25,3%	16,3%	13,2%	11,8%	33,3%	24,3%	27,6%	33,9%	32,4%	65,0%	61,5%	53,4%	60,5%	39,2%	17,4%	57,6%	46,8%
1997	43,0%	132,5%	58,3%	190,5%	33,1%	15,9%	14,4%	11,6%	29,1%	27,7%	27,2%	33,0%	33,4%	60,5%	53,0%	65,5%	55,7%	56,8%	16,0%	58,6%	45,8%
1998	39,6%	117,0%	55,0%	164,9%	29,7%	12,9%	11,6%	10,8%	30,9%	28,5%	29,0%	26,0%	32,5%	57,9%	60,6%	54,4%	56,8%	47,4%	28,0%	56,8%	43,7%
1999	41,9%	150,0%	64,3%	169,7%	30,4%	12,0%	12,1%	9,2%	35,7%	33,8%	31,5%	23,5%	33,0%	48,9%	54,6%	63,8%	59,8%	18,6%	32,1%	51,0%	44,7%
2000	38,8%	142,6%	64,0%	162,7%	28,5%	12,1%	15,1%	10,7%	31,9%	42,2%	36,4%	24,2%	31,5%	47,2%	52,4%	85,2%	64,8%	23,1%	41,0%	49,9%	43,2%
2001	40,3%	128,1%	62,4%	176,6%	37,9%	11,4%	14,2%	10,1%	25,8%	43,5%	39,3%	21,1%	27,9%	53,1%	56,8%	62,7%	64,8%	34,6%	16,3%	47,1%	41,4%
2002	37,9%	125,4%	55,0%	174,5%	32,1%	20,1%	15,7%	10,0%	20,5%	54,8%	38,3%	15,8%	27,4%	55,1%	55,9%	63,7%	79,8%	27,6%	19,9%	51,6%	39,8%
2003	36,3%	140,2%	74,3%	184,6%	35,9%	13,3%	16,7%	10,6%	16,7%	62,0%	37,1%	13,5%	26,2%	55,4%	67,5%	71,1%	67,8%	32,4%	21,6%	52,0%	40,2%
2004	33,1%	82,7%	79,1%	207,2%	34,7%	15,8%	17,6%	10,6%	18,3%	67,7%	39,0%	14,6%	26,2%	67,3%	65,9%	85,3%	66,1%	52,6%	16,7%	49,4%	40,1%
2005	42,1%	94,5%	90,4%	176,8%	39,7%	19,4%	18,6%	10,3%	19,1%	81,6%	45,3%	17,2%	26,4%	73,2%	61,3%	92,9%	74,2%	73,6%	28,0%	58,5%	42,6%
2006	42,2%	73,7%	86,5%	145,6%	45,7%	16,1%	16,9%	9,4%	24,7%	77,9%	43,8%	14,7%	30,6%	67,9%	61,4%	124,5%	78,0%	114,5%	19,0%	51,4%	42,7%
2007	39,1%	69,8%	75,5%	124,0%	43,8%	16,1%	17,2%	10,1%	34,3%	73,9%	42,9%	15,1%	34,2%	69,5%	70,8%	114,6%	65,8%	116,7%	18,8%	53,1%	43,6%
2008	37,8%	90,2%	98,2%	102,5%	64,5%	17,6%	16,2%	30,4%	35,5%	66,2%	42,1%	17,6%	30,4%	61,8%	92,7%	186,6%	56,2%	64,9%	78,7%	45,9%	44,4%
2009	36,6%	77,0%	127,3%	95,8%	77,3%	16,5%	17,0%	30,6%	37,7%	69,3%	41,0%	19,4%	32,7%	45,6%	79,9%	230,4%	63,5%	69,8%	72,9%	45,1%	44,8%
2010	38,8%	107,5%	155,2%	116,2%	105,9%	18,3%	20,7%	26,4%	41,8%	88,5%	42,3%	22,7%	40,4%	47,5%	90,6%	147,3%	66,2%	82,2%	86,3%	61,9%	49,1%
2011	41,6%	93,3%	121,2%	141,8%	160,5%	25,5%	22,9%	23,2%	51,4%	88,4%	45,5%	28,6%	43,1%	98,9%	99,7%	257,3%	75,9%	165,4%	94,1%	80,8%	56,4%
2012	43,8%	133,9%	171,5%	142,9%	165,0%	33,8%	23,9%	23,5%	59,1%	96,8%	47,2%	44,0%	48,7%	84,8%	107,2%	222,9%	75,9%	280,7%	113,5%	103,6%	61,8%
2013	45,5%	88,7%	182,2%	161,8%	187,6%	39,0%	22,0%	30,7%	63,7%	77,1%	44,0%	44,8%	52,3%	68,4%	111,6%	202,9%	80,4%	193,1%	74,0%	153,9%	62,6%

ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ NACE R.2 & NACE R1.1 ΚΑΙ SITC REV. 4

NACE R.2	NACE R.1.1	ISIC REV. 3	ΚΛΑΔΟΣ	Κατηγ. SITC 4	
10+11	15	15	Τρόφιμα & Ποτά	0 (εκτ. 00) 11 4	Τρόφιμα Ποτά Λάδια & Λίπη
12	16	16	Προϊόντα Καπνού	12	Καπνός Ακατεργγ. & Κατεργγ.
13	17	17	Κλωστοϋφαντουργικές Ύφες	26 65	Υφαντικές Ύφες Νήματα & Υφάσματα
14	18	18	Ένδυση	84 613	Είδη Ενδυμασίας Γουνοδέρματα
15	19	19	Υποδήματα & Είδη Ταξιδιού	611 612 83 85	Δέρματα Είδη από δέρμα Είδη ταξιδιού & σακίδια χεριού Υποδήματα
16	20	20	Προϊόντα από Ξύλο & Φελλό (εκτός επίπλων)	24 63	Ξυλεία & φελός Είδη φελού & ξύλου(εκτ. επίπλων)
17	21	21	Χαρτοπολτός, Χαρτί & Προϊόντα από Χαρτί	25 64	Πολτός & απορρίμ. χαρτιού Χαρτί, χαρτόνια & είδη χαρ/λιού
18	22	22	Εκτυπώσεις & Εκδόσεις	892 898	Έντυπο υλικό Μουσικά όργανα & είδη εγγραφής ήχου
19	23	23	Επεξεργασία Πετρελαίου & Άνθρακα	3	Καύσιμα, λιπαντικά, κ.λπ.
20+21	24	24	Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα	272 274 5 (εκτ. 58)	Λιπάσματα ακατέργαστα Θείο και άφροκτοι σιδηροπυρίτες Χημικά & συναφή προϊόντα
22	25	25	Προϊόντα Ελαστικού & Πλαστικής Ύλης	581 582 583 62 893	Σωλήνες & εξαρτήματα από πλαστικές ύλες Πλάκες, φύλλα, ταινίες κλπ. από πλαστικές ύλες Νήματα & σχοινιά από πλαστικές ύλες Είδη από καουτσούκ Τεχνουργήματα από πλαστικές ύλες μ.α.κ.
23	26	26	Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά	273 66 812	Πέτρες, άμμος και χαλίκια Είδη από μη μεταλλικά ορυκτά Συσκευές υδραυλικών & θέρμανσης μ.α.κ.
24	27	27	Βασικά Μέταλλα	28 68	Μεταλλεύματα & απορρίμματα Μη σιδηρούχα μέταλλα
25	28	28	Μεταλλικά Προϊόντα (εκτός Μηχανών)	67 69 811	Σίδηρος & χάλυβας Είδη από μέταλλο μ.α.κ. Προκατασκευασμένα κτίρια
28+33	29	29	Μηχανήματα & Εξοπλισμός	71 (εκτ. 716) 72 73 74 891	Μηχ/τα & εξοπλ. παραγ. ενέργ. Μηχ/τα ειδικά για βιομηχ/νίες Μηχ/τα κατεργασίας μετάλλων Γενικός βιομηχανικός εξοπλ. Όπλα και πυρομαχικά
26	30+32+33	30+32+33	Η/Υ, Ηλεκτρονικά & Οπτικά	75 76 87 88	Μηχανές γραφ. & επεξεργ. στοιχ. Συσκ. & εξοπλ. τηλ/νίων & εγγρ. Όργανα & συσκευές επαγγελμ. Φωτογραφικές συσκ. & εξοπλ.
27	31	31	Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός	716 77 813	Ηλεκτρικοί κινητήρες & μέρη αυτών μ.α.κ. Ηλεκτρ. μηχ/τα & μέρη αυτών Συσκευές και εγκαταστάσεις φωτισμού μ.α.κ.
29	34	34	Μεταφορικά Είδη	78 (εκτ. 785)	Οχήματα για δρόμους
30	35	35	Λοιπός Εξοπλισμός Μεταφορών	785 79	Μοτοσυκλές, μοτοποδήλατα, ποδήλατα κλπ. Λοιπά μεταφορικά υλικά
31+32	36	36	Έπιπλα & Λοιπές Μεταποιητικές Δραστηριότητες	277 278 82 894 895 897 899	Λειαντικές ύλες φυσικές Λοιπά ορυκτά ακατέργαστα Έπιπλα & μέρη αυτών Παιχνίδια και αθλητικά είδη Είδη χαρτοπωλείου & είδη γραφείου μ.α.κ. Κοσμήματα & είδη χρυσοχοίας, αργυροχοίας κλπ. Λοιπά βιομηχανικά είδη μ.α.κ.

7 Πηγές

1. Η Ανταγωνιστικότητα των Ελληνικών Προϊόντων στην Περίοδο 1961 – 1983, Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών (ΚΕΕΜ), Ιούνιος 1985
2. Η Ανταγωνιστικότητα των Ελληνικών Προϊόντων στην Περίοδο 1980 – 1985: Ποσοτική Ανάλυση, Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών (ΚΕΕΜ), Μάιος 1987
3. Οι Εξαγωγικές Επιδόσεις της Ελληνικής Βιομηχανίας: Κλαδική Ανάλυση, Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών (ΚΕΕΜ), Οκτώβριος 1995
4. Οι Βασικές Ανταγωνίστριες Χώρες της Ελλάδος στις Εξαγωγές προς τις Χώρες-Μέλη της ΕΕ, Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών (ΚΕΕΜ), Οκτώβριος 2000
5. Η Εξέλιξη των Εξαγωγών Αγροτικών Προϊόντων κατά την Περίοδο 1988 - 2011: Τάσεις, Ανταγωνισμός, Μεριδία στις Ξένες Αγορές, Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών (ΚΕΕΜ), Ιανουάριος 2013
6. www.statistics.gr
7. http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/rerelations/index.cfm?TargetUrl=LST_REL&StrLanguageCode=EN&IntCurrentPage
8. Οι Μεταβολές στην Τεχνολογική Σύνθεση των Ελληνικών Εξαγωγών, Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών (ΚΕΕΜ), Αύγουστος 2014

Συμπεράσματα

Στασιμότητα και στη συνέχεια δραστική μείωση σημειώνει ο κλάδος της ελληνικής μεταποίησης κατά τα τελευταία 20 χρόνια. Ειδικότερα, κατά την προ της οικονομικής κρίσης περίοδο, 1995 - 2007, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής ήταν μόλις +0,6%, και από το 2008, έτος που σημειώθηκε η πρώτη ύφεση, έως και το 2013, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής της βιομηχανικής παραγωγής ήταν -6,3%. Έτσι, σωρευτικά κατά την περίοδο 2008 - 2013, η βιομηχανική παραγωγή συρρικνώθηκε κατά -30,3%, και μόνο κατά τα έτη 2014 και 2015 αυξήθηκε κατά +1,8% και +1,9%, αντίστοιχα. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι κατά την περίοδο 1995 - 2015, η βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε κατά -19,5%.

Η παρούσα μελέτη βασίζεται στα πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την μεταποίηση (Διαρθρωτική Έρευνα: Βασικά οικονομικά μεγέθη ανά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στο σύνολο Χώρας για τις επιχειρήσεις της μεγάλης βιομηχανίας με μέση ετήσια απασχόληση άνω των 10 ατόμων). Τα αναλυτικά αυτά στοιχεία καλύπτουν όλους τους κλάδους (24 κλάδοι σύμφωνα με την νεώτερη Κοινοτική ταξινόμηση, Αναθεώρηση 2 - NACE Revision 2) και παρέχουν αναλυτικά στοιχεία, όπως επενδύσεις, ακαθάριστη και προστιθέμενη αξία παραγωγής, απασχόληση, κλπ. Τα στοιχεία αυτά καλύπτουν την περίοδο 1995 - 2013 και, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, αναμένεται το επόμενο έτος να δοθούν στη δημοσιότητα τα στοιχεία για τα έτη 2014 και 2015, που είναι σε στάδιο επεξεργασίας. Τα μόνα ετήσια δημοσιευμένα στοιχεία, έως και το έτος 2016, είναι τα στοιχεία εξαγωγών και εισαγωγών.

Αποτέλεσμα της συρρίκνωσης του μεταποιητικού τομέα είναι η δραστική μείωση των επενδύσεων, του αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων και του αριθμού των απασχολούμενων. Οι επενδύσεις μετά από θεαματική αύξηση κατά την περίοδο 1995 - 2000, ακολουθούν πτωτική πορεία έως το 2005, και μετά από ανάκαμψη κατά έτη 2006, 2007 και 2008 (που οφείλεται στις επενδύσεις των κλάδων Πετρελαίου & Άνθρακα και Χημικών & Φαρμακευτικών Προϊόντων) συνεχίζουν την πτωτική τους πορεία με αποτέλεσμα οι επενδύσεις το 2013 να διαμορφωθούν στα επίπεδα του 1995. Παράλληλα, οι μεταποιητικές επιχειρήσεις από 5.814 το 1995 περιορίστηκαν σε 2.845 το 2013 και χάθηκαν 82.090 θέσεις εργασίας (1995: 250.437 απασχολούμενοι, 2013: 168.347 απασχολούμενοι).

Πτωτική πορεία παρουσιάζει και η ακαθάριστη αξία παραγωγής της μεταποίησης. Μετά από συνεχή αύξηση κατά την περίοδο 1995 - 2008 με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +6,9% και αξία παραγωγής ύψους 46 δις € το 2008, περιορίστηκε σε 42,3 δις € το 2013, δηλαδή σωρευτική μείωση κατά -8,1%.

Σημαντική μείωση σημείωσε και η προστιθέμενη αξία παραγωγής της μεταποίησης. Κατά την περίοδο 1995 - 2004, η προστιθέμενη αξία αποτελούσε περίπου το 36% - 40% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής. Από το 2005 το ποσοστό αυτό μειώνεται συνεχώς και περιορίστηκε σε 22% και 23% κατά τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα.

Με συνέπεια την μείωση της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ. Κατά την περίοδο 1995 - 2001, το ποσοστό του ΑΕΠ που προερχόταν από τον μεταποιητικό τομέα ήταν πάνω από 7%. Από το 2002 το ποσοστό συμμετοχής συνεχώς μειώνεται και διαμορφώθηκε σε 4,9% και 5,4% κατά τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα.

Κύρια αιτία της συρρίκνωσης του μεταποιητικού τομέα είναι η διάβρωση της ανταγωνιστικότητας με βάση τον δείκτη του μοναδιαίου κόστους εργασίας.

Ο δείκτης Μοναδιαίου Κόστους Εργασίας (ΜΚΕ) αυξήθηκε σωρευτικά, στην περίοδο 1995 - 2011, κατά 86% σημειώνοντας μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης +3,9%, όταν ο αντίστοιχος δείκτης ΜΚΕ στις χώρες της ΕΕ αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό +1,9%. Αποτέλεσμα ήταν τα ελληνικά προϊόντα να γίνουν σωρευτικά, σε σχετικούς όρους, κατά 43% πιο ακριβά από τα προϊόντα των ανταγωνιστών μας.

Η μείωση των μισθών και ημερομισθίων που επιβλήθηκε από τους πιστωτές με τα προγράμματα προσαρμογής οδήγησε σε μείωση του ΜΚΕ και βελτίωση του Σχετικού ΜΚΕ κατά τα έτη 2011 - 2013, με αποτέλεσμα να αντισταθμίσει περίπου το 50% της απώλειας της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων.

Κύριες αιτίες της αύξησης του μοναδιαίου κόστους εργασίας είναι η σημαντική αύξηση των μισθών και ημερομισθίων και η δυσανάλογα μικρή, σε σχέση με την πρώτη, αύξηση του όγκου παραγωγής στη μεταποίηση. Με άλλα λόγια, η αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας είναι το αποτέλεσμα δύο αντίθετα μεταβαλλόμενων μεγεθών: της αμοιβής της εργασίας και της παραγωγικότητας της. Αρκεί να αναφερθεί ότι κατά την περίοδο 1995 - 2010 το μέσο ετήσιο κόστος εργασίας αυξήθηκε κατά +117% και η παραγωγικότητα μόλις κατά +9%. Σύγκλιση μεταξύ των δύο δεικτών παρατηρείται κατά την περίοδο 2010 - 2013, όπου το μέσο ετήσιο κόστος εργασίας μειώθηκε κατά -10% και η παραγωγικότητα αυξήθηκε κατά +6%.

Η σημαντική βελτίωση της εξωστρέφειας του μεταποιητικού τομέα αποκαλύπτεται από την αύξηση του δείκτη εξαγωγές / ακαθάριστη αξία παραγωγής. Κατά την προ κρίσης περίοδο οι εξαγωγές αποτελούσαν περίπου το 40% - 43% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής (με περίπου αμετάβλητη τη βιομηχανική παραγωγή). Όμως, κατά τα χρόνια της κρίσης, που ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής συνεχώς μειώνεται, οι εξαγωγές αυξάνονται και ο δείκτης εξωστρέφειας (εξαγωγές / παραγωγή) αυξήθηκε από 43,6% το 2007 σε 62,6% το 2013. Με άλλα λόγια η επιβίωση του μεταποιητικού τομέα εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από τις εξαγωγές.

Οι δυναμικότεροι κλάδοι, με κριτήριο τα μεγέθη που προσδιορίζουν το δυναμισμό και την προοπτική τους, είναι: Πετρέλαιο & Άνθρακας, Τρόφιμα & Ποτά, Βασικά Μέταλλα, Χημικά & Φαρμακευτικά Προϊόντα, Προϊόντα Ελαστικού, Μεταλλικά Προϊόντα (εκτός Μηχανών) και Προϊόντα από μη Μεταλλικά Ορυκτά.

Οι εξαγωγές είναι η μόνη λύση για την επιβίωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων και ειδικότερα για την περίοδο που η χώρα μας μαστίζεται από την οικονομική κρίση και η εσωτερική κατανάλωση συνεχώς συρρικνώνεται. Μετά από συνεχή αύξηση των εξαγωγών κατά την περίοδο 1995 - 2008 με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +6,4%, ακολουθεί μείωση κατά -17,5% το 2009 λόγω της διεθνούς κρίσης. Έκτοτε, οι εξαγωγές μεταβάλλονται με θετικό ρυθμό σημειώνοντας σωρευτική αύξηση +44,4% στην περίοδο 2009 - 2016. Εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, που οι τιμές τους έχουν συρρικνωθεί τα τελευταία έτη, η εικόνα είναι ακόμα καλύτερη. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 2013 (αρχή της πτώσης της τιμής του πετρελαίου) έως το 2016, οι συνολικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά -8,1%, ενώ οι εξαγωγές των λοιπών κλάδων, εκτός πετρελαιοειδών, αυξήθηκαν κατά +11,7%.